

**AZ ORSZÁGOS IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI TANÁCS
ELNÖKE**

Átiktatva: J/261

J/12.

**AZ ORSZÁGOS IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI TANÁCS ELNÖKÉNEK
TÁJÉKOZTATÓJA**

**A BÍRÓSÁGOK ÁLTALÁNOS HELYZETÉRŐL ÉS AZ
ORSZÁGOS IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI TANÁCS IGAZGATÁSI
TEVÉKENYSÉGÉRŐL**

2001. január 1. – 2001. december 31.

T a r t a l o m j e g y z é k

I. Fejezet

Bevezetés

II. Fejezet

A bíróságokat érintő jogalkotás

1. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (Bsz.) módosításai
2. A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény (Bjt.) módosításai
3. Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (Iasz.) módosításai
4. A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) módosításai
5. A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) módosításai
6. A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (Btk.) módosításai
7. A büntetőeljárásról szóló 1973. évi I. törvény (Be.) módosításai
8. A jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény
9. A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) módosítása
10. A bíróságokat érintő kormányrendelet
11. A bíróságokra vonatkozó legfontosabb igazságügy-miniszteri rendeletek

III. Fejezet

A Legfelsőbb Bíróság helyzete

1. A Legfelsőbb Bíróság alkotmányos helye, feladatai és hatásköre
2. A Legfelsőbb Bíróság szervezeti felépítése, személyi összetétele
3. A bíróságok jogalkalmazása egységének biztosítása, a Legfelsőbb Bíróság ítélkező tevékenysége
  - 3.1. A bíróságok jogalkalmazása egységének biztosítása
  - 3.2. A Legfelsőbb Bíróság ítélkező tevékenysége
4. A Legfelsőbb Bíróság részvétele a jogszabályok előkészítésében
5. Nemzetközi kapcsolatok
6. Felkészülés az Európai Unió jogának alkalmazására
7. A Legfelsőbb Bíróság Emberi Jogi Irodája
8. Informatikai fejlesztéseink
9. A Legfelsőbb Bíróság pénzügyi, költségvetési helyzete

IV. Fejezet

A helyi és a megyei bíróságok helyzete

1. A helyi és a megyei (fővárosi) bíróságok helyzetének általános jellemzői
  - 1.1. A helyi bíróságok ügyforgalma
  - 1.2. A megyei bíróságok ügyforgalma
    - 1.2.1. Másodfokú ügyek
    - 1.2.2. Elsőfokú ügyek
  - 1.3. A cégbíróságok ügyforgalma, munkaterhe 2001. évben
  - 1.4. Az OIT igazgatási tevékenységének legfontosabb elemei

2. Személyzeti helyzet
    - 2.1. A bírák és az igazságügyi alkalmazottak (bíróági titkárok, fogalmazók, tisztviselők és ügykezelők) engedélyezett és tényleges létszámának változása a 2001. január 1. és 2001. december 31. napja közötti időszakban
    - 2.2. A bírói kar összetétele
  2. 2.3. A bírák kinevezése
  - 2.4. A bírák szolgálati viszonyának megszűnése
  - 2.5. A bírák elleni fegyelmi eljárások
  - 2.6. A bírák elleni büntető és szabálysértési eljárások
  - 2.7. A bírák és igazságügyi alkalmazottak javadalmazása és elismerése
  - 2.8. Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács személyügyi igazgatási tevékenysége
3. Oktatás
    - 2.2. A bírák és igazságügyi alkalmazottak hazai jogi központi képzése
    - 2.3. Oktatás az Európai Unió jogáról
    - 2.4. A központi képzés szervezeti rendszerének módosítására tett intézkedések
  3. A bírósági épületek
    - 3.1. A bírósági épületállomány fő jellemzői
    - 3.2. A bírósági épületek eszközellátottságának fő jellemzői
  4. A bírósági informatika
    - 4.1. Az informatika növekvő szerepe a bírósági munkában
    - 4.2. A bírósági szervezetek informatikai fejlesztései
      - 4.2.1. A PHARE segélyprogram megvalósítása
      - 4.2.2. A bírósági szervezetekben alkalmazott programok
      - 4.2.3. Országos rendszerek adatbázisának elérése
      - 4.2.4. Országos közhiteles nyilvántartások rendszerének fejlesztése
      - 4.2.5. Az Internet és a bíróságok
      - 4.2.6. Infrastrukturális fejlesztés
    - 4.3. Informatikai oktatás
    - 4.4. Informatikai tevékenység koordinációja
    - 4.5. A bírósági informatika a számok tükrében
      - 4.5.1. Alkalmazói számítógépes programok
      - 4.5.2. Operációs rendszerek
      - 4.5.3. Hardver ellátottság
      - 4.5.4. Informatikai szakember ellátottság
    - 5.6. Bíróságok kiemelt informatikai feladatai 2002-ben
  5. A bíróságok nemzetközi kapcsolatai

6. Közreműködés a jogalkotásban.
7. A bíróságok jogi képviselete
9. A bíróságok sajtótevékenysége

V. Fejezet

A bírósági szervezet gazdálkodása

8. A bírósági szervezet gazdasági, pénzügyi helyzete 2001-ben
9. Az OIT és az OIT elnöke legfontosabb, költségvetéssel kapcsolatos határozatai
10. A 2002. évi várható költségvetési helyzet
11. A bírósági szervezet gazdálkodásának fejezeten belüli ellenőrzése

VI. Fejezet

Az OIT működésének legfontosabb mutatói

12. Az OIT ülései
13. Az OIT ülésein megtárgyalt előterjesztések, tájékoztatók, javaslatok
14. Az OIT határozatai, szabályzatai, ajánlásai és belső határozatai

VII. Fejezet

A jövő feladatai

I. Fejezet

BEVEZETÉS

A 2000. évről szóló tájékoztatómat a bírósági szervezet és az OIT előtt álló legfontosabb feladatok összefoglalásával fejeztem be. A 2001. év legfontosabb jellemzőit összegző tájékoztatómat a kitűzött feladatok megvalósulásának rövid értékelésével kezdem.

A jogkereső állampolgár számára a bíróságok működését minősítő legfontosabb kérdés mindig az lesz, hogyan alakult a bíróságok működésének hatékonysága, mennyi időn belül zárulnak le jogerősen a bírósági ügyek, a bírósági eljárásokban résztvevők számára megnyugtatóak-e az igazságszolgáltatás személyi és tárgyi feltételei, továbbá ezek a feltételek hogyan befolyásolják a szervezet alkotmányos rendeltetésének betöltését.

A fentiek tükrében megállapíthatom, hogy a 2001. év ismét több területen hozott előrelépést. Az eredmények hátterében elsősorban a bíróságok megfeszített, belső tartalékait maradéktalanul felhasználó munkatempója áll, párosulva a bírósági vezetők következetes, egyre magasabb mércét állító igazgatási tevékenységével, melynek stratégiai céljait, módszereit és eszközeit az Országos Igazságszolgáltatási Tanács határozta meg.

A bíróságok ügyforgalmának 2001. évi jellemzői közül csak néhány alapvető összefüggést emelek ki:

- a bíróságok ebben az évben is az érkezett meghaladó mennyiségű peres ügyet fejeztek be, s így tovább folytatódott az ügyhátralék mérséklődése,
- a folyamatban maradt peres ügyeken belül csökkent az egy éven túli ügyek aránya, mely az időszerűség javulását jelzi,
- növekedett a tárgyalási napok száma és a tárgyaló ügyek száma, lényegesen csökkent a kiesett tárgyalási napok száma, melyek arra utalnak, hogy a bírák fokozott teljesítménnyel törekednek az ügyhátralék feldolgozására.

A bíróságok működésének eredményei lényegesen meghaladják a személyi és tárgyi feltételek javulásának mértékét. Ennek oka elsősorban az, hogy a fejezet költségvetési támogatása 2001-ben is messze alatta maradt az OIT által megjelölt, a működés fejlesztéséhez szükséges mértéknek.

Ennek következményeként a bírák munkaterhét számottevően növelte a tervezett többszörösen meghaladó szabálysértési ügyérkezés személyi feltételeinek hiánya, továbbá költségvetési fedezet nélkül nem tudtuk közelíteni az európai unió átlagához az egy bíróra jutó tisztviselők arányát. Ugyanezen okból nem történt lényeges javulás a bírák munkáját segítő titkárok, fogalmazók létszámában sem, így a bírák munkaidejük jelentős részét továbbra is nem bírói felkészültséget igénylő feladatokkal kénytelenek tölteni. Mindezekre figyelemmel előző évi tájékoztatóm

záró célkitűzéseinek a személyi feltételrendszerre vonatkozó része 2002. évre is változatlanul megtartotta aktualitását.

A 2001. évre megfogalmazott, kiemelkedő jelentőségű elképzelés volt a jelenleginél szervezetében, működésében hatékonyabb, módszertanában korszerűbb és változatosabb bíróképzési rendszer kialakítása. Ennek megvalósítására az Országos Igazságszolgáltatási Tanács egy bíróképző intézet alapításában látta a legmegfelelőbb megoldást, mely évek óta töretlen igénye a bíróságoknak, s melynek működése az európai unió országaiban már évtizedes múlttal rendelkezik. A beruházás megvalósítása változatlanul költségvetési támogatás függvénye. Ugyanakkor már az előszóban ki kell emelnem a bírák európai uniós képzésében – jórészt Phare támogatással – elért eredményeinket, melyeket a csatlakozásra váró országok példa értékűnek tekintenek.

Megfeszített ütemben folytatódott az OIT által jóváhagyott informatikai stratégiát megvalósító fejlesztés, melynek fedezete elsősorban a Phare program által biztosított pénzeszköz lesz, mivel a fejezet költségvetése önálló fejlesztést nem tesz lehetővé. Ezen a területen 2001. évben nem látványos, extenzív fejlődés történt, hanem elsősorban a Phare projekt előkészítése és a bevezetéshez szükséges informatikai szervezet kialakításának megkezdése volt a fő cél.

A bíróságok működésének pénzügyi feltételei a 2001-2002. évi költségvetésben nem javultak, ezért az OIT kísérletet tett arra, hogy egy külső pénzügyi tanácsadó cég bevonásával megkeresse a fejezet esetleges költségvetési tartalékait, az előirányzatok hatékonyabb felhasználásának módszereit és eszközeit. A CITIFUND Kft. által a fejezet valamennyi intézménye vonatkozásában részletes helyszíni vizsgálattal és elemző munkával elkészített vizsgálati anyag fő megállapítása az volt, hogy a Bíróságok fejezet alapvetően forráshiányos, az intézményrendszer takarékos gazdálkodásához erős pénzköltési fegyelem társul.

Remélem, hogy a tájékoztatóm részletes elemzését megismerve az Olvasó számára is egyértelművé válik, hogy a bírósági szervezet és az OIT 2001. évi tevékenységének eredményeként megkezdődött az állampolgárok bírósági jogérvényesítési feltételeinek javulása.

II. Fejezet

A BÍRÓSÁGOKAT ÉRINTŐ JOGALKOTÁS

A korábbi évek tájékoztatóiban foglaltakhoz hasonlóan a bíróságok igazgatásával, illetve ítélkező munkájával összefüggően ismertetem a 2001. évben megalkotott leglényegesebb jogszabályokat.

1. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (Bsz.) módosításai

A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) módosítását tartalmazó 2001. évi CV. törvény a Bsz. 11. §-át kiegészítve a törvényes bíróhoz való jog érvényesülése körében meghatározta az ügyelosztási rend részletes szabályait.

A rendelkezés 2002. január 1. napján lépett hatályba.

2. A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény (Bjt.) módosításai

1. A Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény, valamint az ezzel összefüggő törvények jogharmonizációs módosításáról rendelkező 2001. évi XVI. törvény módosította a bírák munkaidejére, készenlétére és ügyeletére vonatkozó részletszabályokat.

A rendelkezések 2001. július 1. napjától hatályosak.

2. A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (Ktv.) módosítását tartalmazó 2001. évi XXXVI. törvény a bíráknál is bevezette a vagyonynyilatkozat megtételének kötelezettségét. A bíró háromévenként tesz vagyonynyilatkozatot, a nyilatkozat megtétele a kinevezés feltétele, a kötelezettség elmulasztása a bírói szolgálati viszony megszűnését eredményezi.

E rendelkezés 2001. július 1-jén lépett hatályba azzal, hogy a vagyonynyilatkozatokat hatálybalépést követő 120 napon belül kellett megtenni.

Az OIT a törvény keretei között belső szabályzatot alkotott a törvény végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátására.

3. Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (Iasz.) módosításai

1. A Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény, valamint az ezzel összefüggő törvények jogharmonizációs célú módosításáról rendelkező 2001. évi XVI. törvény megváltoztatta az Iasz.-nak az igazságügyi alkalmazottak

munkarendjére (munkaidő keretére), a készenlétre és az ügyeletre, a rendkívüli munkavégzésre vonatkozó egyes rendelkezéseit.

Az új szabályok 2001. július 1. napján léptek hatályba.

2. A Ktv. módosítását tartalmazó 2001. évi XXXVI. törvény az igazságügyi alkalmazottak bizonyos körére szintén kiterjesztette a vagyonyilatkozat megtételének kötelezettségét.

Vagyonnyilatkozatot kell tenni a kinevezés előtt, majd háromévenként a bírósági titkárnak, a vezető és a magasabb vezető állású tisztviselőnek, a bírósági ügyintézőnek, a végrehajtási ügyintézőnek, a bírósági végrehajtónak, a végrehajtó-helyettesnek és hivatásos pártfogónak, valamint a közbeszerzési eljárásban közreműködő, a költségvetési pénzeszközök felhasználására és a gazdálkodás ellenőrzésére jogosult alkalmazottaknak. A kötelezettség nem teljesítésének következménye a szolgálati jogviszony megszűnése.

A bíráknál említett OIT szabályzat hatálya az igazságügyi alkalmazottakra is kihat, rögzíti a végrehajtás részletes szabályait.

3. A 2. pontban írt törvény az igazságügyi alkalmazottaknál bevezette egyfajta illetménypótlékként az életpálya különbözetként nevesített juttatást. Ez akkor jár, ha az adott munkakörű és szolgálati idejű igazságügyi alkalmazottnak az Iasz. alapján számított illetménye elmarad a Ktv. szerinti illetménytől.

4. A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) módosításai

1. A cselekvőképességgel, gondnoksággal összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2001. évi XV. törvény a Ptk.-nak a cselekvőképesség címet viselő II. Fejezete helyébe új rendelkezéseket hozott. A módosítás átfogó jellegű, a részletes szabályokat ezért e helyütt nem ismertetem. Megjegyzem, hogy a változtatás egyik fő oka az Európa Tanács 1999. februárjában elfogadott, a cselekvőképtelen nagykorúak védelméről szóló ajánlása, az ahhoz történő igazodás volt.

A módosítások 2001. november 1. napján léptek hatályba.

2. A 2001. évi XIX. törvény megváltoztatta a Ptk. elbirtoklásra vonatkozó rendelkezését. Eszerint az ingatlanok tekintetében az elbirtoklási időt 15 évre emelte fel, ingó dolgoknál pedig maradt az eddigi 10 éves határidő.

Az új szabály 2001. június 1. napján lépett hatályba.

3. A terrorizmus elleni küzdelemről, a pénzmosás megakadályozásáról szóló rendelkezések szigorításáról, valamint az egyes korlátozó intézkedések elrendeléséről szóló 2001. évi LXXXIII. törvény megváltoztatta a Ptk. 533. § (2) bekezdését. A módosítás lényege, hogy a takarékbetétet névre szólóan lehet elhelyezni.

A módosítás 2001. december 19. napján lépett hatályba.

4. A társadalmi szervezetek és alapítványok nyilvántartásba vételére vonatkozó rendelkezések módosításáról szóló 2001. évi CVI. törvény a Ptk.-t is érintette. A változások többek között az alapítványok tevékenysége megkezdésének az idejére, az alapító okirat tartalmára, a képviseleti jogra vonatkoznak.

A hatálybalépés ideje 2002. január 1. napja.

5. A tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény a Ptk.-nak az értékpapírokra vonatkozó részében eszközölt lényeges módosításokat, szabályai 2002. január 1. napján léptek hatályba.

5. A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) módosításai

1. A cselekvőképességgel, gondnoksággal összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2001. évi XV. törvény a Pp.-nek a gondnokság alá helyezést tartalmazó XVIII. Fejezetének a helyébe új rendelkezéseket léptetett, egyben kimondta, hogy a bíróság által gondnokság alá helyezettokról számítógépes nyilvántartást kell vezetni, az országos összekapcsolt közhiteles nyilvántartás kezelése az OIT Hivatalának a feladata.

A hatálybalépés ideje az eljárási szabályok tekintetében 2001. november 1. napja, az országosan összekapcsolt közhiteles számítógépes nyilvántartást pedig 2003. január 1-jétől kell működtetni.

2. Az elektronikus aláírásról szóló 2001. évi XXXV. törvény a Pp. magánokiratokra vonatkozó részét is módosította, lényege, hogy a törvény rendelkezéseit e tekintetben a 2001. szeptember 1-je után keletkezett elektronikus dokumentumokra és az ezeken szereplő elektronikus aláírásokra kell alkalmazni.

3. A 2001. évi CV. törvény lényegesen módosította a Pp.-nek a felülvizsgálat jogintézményére vonatkozó szabályait, a törvényi szabályozás szintjére emelt számos olyan eljárásjogi rendelkezést, amelyeket eddig a bírósági ügyviteli szabályzat rendezett.

A változások döntően 2002. január 1. napján léptek hatályba, kivéve néhány – elsősorban az ügyintézési határidőkre vonatkozó – előírást, ezek csak 2003. január 1. napjától alkalmazandók.

6. A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (Btk.) módosításai

1. A Btk. módosításáról szóló 2001. évi LIX. törvény a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 1997. évi CIII. törvényben meghatározott joghátrányok nem kielégítő voltára tekintettel (pl. borhamisítás) a jövedékkel visszaélés, a jövedéki orgazdaság és a jövedékkel visszaélés elősegítése bűncselekmények tényállásait illesztette a Btk.-ba.

A hatálybalépés ideje 2001. július 20. napja.

2. A terrorizmus elleni küzdelemről, a pénzmosás megakadályozásáról szóló rendelkezések szigorításáról, valamint egyes korlátozó rendelkezések elrendeléséről rendelkező 2001. évi LXXXIII. törvény 2002. január 1-jei hatálybalépéssel módosította a Btk.-nak a terrorcselekményre és a pénzmosásra vonatkozó szabályait.

3. A devizakorlátozások megszüntetéséről, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2001. évi XCIII. törvény 2002. január 1-jei hatálybalépéssel kiiktatta a Btk.-ból a deviza bűncselekményt és az ahhoz kapcsolódó egyéb rendelkezéseket.

4. A 2001. évi CXXI. törvény a büntető jogszabályokat széles körben, novelláris jelleggel módosította, figyelemmel a nemzetközi szerződésekből, az európai jogharmonizációs folyamatból eredő kötelezettségekre, a korrupció és a szervezett bűnözés elleni fellépés hatékonyabb jogi eszközeinek a kialakítására.

A Btk. módosításának főbb irányai a következőkben foglalhatók össze:
A bűnszervezet fogalmának átalakítása, a bűnszervezetben történő elkövetésre vonatkozó új rendelkezések.

Az elkobzásra vonatkozó rendelkezések módosítása.

A vagyoneklobzás intézkedésként történő szabályozása.

Több hivatali, hivatalos személy elleni és az igazságszolgáltatás rendje elleni bűncselekmény tényállásának módosítása, illetve új tényállások megalkotása, az eljárási jogok és kötelezettségek teljesítésének megakadályozása érdekében kifejtett kényszer, fenyegetés szankcionálására.

A külföldi hivatalos személyek kiemelt büntetőjogi védelemben részesítése a hazai hivatalos személyekhez hasonlóan.

Új bűncselekmények törvényi tényállásainak megállapítása (pl. bírósági végrehajtás akadályozása, vesztegetés feljelentésének elmulasztása).

A módosítás - Európa Tanácsi egyezményre tekintettel - a számítástechnikai rendszerbe történő jogosulatlan belépés, a számítástechnikai rendszer és az abban tárolt, feldolgozott, kezelt vagy továbbított adatok sértetlensége elleni cselekmények büntetethezességét is megteremti.

A módosítások 2002. április 1-jén léptek hatályba.

7. A büntetőeljárásról szóló 1973. évi I. törvény (Be.) módosításai

1. A személy- és tárgykörözésről szóló 2001. évi XVIII. törvény a büntetőügyekben eljáró hatóságok által foganatosított megkeresések, az ismeretlen helyen lévő tárgyak, az ismeretlen helyen tartózkodó terhelt, illetve bűncselekmény elkövetésével alaposan gyanúsítható ismeretlen személy felkutatására vonatkozó intézkedések szabályozása tekintetében eredményezett változást.

A hatálybalépés ideje 2001. november 1. napja.

2. A Magyar Köztársaság Ügyészségéről szóló 1972. évi V. törvény, az ügyészségi szolgálati viszonyról és az ügyészségi adatkezelésről szóló 1994. évi LXXX. törvény, valamint egyéb törvények módosításáról rendelkező 2001. évi XXXI. törvény a Be.-ben a felülvizsgálati eljárás, illetve a törvényesség érdekében benyújtott jogorvoslat – valamint a kapcsolódó szabályok – változását eredményezte.

A hatálybalépés ideje 2001. június 27. napja.

3. A határőrizetről és a Határőrségről szóló 1997. évi XXXII. törvény módosításáról rendelkező 2001. évi XXXIII. törvény a Határőrség nyomozási jogkörében eredményezett változást.

A módosítás 2002. január 1-jétől hatályos.

4. Az elektronikus aláírásról szóló 2001. évi XXXV. törvény a tárgyi bizonyítási eszközök meghatározása tekintetében pontosította a Be. rendelkezéseit 2001. szeptember 1-jei hatállyal.

5. A külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2001. évi XXXIX. törvény
- a kényszerintézkedések között a terhelt úti okmánya elvételének,
  - az egyéb általános eljárási szabályok között a külföldi, illetve reá tekintettel a hozzátartozója beutazásának, valamint tartózkodásának,
  - az első fokú bírósági eljárásban az ügydöntő határozat kihirdetését követően a jogerős kiutasítás végrehajtása érdekében teendő intézkedések tekintetében hozott változást 2002. január 1-jei hatállyal.

6. A Btk.-t módosító 2001. évi LIX. törvény a Be.-t is érintette. A jövedéki termékekkel kapcsolatos bűncselekmények nyomozása a Vám- és Pénzügyőrség hatáskörébe került 2001. július 20-i hatállyal.

7. A büntetőeljárásban résztvevők, az igazságszolgáltatást segítők Védelmi Programjáról szóló 2001. évi LXXXV. törvény a Védelmi Program hatálya alá kerülő személy tekintetében alkalmazandó szabályokkal egészítette ki a Be.-t.

A hatálybalépés ideje 2002. április 1. napja.

8. A Btk.-t módosító 2001. évi CXXI. törvény a büntetőeljárás szabályait is több tekintetben megváltoztatta, melynek főbb irányai a következők:

- az elkobzás, vagyonelkobzás eljárási szabályainak módosítása,
- a tanúvallomás megtagadását érintő új eljárási rendelkezés,
- a bünszervezetben elkövetett bűncselekmény miatt jogerősen kiszabott szabadságvesztés azonnali foganatba vételének elrendelése.

8. A jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény

A hazai büntetőjogban újak számító jogintézmény bevezetése elsősorban a jogharmonizációs kötelezettségek teljesítéséből következik.

A törvény a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépése napján lép hatályba.

9. A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) módosítása

A devizakorlátozások megszüntetéséről, valamint egyes kapcsolódó jogszabályok módosításáról szóló 2001. évi CXIII. törvény a Vht.-t is érintette. Megváltozott a nemesfémekre, illetve külföldi pénznemre történt foglalás esetén a Magyar Nemzeti Banknál való elhelyezési kötelezettség határideje, továbbá szabályozásra került a külföldi pénznemben kiállított végrehajtható okirat esetén követendő eljárás.

A hatálybalépés ideje 2002. január 1. napja.

10. A bíróságokat érintő kormányrendelet

A bírósági ügyintézők által a polgári, gazdasági és munkaügyi ügyszakban ellátható feladatokról szóló 210/2001. (X.31.) Korm. rendelet törvényi felhatalmazás alapján meghatározta a felsőfokú iskolai végzettségű bírósági ügyintéző részletes feladatait és hatáskörét.

A rendelet 2002. január 1. napján lépett hatályba.

11. A bíróságokra vonatkozó legfontosabb igazságügy-miniszteri rendeletek

1. Az 1/2001. (II.9.) IM rendelet, a közjegyzői állások számáról és a közjegyzők székhelyéről szóló 15/1991. (XI.26.) IM rendelet módosításáról.

A rendelet 2001. április 1. napján lépett hatályba.

2. Az 5/2001. (III.13.) IM rendelet, a bíróságokon és az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatalában foglalkoztatott egyes igazságügyi alkalmazottak munkakörének és képesítési feltételének meghatározásáról, ügyviteli vizsgájáról.

A rendelet 2001. május 1. napján lépett hatályba.

3. A 8/2001. (IV.27.) IM rendelet, a bírósági végrehajtási eljárásban felszámítandó általános költségátalány megfizetésének szabályairól.

A rendelet 2001. április 30. napján lépett hatályba.

4. A 10/2001. (VII.27.) IM rendelet, a cégbejegyzési eljárás és a cégnyilvántartás egyes kérdéseiről szóló 8/1998. (V.23.) IM rendelet módosításáról.

A rendelet 2001. szeptember 1. napján lépett hatályba.

5. A 11/2001. (IX.1.) IM rendelet, a zálogjogi nyilvántartás részletes szabályainak megállapításáról.

A rendelet 2001. szeptember 1. napján lépett hatályba.

6. A 13/2001. (X.10.) IM rendelet, az adós foglalkozásához nélkülözhetetlen gépjármű lefoglalás alóli mentességéről.

A rendelet 2001. október 18. napján lépett hatályba.

7. A 15/2001. (X.20.) IM rendelet, a bírósági végrehajtói fegyelmi eljárásban közreműködő személyek részére járó költségtérítésről.

A rendelet 2001. október 28. napján lépett hatályba.

8. A 16/2001. (X.26.) IM rendelet, a bírósági végrehajtás szervezetéről.

A rendelet 2001. november 3. napján lépett hatályba, átmeneti rendelkezések megfogalmazásával.

9. A 20/2001. (XII.10.) IM rendelet, a bírósági végrehajtói díjszabásról szóló 14/1994. (IX.8.) IM rendelet módosításáról.

A rendelet 2001. december 26. napján lépett hatályba.

10. A 22/2001. (XII.13.) IM rendelet, a cégnyilvántartásról, a cégnyilvánosságról és a bírósági cégeljárásról szóló 1997. évi CXLV. törvény végrehajtására vonatkozó egyes igazságügy-miniszteri rendeletek módosításáról.

A rendelet 2002. január 1. napján lépett hatályba.

11. A 23/2001. (XII.15.) IM rendelet, a hirdetményi kézbesítés országos számítógépes nyilvántartásában szereplő adatokról történő felvilágosítás költségtérítéséről.

A rendelet 2002. január 1. napján lépett hatályba.

12. A 24/2001. (XII.26.) IM rendelet, a társadalmi szervezetek és az alapítványok nyilvántartása ügyviteli szabályainak módosításáról.

A rendelet egyes rendelkezései 2002. január 1. napján, más szabályai 2003. január 1. napján lépnek hatályba.

III. Fejezet

A LEGFELSŐBB BÍRÓSÁG HELYZETE

A Legfelsőbb Bíróság helyzete, alkotmányos feladatai és hatásköre a 2001. évben az alábbiak szerint alakult:

1. A Legfelsőbb Bíróság alkotmányos helyzete, feladatai és hatásköre

A Legfelsőbb Bíróságnak az előző évi tájékoztatóban ismertetett alkotmányos helyzete, feladata, hatásköre a 2001. évben sem változott. A Legfelsőbb Bíróság a jogalkalmazás egységének biztosítása mellett felülvizsgálati, fellebbezési bíróságként működött és lefolytatta a hatáskörébe utalt bírói, közjegyzői és végrehajtói fegyelmi eljárásokat. Az Országos Ítéltábla székhelyének és illetékességi területének megállapításáról, valamint az igazságszolgáltatás működését érintő egyes törvények módosításáról szóló 1999. évi CX. törvényből következik, hogy az Országos Ítéltábla működésének megkezdéséig, 2003. január 1. napjáig a feladatok nem is fognak változni.

2. A Legfelsőbb Bíróság szervezeti felépítése, személyi összetétele

A Legfelsőbb Bíróság 2001. évben változatlan szervezeti rendben és némileg megnövekedett létszámmal végezte feladatait. (Az év utolsó napjára hat fővel növekedett a létszám, az előző évhez viszonyítva.)

A személyi állomány kollégiumonkénti – és egyéb szervezeti egységenkénti – bontását, munkakör szerinti megosztását az 1. számú melléklet tartalmazza.

A 2000. év december 31. napjához képest, a Legfelsőbb Bíróság bírói létszáma négy fővel emelkedett, a berendelt bírók száma háromra csökkent, a titkárok és fogalmazók összlétszáma 15-re csökkent, a tisztviselők létszáma 63-ról 69-re emelkedett. Az előző évben 63 dolgozót tartottunk nyilván ügykezelőként, 71 az írnokok létszáma. A fizikai dolgozók száma 3 fővel kevesebb, 84 fő.

A Legfelsőbb Bíróság dolgozóinak összlétszáma 6 fővel emelkedett, 2001. december 31-én 349. A bírók száma – a vezetőikkel együtt – 4 fővel emelkedett, 107 fő.

A Legfelsőbb Bíróságon az elnökön és az elnökhelyettesen kívül négy kollégiumvezető, harmincegy tanácselnök, hetven bíró és a már említett számú beosztott bírók tevékenykedtek.

2001. évben a Legfelsőbb Bíróság vezetőit érintő fontos személyi döntések születtek:

A Magyar Köztársaság elnöke 2001. december 5-én – 2002. február 1-jei hatállyal – dr. Lomnici Zoltánt nevezte ki a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettesévé, az Országos Igazságszolgáltatási Tanács pedig 2002. február 1-jei hatállyal dr. Kónya Istvánt (Büntető Kollégium), dr. Murányi Katalint (Polgári Kollégium) és Bauer Jánosné dr.-t (Közigazgatási Kollégium) kollégiumvezetővé nevezte ki. Végül a Legfelsőbb Bíróság elnöke 2002. február 8-i hatállyal dr. Wellmann Györgyöt a Polgári Kollégium kollégiumvezető helyettesévé nevezte ki.

A személyzeti, a munkaügyi és az oktatási feladatokat – a Legfelsőbb Bíróság Titkársága alá rendelve – a Személyzeti, Munkaügyi és Oktatási Osztály látja el.

A bírák életkor szerinti összetételét – kollégiumonkénti bontásban – a 2. számú melléklet tartalmazza. Ez az életkor összetétel a legfelsőbb bírósági bírókkal szemben támasztható kellő élettapasztalatra és a magas fokú jogismeretekre vonatkozó igényt is tükrözi. A vezetőkkel együtt a 107 legfelsőbb bírósági bíróból 64 nő dolgozik. A bírók részletes kollégiumonkénti, és nemek, valamint beosztás szerinti összetételét a 3-4. számú melléklet tartalmazza.

3. A bíróságok jogalkalmazása egységének biztosítása, a Legfelsőbb Bíróság ítélkező tevékenysége

3.1. A bíróságok jogalkalmazása egységének biztosítása

A Legfelsőbb Bíróság 2001. évben mindössze egy jogegységi határozatot hozott:

A Polgári Kollégium Munkaügyi Szakága 2001. április 23-án hozta meg 1/2001. MJE számú határozatát, amelyben kimondta, hogy a munkáltató a munkavállaló munkaviszonnyal összefüggő tartozásának, valamint az általa okozott kárnak a megtérítésére irányuló igényét – választása szerint – munkaügyi jogvitában is érvényesítheti.

A Büntető Kollégium jogegységi tanácsa folyamatosan vizsgálja a módosítást igénylő korábbi testületi állásfoglalásokat, amelyeket jogegységi határozattal kívánja felváltani. A 2001-ben megindult eljárások 2002-ben fejeződnek be. Ezek a következők:

- 15. sz. irányelv az élet- és testi épség büntetőjogi védelméről;
- BK. 107. sz. a járművezetéstől eltiltásról;
- BK. 127. sz. villamos energia eltulajdonítása esetén a kár (vagyonhiány) megállapításáról;
- BK. 130., 151., 172. sz. az összbüntetéssel kapcsolatos anyagi jogi és eljárási kérdésekről;
- a kábítószerrel visszaéléssel kapcsolatos 105. sz. állásfoglalás és az 5/1998. BJE sz. jogegységi határozat helyébe lépő jogegységi határozat meghozatalára irányuló eljárás.

Megindult a Közigazgatási Kollégiumban 1/2001. KJE szám alatt egy jogegységi eljárás, a vízgazdálkodási társulatok általános forgalmi adó adóalanyiságával kapcsolatban. (A jogegységi határozatot 2002. január 10-én hozta meg az öttagú tanács.)

A Büntető Kollégium 2001-ben 18, a Polgári Kollégium polgári szakága 26, a gazdasági szakág 24, a munkaügyi szakág 25 elvi határozatot, végül a Közigazgatási Kollégium 23 elvi határozatot tett közzé a Legfelsőbb Bíróság Hivatalos Gyűjteménye című kiadványban.

A kollégiumok szoros kapcsolatot tartanak a megyei bíróság kollégiumaival, illetőleg azok vezetőivel, a kollégiumi tagok számos megyei bírósági kollégiumi ülésen vettek részt. Kiemelendők a következők:

Több megyei büntető kollégium vitatta meg a Btk. 83. §-a (2) bekezdésével (az ún. középértékes büntetés kiszabással) kapcsolatos ítélkezési gyakorlat

alakulását, továbbá a vádlott távollétében tartott tárgyalással összefüggő jogértelmezési kérdéseket.

A Polgári Kollégium információ cseréjénél a meghatározó fórum a polgári kollégiumvezetők számára általában évente két alkalommal megtartásra kerülő konzultatív tanácskozás. A 2001. évben azonban csak egy konzultatív tanácskozást tartottak. Ezen elsősorban a Pp. több új rendelkezését, az illetéktörvény egyes rendelkezéseit, valamint a bírósági végrehajtás területét érintő jogalkalmazási kérdésekkel foglalkoztak.

A Közigazgatási Kollégium a Bírósági Határozatokban több kollégiumi véleményt tett közzé. Ezek közül kiemelendő az illetékfizetési kötelezettségről szóló, az önkéntes kölcsönös biztosítási pénztárak jogutód nélküli megszűnése esetén a bírósági nyilvántartásból való törlésről alkotott, az egyfokú közigazgatási perben a határozat alakszerűségéről kialakított vélemény. A Bírósági Határozatok 2001/12. számában került közzétételre a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának és a Polgári Kollégium Munkaügyi szakágának együttes véleménye, a munkaügyi bíróság hatáskörének és a közigazgatási perben eljáró bíróság hatáskörének elhatárolásáról.

3.2. A Legfelsőbb Bíróság ítélkező tevékenysége

A Legfelsőbb Bíróságnak az ítélkező tevékenységével kapcsolatos munkaterhe a 2001. évben minimális mértékben (nem arányosan) növekedett. A 2001. évben összesen 16.935 ügy érkezett, az előző évi 16.824 üggyel szemben. Az ügyérkezés növekedés tehát összességében mindössze 0,6 %-os. Változatlanul érvényes az a megállapítás, hogy a Legfelsőbb Bíróság inkább fellebbezési bíróság, mint a jogkérdések megoldásával, illetőleg a bírósági jogalkalmazás egységének biztosításával foglalkozó legfőbb bírói fórum (5. számú melléklet). Ez a megállapítás akkor is érvényes, ha a fellebbezett ügyek száma a korábbi évhez viszonyítva csak 93,7 %, a felülvizsgálati ügyek száma pedig 104,7 %.

A Büntető Kollégiumban egyaránt növekedett a fellebbezett és a felülvizsgálati ügyek száma (az előző évhez viszonyítva 108,3 %, illetve 133,0 %).

A Polgári Kollégium polgári szakágában a fellebbezett ügyek száma növekedett (107 %), a felülvizsgálati ügyek száma csökkent (96,4 %).

A Polgári Kollégium gazdasági szakágánál egyaránt csökkenés mutatkozik a fellebbezési és felülvizsgálati ügyeknél (97,4 % illetve 80 %).

A Polgári Kollégium munkaügyi szakágában a felülvizsgálati ügyek száma lényeges növekedést mutat (114 %).

A Közigazgatási Kollégiumban a fellebbezett ügyek száma 77,4 %-ra csökkent, a felülvizsgálati ügyeké 110 %-ra emelkedett. (5-10. számú mellékletek).

A befejezett ügyek száma meghaladta az érkezett ügyek számát (111,2 %), ennek ellenére a két éven túl folyamatban lévő ügyek száma emelkedett. A Polgári Kollégium Polgári szakágában 38 fellebbezési és 121 felülvizsgálati üggyel volt több folyamatban mint az előző év végén. A Közigazgatási Kollégiumban ez a két szám 223 illetve 80. Összesítésben a két évnél régebben folyamatban lévő ügyek száma 2001. december 31-én 462 volt.

4. A Legfelsőbb Bíróság részvétele a jogszabályok előkészítésében

A Legfelsőbb Bíróság a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény alapján véleményezte a jogszabály tervezeteket. Ezt a tevékenységet az elnökhelyettes irányította. A Legfelsőbb Bíróság e tevékenysége során kiemelkedő figyelmet fordított a bíróságok működése szempontjából alapvető fontossággal bíró jogszabályok előkészítésében való közreműködésre.

A Büntető Kollégium különös figyelemmel tette meg észrevételeit a Btk-t és a 2003. január 1-jén hatályba lépő Be-t módosító törvénytervezetekre. A kollégium egy-egy tagja közvetlenül részt vesz az új Büntető Törvénykönyvet, valamint az új büntetés-végrehajtási jogszabályokat előkészítő bizottságok előkészítő munkájában.

Aktívan vesz részt a Polgári Kollégium a polgári jogi kodifikáció előkészítését végző szakmai munkabizottságok munkájában. Egyebekben a Polgári Kollégium a 2001. évben 34 jogszabály tervezetét vizsgálta meg és azok többségére észrevételt is tett. Külön említést érdemelnek az alábbiakban említett jogszabályokra tett észrevételek:

- a Pp. módosításai,
- a zálogjogi szabályok módosításával kapcsolatos törvénytervezet,
- a tőkepiaci törvényről, valamint a PSZÁF szervezeti struktúrájának modernizálásáról szóló kormány-előterjesztések tervezetei,
- a Vht. módosításai, valamint a bírósági végrehajtás területét érintő több előterjesztés,
- az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló törvény, valamint a kapcsolódó jogszabályok módosításáról készített tervezet,
- a bírósági ügyintézők által a polgári és munkaügyi szakágban ellátható feladatokról szóló kormány-előterjesztés,
- a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló IM rendelet tervezete,
- a formatervezési ipari mintáról szóló törvény tervezete,
- a közvetítői tevékenységről szóló kormány-előterjesztés tervezete.

A Közigazgatási Kollégium szerepet vállalt a Pp. módosításával, a társadalmi szervezetek és az alapítványok nyilvántartásba vételével kapcsolatos jogszabály módosítások előkészítésében. A kollégium bírói közreműködtek az új Ptk. tervezetének előkészítésében is.

A Legfelsőbb Bírósághoz a 2001. évben véleményezésre összesen 215 előterjesztés érkezett (11. számú melléklet).

5. Nemzetközi kapcsolatok

A Legfelsőbb Bíróság a korábbi évek gyakorlatának megfelelően a 2001. évben is számos állam legmagasabb szintű bírói szervezetével tartott fenn folyamatos kapcsolatot.

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács bíró tagjaiból, a megyei bíróságok elnökeiből és a Legfelsőbb Bíróság munkatársaiból álló delegáció látogatást tett a strasbourgi Emberi Jogi Bíróságon, valamint a Német Szövetségi Köztársaság igazságszolgáltatási fórumain, így a Szövetségi Legfelsőbb Bíróságon, a Szövetségi Alkotmánybíróságon, valamint az alsóbb szintű bíróságokon is.

A Legfelsőbb Bíróság elnöke delegációjával látogatást tett Írország Legfelsőbb Bírósága elnökénél, valamint legfőbb ügyészénél, továbbá Spanyolország Legfelsőbb Bírósága elnökénél és az igazságügyi tanács, valamint a Horvát Köztársaság Legfelsőbb Bírósága elnökénél, az igazságügyi tanács és a horvát igazságügy miniszternél. A moldáviai igazságügyi reformról szóló nemzetközi konferencia keretében találkozott a Moldáv Legfelsőbb Bíróság elnökével is. A Legfelsőbb Bíróság elnökét a manilai San Beda Egyetem díszdoktorává avatta. A Legfelsőbb Bíróság elnöke delegációjával részt vett a Nürnbergben megrendezett Első Európai Jogászyűlésen.

A szervezett bűnözés témakörében megrendezett két nemzetközi szemináriumon Palermóban és Madridban a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettese vett részt. A Legfelsőbb Bíróság képviseltette magát a stockholmi európai közösségi jogi konferencián.

A Legfelsőbb Bíróság elnöke hivatalában fogadta az Albán Legfelsőbb Bíróság elnökét, a koreai Alkotmánybíróság elnökét, az olasz Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettesét, egy finnországi törvényszék delegációját, a bajor igazságügy-minisztert és a Német Szövetségi Köztársaság igazságügy-miniszterét.

Kiemelkedő jelentőségű látogatást tett a Legfelsőbb Bíróságon az Európai Közösségek Bizottságának bel- és igazságügyi főbiztosa, Antonio Vitorino úr és kísérete. A találkozó során Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozásának a magyar igazságszolgáltatást érintő aktuális kérdéseit tárgyalták meg.

Az Európa Tanács, az amerikai "Center for Democracy" és a Legfelsőbb Bíróság közös szervezésében került sor a IX. Nemzetközi Bírói Konferenciára, amelyen több mint 80 ország legmagasabb szintű bírósági vezetői képviseltették magukat.

6. Felkészülés az Európai Unió jogának alkalmazására

A legfelsőbb bírósági bírók 1999. év októberében megkezdődött európai közösségi jogi alapképzése 2000-ben és 2001-ben is folytatódott. Ennek keretében a 2000. szeptember 1-től 2001. június 31-ig tartó újabb felkészítési időszakban ötnapos szemináriumok során – a már képzésben részesült 49 bíró mellett -, 11 legfelsőbb bírósági bíró, a 2001. évi őszi-téli felkészülés időszakban pedig további 23 bíró részesült képzésben. Ezzel az év végére összesen 83 legfelsőbb bírósági bíró sajátította el a közösségi jogi ismereteket. (Az év során a Legfelsőbb Bíróságra került bírók korábban hasonló oktatásban már részesültek.)

A közösségi jogi képzésben még nem részesült 10 legfelsőbb bírósági bíró felkészítése a 2002. évben megtörténik.

Két legfelsőbb bírósági bíró vesz részt a közösségi jogi felkészítő program keretében indult nemzeti tréner-képzésben. Az alapképzés mellett mindketten részt vettek a Phare Horizontális Program részeként megrendezett nemzetközi rendezvénysorozaton is.

7. A Legfelsőbb Bíróság Emberi Jogi Irodája

A Legfelsőbb Bíróság feladata az is, hogy – többek között – a magyar bírói jogalkalmazás a jogalkotást nem igénylő kérdésekben a strasbourgi szervek – a Bizottság és a Bíróság, 1998. november 1-től pedig az egységes Bíróság – joggyakorlatának megfelelően alakuljon. A Legfelsőbb Bíróságon 1994-ben létrehozott Emberi Jogi Iroda feladatát és tevékenységét elsősorban ez határozza meg. Az Európa Tanács valamennyi tagállamában – így hazánkban is – az emberi jogok érvényesülésére igen nagy hangsúlyt fektetnek. Éppen ezért az Iroda fő feladata az Európa Tanács keretében megalkotott Emberi Jogok Európai Egyezményét kiteljesítő joggyakorlatnak a bírói karral történő megismertetése. Annak érdekében, hogy a joggyakorlat széles körben hozzáférhető és megismerhető legyen magyar nyelven is, a 2001. évben tovább folytattuk a Bírósági Határozatokban az Emberi Jogok Európai Bírósága ítéleteinek ismertetését. Bár a bíróság elé igen kevés magyar ügy kerül, különös figyelemmel voltunk arra, hogy a magyar kérelmek elfogadhatóságáról szóló határozatokat, illetve a magyar ügyekben született ítéleteket mielőbb megismerhessék a bírók.

A Bírósági Határozatok mellékleteként 1997 óta megjelenő Emberi Jogi Füzeteknek 2001-ben három száma jelent meg. A 2001/1-2. számban a 2000. év I. félévi ítéletek fordítását, a 2001/3. számban pedig az Európa Tanács szervezésében Lengyelországban 2000. októberében megrendezett európai legfelsőbb bírósági elnökök 6. találkozáján “A legfelsőbb bíróság szerepe az egységes jogértelmezés biztosításában” címmel folytatott tanácskozás anyagát tettük közzé.

8. Informatikai fejlesztéseink

2001. évben az informatikai fejlesztések a szűkös anyagi források miatt első sorban az eszközpark szinten tartását szolgálták. Így saját forrásból 11 db számítógép és 13 db nyomtató 5,4 millió Ft értékben, míg az OITH által biztosított központi keretből 31 db számítógép és 17 db nyomtató beszerzése 11,6 millió Ft értékben történt meg. Az új számítógépek első sorban a még használatban lévő elavult számítógépek cseréjét szolgálták, de ebből elégítettük ki a 2001. évi létszámfejlesztés miatt felmerült új igényeket is.

A rendelkezésre álló saját forrásokból az eszközpark szinten tartásán felül egy új beruházással sikerült segíteni a Legfelsőbb Bíróság munkáját: a már elavult eszköznyilvántartó rendszer cseréjére került sor 1,4 millió Ft értékben. Az új rendszer lehetővé teszi a különböző osztályok által vezetett nyilvántartások egy, közös rendszerben történő vezetését és a vonalkódos nyilvántartást is.

A Legfelsőbb Bíróság Web szerverét védő tűzfal szoftver éves szoftverkövetése 0,9 millió Ft, míg meghibásodott nagy értékű eszközök javíttatása 0,3 millió Ft költséget jelentett.

Össességében 2001. évben a Legfelsőbb Bíróság 19,6 millió Ft értékű eszközt szerzett be (de az előző évi áthúzódó kifizetések miatt ez 23,7 millió Ft összegű kiadást jelentett).

9. A Legfelsőbb Bíróság pénzügyi, költségvetési helyzete

A Legfelsőbb Bíróság és jóléti intézményének 2001. évi kiadásaira a költségvetésben 1.645,6 millió forint került jóváhagyásra. A tervezett kiadások fedezetének 92%-át a költségvetési támogatás biztosította. A hiányzó rész forrása saját bevétel volt. A bevételek a terv szerint zömmel a székház üzemeltetésével kapcsolatos költségek egy részének a Legfőbb Ügyészségre történő áthárításából és az üdülő bevételéből származtak.

A beszámolási időszakban a költségvetési támogatás egyenlegében 40,8 millió forint növekedés következett be. Ebből 28,8 millió forint a Kormány döntése alapján történt előirányzat növelés volt (ez túlnyomórészt az életpálya-különbözet tárgyévi hatását és a fizikai dolgozók egyszeri kereset kiegészítését fedezte), míg az OIT Hivatala fejezeti hatáskörű intézkedése alapján egyenlegében 12,0 millió forint előirányzat növelésre került sor.

A saját bevétel a tervezett szinten teljesült. A gazdálkodási lehetőségeket szélesítette az előző évről származó pénzmaradvány.

Az éves gazdálkodásra 1.686,8 millió forintot fordítottunk. Ebből a működési kiadásokra 1.618,9 millió forint, míg felhalmozási kiadásra (felújítás, beruházás) 67,9 millió forintot használtunk fel.

A beszámolási időszakban a rendelkezésre álló pénzügyi eszközök biztosították a zavartalan gazdálkodást. A törvényi előírások alapján a bírák és az igazságügyi alkalmazottak január 1-től részesültek az előírt béremelésben (8,75%-os), illetve a kötelező előresorolásból adódó béremelésben. Ezen túlmenően bevezetésre került a II. félévben az igazságügyi alkalmazottak új illetményrendszere is. A személyi juttatásokra rendelkezésre álló előirányzatból a törvény szerint járó juttatásokon felül jutalmazásra, üdülési hozzájárulás kifizetésére, beiskolázási segély nyújtására is sor került.

A Legfelsőbb Bíróság székházával kapcsolatos felújításra 36,0 millió forintot fordítottunk. Tovább korszerűsítettük a munkaszobákat, folyosókat, kiszolgáló technikai helyiségeket, valamint az informatikai hálózatot. A balatonszemesi üdülőben a csak a legszükségesebb karbantartási munkákat végeztük el.

Beruházásra összesen 31,9 millió forintot fordítottunk. Ezek lényegesebb tételei: számítástechnikai eszközökre és szoftverekre 23,7 millió forintot

fordítottunk, felújított szobákba beszerzett bútorok értéke 2,0 millió forintot tett ki, nyomtatókra és fénymásoló gépekre 1,7 millió forintot költöttünk. Egyéb berendezési és felszerelési tárgyakra (klímaberendezés, biztonságtechnikai eszközök, stb.) 1,5 millió forintot, míg egyéb beruházásokra 3,0 millió forintot fordítottunk.

Szakmai könyveket, folyóiratokat 14,0 millió forint értékben szereztünk be.

A dologi kiadásokra, intézmény-üzemeltetésre és egyéb folyó kiadásokra 238,7 millió forintot fordítottunk.

**A Legfelsőbb Bíróság létszáma szervezeti egységenkénti bontásban
2001. december 31.**

	Elnök	Elnökhelyettes	Kollégiumvezető	Tanácselnök	Bíró	Beosztott bíró	Titkár, Fogalmazó	Tisztviselő	Írnök	Fizikai dolgozó	Összesen
Elnöki Titkárság	1							2		1	4
Elnökhelyettesi Titkárság		1				1		3		2	7
Büntető Kollégium			1	8	16		1	5	9	1	41
Polgári Kollégium											
Polgári szakág			1	10	24		5	9	17	1	67
Gazdasági szakág			1	5	14		3	4	10	1	38
Munkaügyi szakág				2	4		3	4	3	1	17
Közigazgatási Kollégium			1	6	12	1	2	6	8	1	37
Titkárság és az alárendelt szervek											
Főtitkár						1		6	2	1	10
Nemz. Kapcs. Ir.							1				1
Ügykezelő Iroda								5	17	7	29
Költségv. és Ell. Főoszt.								11	2		13
Személyzeti Osztály								4		1	5
Informatikai Osztály								6		1	7
Műszaki Osztály								3	2	57	62
Jogi Szakkönyvtár								1	1	2	4
Rendészet										7	7
Összesen.	1	1	4	31	70	3	15	69	71	84	349

*2 sz. melléklet***A legfelsőbb Bíróság bíráinak életkor szerinti összetétele**

Kollégiumok	50 év alatt (1951. és utána születettek)	51-55 év között (1946- 1950)	56-60 év között (1941- 1945)	60 év felett (1940. és előtte születettek)	Összesen
Elnök				1	1
Elnökhelyettes				1	1
Büntető Kollégium	4	4	9	8	25
Polgári Kollégium					
Polgári szakág	13	6	10	6	35
Gazdasági szakág	8	3	4	5	20
Munkaügyi szakág	2		3	1	6
Közigazgatási Kollégium	9	5	3	2	19
Összesen	36	18	29	24	107

*1. sz. melléklet***A Legfelsőbb Bíróság bíráinak nem szerinti összetételekollégiumonként
(szakáganként)**

Kollégiumok	Férfi	Nő	Összesen
Elnök	1	0	1
Elnökhelyettes	1	0	1
Büntető Kollégium	17	8	25
Polgári Kollégium			
Polgári szakág	13	22	35
Gazdasági szakág	1	19	20
Munkaügyi szakág	1	5	6
Közigazgatási Kollégium	9	10	19
Összesen:	43	64	107

4. sz. melléklet**A Legfelsőbb Bíróság bíráinak összetétele nemek és beosztás szerint**

Beosztás	Férfi	Nő	Összesen
Elnök	1	0	1
Elnökhelyettes	1	0	1
Kollégiumvezetők	4	0	4
Tanácselnökök	19	12	31
Bírák	18	52	70
Összesen	43	64	107

5. sz. melléklet**A Legfelsőbb Bíróság ügyforgalmi adatai**

Év	Érkezett				Befejezett	Folyamatban maradt	Az előző év %-ában	
	nemperes	fellebbez.	felülv.	összesen			érkezett	befejezett
1999.	1 700	8 398	5 694	15 792	12 183	13 781	112,6 %	108,0 %
2000.	2 045	8 776	6 003	16 824	15 647	14 978	106,5 %	128,5 %
2001.	2 425	8 221	6 289	16 935	17 400	14 515	100,7 %	111,2 %

6. sz. melléklet**Legfelsőbb Bíróság a Büntető Kollégium ügyforgalmi adatai**

Év	Érkezett				Befejezett	Folyamatban maradt	Az előző év %-ában	
	nemperes	fellebbez.	felülv.	összesen			érkezett	befejezett
1999.	769	1 312	655	2 736	2 653	545	102,8 %	103,1 %
2000.	926	1 353	694	2 973	2 965	573	108,7 %	111,8 %
2001.	1 034	1 466	924	3 424	3 362	635	115,2 %	113,4 %

*7. sz. melléklet***Legfelsőbb Bíróság a Polgári Kollégium polgári szakág ügyforgalmi adatai**

Év	Érkezett				Befejezett	Folyamatban maradt	Az előző év %-ában	
	nemperes	fellebbez.	felülv.	összesen			érkezett	befejezett
1999.	646	1 109	2 980	4 735	3 959	4 578	105,4 %	112,0 %
2000.	770	1 525	3 116	5 411	4 827	5 162	114,3 %	122,0 %
2001.	986	1 634	3 003	5 623	5 362	5 423	103,9 %	111,0 %

*8. sz. melléklet***Legfelsőbb Bíróság a Polgári Kollégium gazdasági szakág ügyforgalmi adatai**

Év	Érkezett				Befejezett	Folyamatban maradt	Az előző év %-ában	
	nemperes	fellebbez.	felülv.	összesen			érkezett	befejezett
1999.	43	3 197	421	3 661	2 789	3 729	97,4 %	94,0 %
2000.	0	2 776	286	3 062	3 127	3 664	83,6 %	112,0 %
2001.	0	2 705	229	2 934	3 226	3 372	95,8 %	103,1 %

*9. sz. melléklet***Legfelsőbb Bíróság a Polgári Kollégium munkaügyi szakág ügyforgalmi adatai**

Év	Érkezett				Befejezett	Folyamatban maradt	Az előző év %-ában	
	nemperes	fellebbez.	felülv.	összesen			érkezett	befejezett
1999.	136	0	824	960	945	535	90,2 %	98,0 %

2000.	272	0	927	1 199	1 074	660	125,0 %	114,0 %
2001.	314	0	1 056	1 370	1 180	852	114,3 %	109,9 %

10. sz. melléklet

Legfelsőbb Bíróság a Közigazgatási Kollégium ügyforgalmi adatai

Év	Érkezett				Befejeze tt	Folyama t-ban maradt	Az előző év %- ában	
	nemper es	fellebbe z.	felülv. .	összese n			érkezett	befejeze tt
1999.	106	2 780	814	3 700	1 837	4 394	181,6 %	154,8 %
2000.	77	3 122	980	4 179	3 654	4 919	113,0 %	112,0 %
2001.	91	2 416	1 077	3 584	4 270	4 233	85,8 %	117,0 %

11. sz. melléklet

A Legfelsőbb Bíróságra érkezett kormány-előterjesztésekre tett észrevételek 2001. évben

Belügyminisztérium	57
Igazságügyi Minisztérium	74
Közlekedési Hírközlési és Vízügyi Minisztérium	4
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium	3
Oktatási Minisztérium	6
Pénzügyminisztérium	7
Külügyminisztérium	7
Szociális és Családügyi Minisztérium	5
Egészségügyi Minisztérium	38
Gazdasági Minisztérium	9
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma	2
Honvédelmi Minisztérium	2
Miniszterelnöki Hivatal Informatikai Kormánybizottsága	1
összesen:	215

IV. Fejezet

A HELYI ÉS A MEGYEI BÍRÓSÁGOK HELYZETE

1. A helyi és a megyei (fővárosi) bíróságok helyzetének általános jellemzői

A bíróságok ügyérkezésének emelkedése, ha kismértékben is, de tovább folytatódott, a bíróságokra érkezett ügyek száma a megelőző évhez hasonlóan, 2001-ben is meghaladta az 1,1 milliót, amely mennyiségét tekintve a legtöbb a rendszerváltás óta eltelt időszakban. Hasonló nagyságrendű ügyérkezése a bíróságoknak csak a 90-es évek első felében volt.

A megyei bíróságok ügyforgalmának alakulása, 1990-2001

Év	Érkezett	Befejezett a/	Folyamatban maradt b/	Ebből		
				érkezett	befejezett	folyamatban maradt
	ügyek száma összesen			perek száma		
1990	734 434	493 009	123 635	332 380	319 082	106 500
1991	850 252	541 891	161 717	377 466	341 757	142 209
1992	1 027 713	722 497	234 033	401 423	360 534	183 179
1993	1 022 617	836 565	281 705	382 836	367 379	198 511
1994	1 011 467	860 502	298 035	395 210	385 673	208 048
1995	956 237	862 972	253 530	385 151	390 612	202 587
1996	987 479	908 221	253 515	384 348	382 029	204 906
1997	995 751	1 023 455	247 847	400 441	398 649	206 698
1998	989 967	1 062 733	228 986	402 884	410 810	198 772
1999	985 876	994 479	216 160	395 387	406 221	187 938
2000	1 108 243	1 086 274	230 276	377 967	387 310	178 595
2001	1 116 806	1 098 822	240 041	373 871	377 667	174 799

a/ Az érdemi cégügyek befejezését csak 1996-tól tartalmazza.

b/ Az érdemi cégügyekre nem áll rendelkezésre adat, a csőd- és felszámolási eljárások adatait 2000-től tartalmazza

A bíróságok ügyérkezésének további emelkedése a megyék többségében érezhető volt, de az érkezések 27, illetve 9 százalékaival rendelkező fővárosban, illetve Pest megyében csökkent az ügyek száma 3-3 százalékkal, s ugyancsak mérséklődött még Csongrád, Hajdú-Bihar és Vas megyében is.

Az érkezések növekedésében 2000-ben a szabálysértések mellett jelentős szerepet játszott a gazdálkodó szervezetek részére előírt tőkefelelélés miatti forgalomnövekedés is. 2001-ben a közel 1 százalékos növekedést már csak a szabálysértések többletérkezése idézte elő. A 2000. március 1-jével életbe lépett szabálysértési törvény hatása a megyei bíróságok éves ügyforgalmára 2001-ben mérhető teljes egészében, amikor a szabálysértések száma egy év alatt - szemben a prognosztizált 40 ezer üggyel - meghaladta a 87 ezret, s ezzel az összes ügyérkezés 7,8 százalékát adta.

A bíróságok ügyérkezésének további egyharmada peres ügy volt, 2001-ben 374 ezret nyújtottak be.

Ez 1,1 százalékkal kevesebb mint 2000-ben és 7,2 százalékkal kevesebb, mint 1998-ban.

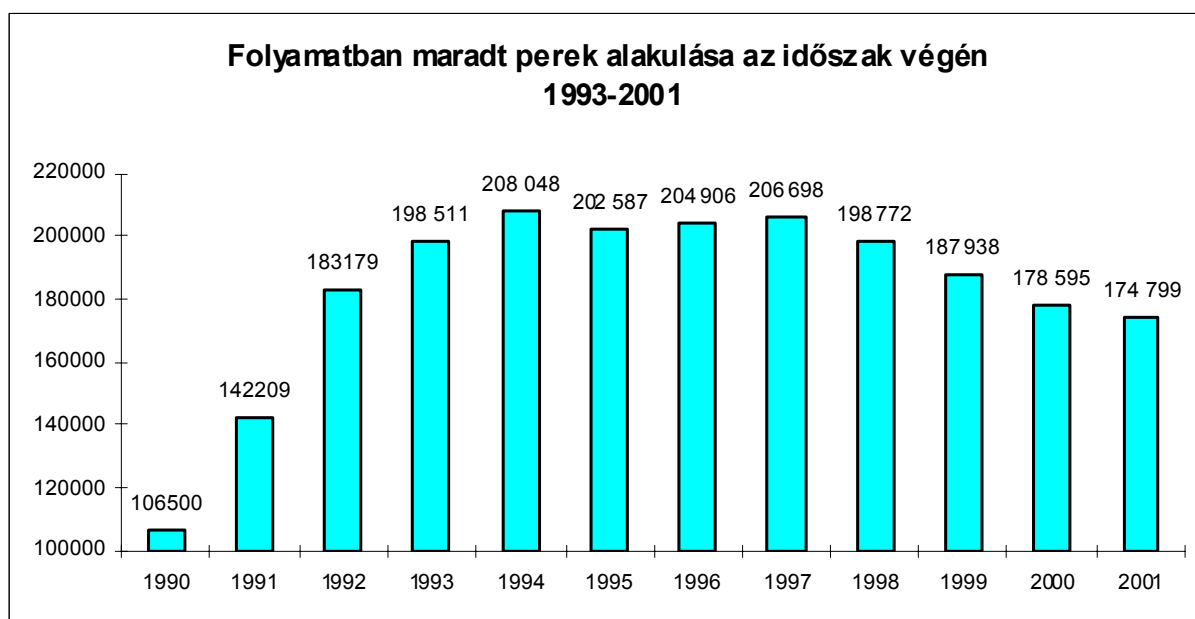
A helyi bíróságok perérkezése az előző évi stagnálás után minimális mértékben, - 0,6 százalékkal - mérséklődött, a megyei elsőfokú pereké viszont tovább csökkent.

Az ügyszakonkénti megoszlás szinte azonos az előző évvel, 34 százalék a büntető ügyszak részesedése, 66 százalék a civilisztika aránya (bár utóbbin belül minimális mértékben, de tovább csökkent a közigazgatási és nőtt a munkaügy részesedése). A peres jogviták bírósági szintek közötti megoszlása az előző évben kialakult arányokhoz képest szintén nem változott, a peres eljárások négyötöde érkezett a helyi bíróságokra, 6 százaléka megyei elsőfokra és 14 százaléka megyei másodfokra.

A megyei bíróságok ügyérkezésének egyötöde irányult a cégbíróságokra, ami az előző évi - a gazdálkodó szervezetek kötelező tőkeemelése miatt magas - bázishoz képest 12 százalékos csökkenést mutat.

A cégügyek nélküli nemperes eljárások és a felszámolási eljárások számának növekedése folytatódott.

Az elmúlt öt évben - 1999. év kivételével - a befejezések száma évről évre nőtt és mennyiségét tekintve minden évben milliós nagyságrendet meghaladó volt, az utolsó két év kivételével az érkezőket is meghaladta, de ekkor is a szabálysértési ügyek és nemperes ügyek miatt maradt el attól. A peres ügyek befejezése tartósan meghaladta az érkezőt, így a hátralék folyamatosan mérséklődött.

2001. év végén 175 ezer per maradt folyamatban a megyei bíróságokon, 2,1 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban, és 15 százalékkal, 32 ezerrel kevesebb, mint 1997. év végén, amikor 1994. év után az elmúlt évtized második legnagyobb hátraléka halmozódott fel.

A folyamatban maradt perek területi megoszlásában a főváros súlya minimális mértékben csökkent ugyan, de változatlanul nagyobb arányban részesedett abból (35 százalék), mint az érkezésekből (23 százalék). Az intenzitási mutatók (a folyamatban maradt ügyek érkezési átlaghónapban kifejezett értéke) országos átlagban általában kedvezőbbek, mint az előző évben, de döntően a főváros magas értékei, (mely az elsőfokú ügyeknél - a katonai perek kivételével - 7-13, másodfokon 3-7 hónap között szóródott) következtében az elsőfokú ügyek fél év átlagérkezésével egyenértékűek, a másodfokú ügyek pedig három hónapéval. A főváros nélkül számított intenzitási mutatók ennél jóval kedvezőbbek, a helyi bíróságokon átlagosan egy, megyei elsőfokon csaknem másfél, megyei másodfokon pedig fél hónappal alacsonyabbak.

A folyamatban maradt peres ügyeken belül ugyancsak évről évre csökkent az egy évnél régebben érkezett ügyek száma. 2001. év végén 41.811 ilyen per volt folyamatban, 1,5 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban. Az ügghátralékon belüli arányuk ugyanakkor nem módosult, átlagosan a helyi bíróságokon 27, megyei első fokon 23, megyei másodfokon 4 százalék. Az egy éven túli peres ügghátralékon belül nőtt a két éven túliak száma és aránya, de a 2001. év végén folyamatban lévő pereknek ez továbbra is csak mintegy 9 százalékát tette ki. Az éven túli ügyeknek ugyancsak csökkenő, de meghatározó mennyisége a fővárosban vár befejezésre, részesedése ezekből az ügyekből nagyobb, mint a folyamatban maradt perek egészéből.

Az ügyforgalom bírósági szintek közötti megoszlása a jogszabályi változások hatására szerkezetileg ugyan átalakult, (az érkezéseken belül a peres ügyek aránya az 1997. évi 40 százalékról 34 százalékra csökkent a szabálysértések megjelenésével) de mennyiségét tekintve nem rendeződött át. Ezt jelzi, hogy 1997. óta a helyi bíróságok részesedése bár évről évre 1-1 százalékkal mérséklődött, de a szabálysértések kiteljesedésével 2001-ben ismét csaknem megegyezett a 4 évvel korábbi részarányal. 2001-ben a helyi bíróságokra érkezett az ügyek 69, megyei másodfokra 6, és a megyei első fokra 25 százaléka. Ez utóbbinak valamivel több, mint négyötöde cégügy, 6 százaléka pedig csőd- és felszámolási eljárás volt. (1997-ben a helyi bíróságok részaránya 70, megyei másodfoké 7, megyei elsőfoké pedig 23 százalék volt.)

1.1. A helyi bíróságok ügyforgalma

A helyi bíróságok ügyérkezése a korábbi évek csökkenése után - a szabálysértési törvény hatálybalépésének évében - 2000-ben jelentősen nőtt. A törvény hatása kisebb mértékben ugyan, de 2001-ben is érezhető volt, ekkor az érkezett 767.483 ügy 4,9 százalékkal volt több az előző évinél. A növekedés nagyobb része, 62 százaléka még a szabálysértések számának további emelkedéséből származott, 38 százaléka viszont már a nemperes ügyekéből. A peres jogviták kezdeményezése a 2000. évi stagnálás után, - minimális mértékben ugyan -, de ismét mérséklődött, ezen belül továbbra is csökkenő tendenciájú a polgári és a büntető perérkezés, a gazdasági perek csökkenése megállt, a munkaügyi pereké pedig változatlanul növekvő.

Az ügyérkezés összetétele az előző évhez képest már alig módosult, a perek aránya már csak 2 százalékponttal mérséklődött (41 százalékról 39 százalékra), s ugyanennyivel nőtt a szabálysértéseké is (9 százalékról 11 százalékra). Az érkezések felét mindkét évben a nemperes ügyek tették ki.

Az érkezések számának emelkedése három megye – Csongrád, Hajdú-Bihar és Pest – kivételével minden megyében tapasztalható volt. Területi megoszlásuk nem változott, az első öt helyen ugyanazok a megyék állnak, mint az előző években, de a főváros után a második helyet – a szabálysértések nagy száma miatt – ebben az évben Borsod-Abaúj-Zemplén megye foglalta el, s ezt követte sorrendben Pest, Hajdú-Bihar, valamint Bács-Kiskun megye.

A helyi bíróságokon befejezett ügyek száma szintén meghaladta az előző évi mennyiséget. A befejezések száma valamivel kisebb volt az érkezésekenél a szabálysértések és a nemperes eljárások tekintetében. A peres befejezések száma meghaladta az érkezést, így itt csökkent az ügyhátralék, a munkaügyi perek kivételével valamennyi perfajtánál.

2001. december 31-én 151.475 per maradt folyamatban a helyi bíróságokon, 1,4 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban. A peres hátralékon belül tovább csökkent az egy évnél régebben érkezett ügyek száma, arányuk nem romlott,

változatlanul 26 százalék. Az éven túli pereken belül nőtt a két évnél is régebben érkezettek száma és arányuk 33 százalékról 37 százalékra emelkedett.

A helyi bíróságokon a jogszabályi változások következményeként 2000-ben kialakult ügyszakonkénti ügyforgalom megoszlás már lényegében nem módosult tovább, az érkezések 70 százaléka (a perérkezés 57 százaléka) polgári és gazdasági, 26 százaléka büntető (szabálysértések figyelembevételével) és 4 százaléka munkaügyi volt.

A polgári perek számának csökkenése 1997. óta folyamatos, a 2001-ben benyújtott 158.486 per 1,1 százalékkal volt kevesebb az előző évinél. A kiemelt polgári perfajták nagy részénél megfigyelhető a jogviták mérséklődése, jelentősebb növekedés a személyi állapotra vonatkozó egyéb pereknél, a gyermektartási pereknél és a birtokvédelmi pereknél figyelhető meg. A polgári perek kezdeményezésének visszaesése a megyék többségében bekövetkezett, növekedés a dunántúli megyék közül csak Komárom-Esztergom megyében, az alföldi megyék közül Bács-Kiskun, Jász-Nagykun-Szolnok és Békés megyében, Észak-Magyarországon pedig Nógrád és Borsod-Abaúj-Zemplén megyében tapasztalható.

A polgári perek befejezett mennyisége elmaradt a bázisidőszakétól 4,4 százalékkal, de az érkezéseket néhány megye kivételével meghaladta, így a folyamatban maradt perek száma összességében 3,1 százalékkal csökkent egy év alatt. Az ügyhátralék mérséklődése vagy szinten maradása csak 5 megyében nem realizálódott, ezek közül is 10 százalékot meghaladó mértékű volt Csongrád és Hajdú-Bihar megyében.

Az ügyhátralék 5,6 hónap átlagérkezésével egyenértékű, de a megyék többségében ennél jóval alacsonyabb. A főváros nélkül számított megyei átlag 4,8 hónap, a fővárosban viszont 8,5 hónap.

A polgári perek hátralékán belül 1.100-zal, 15.506-ra csökkent az egy évnél régebben érkezett perek száma és mintegy fél százalékkal arányuk is mérséklődött. Az éven túli pereken belül viszont kismértékben emelkedett a két évnél régebben érkezettek száma. Az éven túli ügyek területi koncentrációja továbbra is intenzív, közel kétharmada a fővárosban és Pest megyében volt, de míg a főváros aránya valamelyest csökkent, addig Pest megyéé emelkedett.

A gazdasági perek évek óta tartó csökkenése megállt, 2001-ben érkezett 14.172 per, csaknem azonos a megelőző évivel. A gazdasági perek száma a megyék többségében tovább csökkent, de az érkezések négytizedét adó fővárosi érkezések száma 0,6 százalékkal, a további 7 százalékát jelentő Pest megyéé pedig 23 százalékkal emelkedett. A befejezések száma az érkezéseket meghaladta, így az ügyhátralék szintén mérséklődött. A megyék felében csökkent a folyamatban maradt ügyek száma, legjelentősebben a hátralék 60 százalékával rendelkező fővárosban, ahol egyötödével lett kevesebb, de ugyanakkor Pest megyében 19 százalékkal emelkedett. A gazdasági perek hátraléka a megyék átlagában (főváros nélkül) 5,7 hónap átlagérkezésével egyenértékű, a 6 hónapot csak Fejér, Komárom-Esztergom,

Pest és Veszprém megyében haladta meg, ugyanakkor a fővárosban 11 hónap az intenzitási mutató értéke.

Az egy évnél régebben érkezett gazdasági perek száma 3.385 volt 2001-ben, csaknem ugyanannyi, mint az előző évben. Ezen belül viszont csaknem félezerrel nőtt a két évnél is régebbi ügyek száma. December végén 1.526 két éven túli ügy volt is régebbi, amelyeknek már 86 százaléka a fővárosban vár befejezésre (2000-ben 79 százaléka).

A polgári és gazdasági nemperes ügyek száma 1998. óta évente átlagosan mintegy 10 ezerrel nőtt, 2001-ben számuk megközelítette a 364 ezret, amely 4,6 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit. A befejezések száma 2,3 százalékkal nőtt, s valamelyest emelkedett a folyamatban maradt ügyek száma is a megfigyelt körben.

A hatásköri változások következtében folytatódott a munkaügyi bíróságok ügyérkezésének növekedése. 2001-ben 26.099 *munkaügyi pert* kezdeményeztek, 10 százalékkal többet, az amúgy is magas bázishoz képest. Nagyságát jól érzékelteti, hogy ez csaknem két és félszer annyi per érkezését jelentette, mint 1998-ban, amikor a munkaügyi bíróságokhoz az elmúlt évtized legkevesebb számú ügye érkezett. A növekedés már nem volt általánosan jellemző az ország egész területére, 7 megyében csökkent az ügyek száma, de a többiben még 1,4-46,0 százalékkal nőtt. A két szélső értéket Nógrád, illetve Komárom-Esztergom megye képviselte. A befejezések száma - az ugyancsak magas bázishoz képest - 43 százalékkal volt több, de a megyék felében elmaradt az érkezésektől, aminek következtében év végére az ügyhátralék összességében 15 százalékkal emelkedett. Az intenzitási mutató értéke a fővárosban 10 hónap, a megyék átlagában csaknem a fele, 5,5 hónap.

A folyamatban maradt ügyeken belül bár megkétszereződött az egy évnél régebben érkezett perek száma, amely december 31-én 1.971 volt, az összes munkaügyi peres hátraléknak azonban csak 14 százaléka. Az egy éven túli ügyekből 404 érkezett két évnél is régebben.

A munkaügyi nemperes ügyek száma viszont kismértékben csökkent, amitől valamelyest elmaradt a befejezéseké.

A *büntető perek* száma ugyancsak folyamatosan mérséklődött 1998. óta. A vizsgált időszakban benyújtott 102.149 büntető per 2,4 százalékkal volt kevesebb, mint 2000-ben. Ezen belül a közvadas büntető pereké 3,1 százalékkal csökkent, a magánvadasoké viszont 5,1 százalékkal nőtt. A megyék többségére a növekedés volt a jellemző mind a közvadas, mind a magánvadas perek tekintetében. A befejezések száma is csökkenő tendenciájú, mértéke 2001-ben 3,7 százalékot tett ki. Mennyisége azonban a közvadas büntető pereknél a megyék felében az érkezéseket meghaladó nagyságú volt, itt az ügyhátralék 1,8 százalékkal csökkent, a magánvadas pereknél viszont a megyék többségében elmaradt attól, így itt a hátralék 12,5 százalékkal emelkedett.

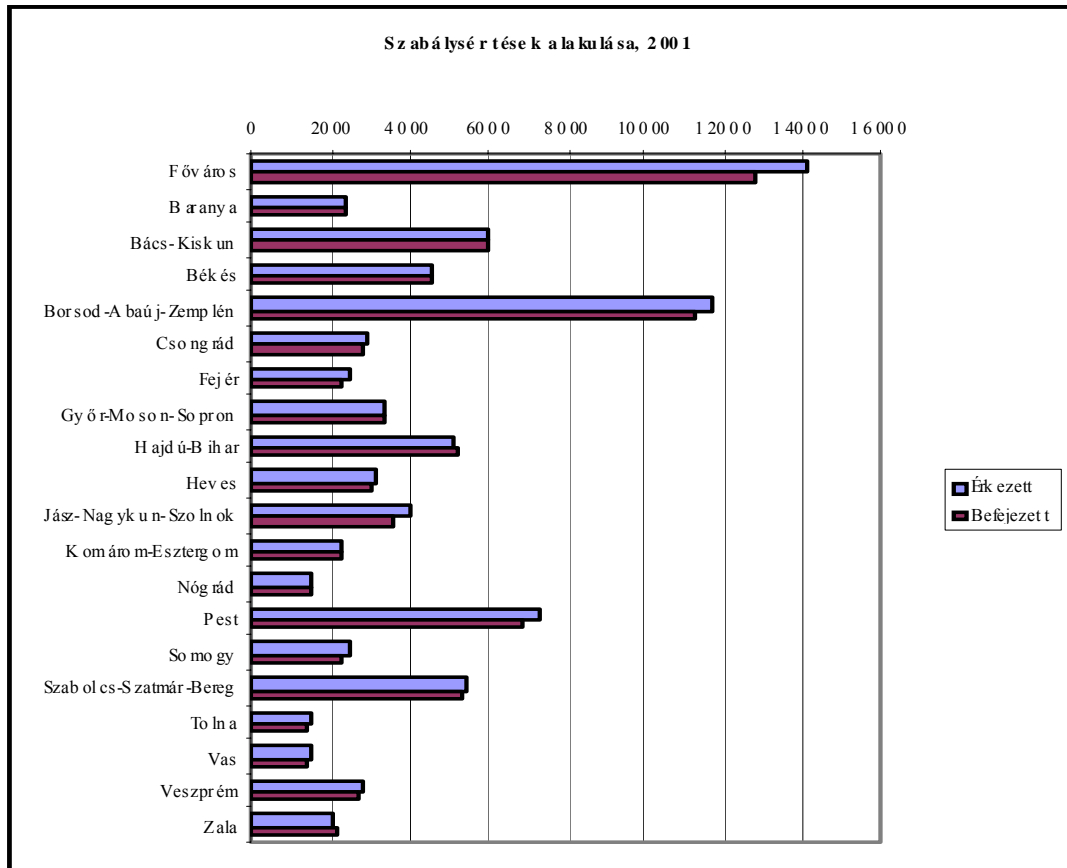
Az ügghátralék 6,3 hónap átlagérkezésének felelt meg országos átlagban. Az intenzitási mutató értéke a büntető pereknél mutatja a legnagyobb szóródást, míg a fővárosban 10 hónap érkezésének felelt meg, Hajdú-Bihar és Pest megyében 9-9 hónapéval, addig 7 megyében nem érte el a 4, további 4 megyében pedig az 5 hónapot sem. A megyei átlag ennek megfelelően 5 és fél hónap volt.

A helyi bíróságokon az egy évnél régebben érkezett perek 46 százaléka közvadas büntető per, számuk 2000. év végéig évről évre emelkedett, s 2001. év az első, amikor, ha kismértékben is, de csökkenni kezdett. December 31-én 18.090 egy évnél régebben benyújtott közvadas per maradt folyamatban, 554-gyel kevesebb, mint egy évvel korábban.

Az egy évnél régebbi közvadas hátralék közel négytizede két évnél is régebben érkezett a helyi bíróságokhoz, számuk 6.933 volt az év végén, 4,3 százalékkal több, mint egy évvel korábban. A két éven túli ügyeknek 53 százaléka ugyancsak a fővárosban vár befejezésre, további 15 százaléka pedig Pest megyében.

Nemperes büntető ügyekből tovább csökkent az érkezés, befejezésük az ügghátralék csökkenését is eredményezte.

Szabálysértésekből 86.678 érkezett, amely 22 ezerrel jelentett több ügyet, mint az előző évben. A növekedés általános érvényű volt az ország egész területén. Az év folyamán a tavalyinál másfélszer annyi, 83.180 szabálysértési ügyet fejeztek be, egyre nagyobb hányadukat, (27 százalékat) tárgyalás megtartásával (az előző évben arányuk 20 százalékot tett ki). Ez utóbbi tekintetében rendkívül nagy a szóródás a megyék között, míg Bács-Kiskun megyében 17, Csongrád megyében 18, a fővárosban 19 százalék, addig Hajdú-Bihar megyében 43, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 39, Somogy megyében 37, Baranya megyében 35 százalék volt a tárgyalásra kerülő szabálysértések aránya.

2001. december 31-én 12.891 szabálysértési ügy maradt folyamatban, amely a megelőző évinél 37 százalékkal volt több, a növekedés két megye Hajdú-Bihar és Zala megye kivételével valamennyi megyére jellemző volt. A szabálysértési ügyhátralék a főváros kivételével, ahol 2,6 hó átlagérkezéssel egyenlő, valamennyi megyében 2,2 hó vagy annál is kevesebb.

1.2. Megyei bíróságok ügyforgalma

1.2.1. Másodfokú ügyek

A fellebbezések érkezése a megyei bíróságokhoz 2001-ben, kétévi csökkenés után, ismét emelkedett, a benyújtott 69.071 ügy 1,8 százalékkal több az előző évinél. A polgári perek fellebbezéseinek csökkenő tendenciája növekedésbe ment át, folytatódott a büntető perek emelkedése és a szabálysértések száma is nőtt (308-ról 662-re), ugyanakkor tovább csökkent a gazdasági perek elsőfokú határozatainak rendes jogorvoslata, a munkajogi pereké pedig a 2000. évi növekedés után újra mérséklődött.

Az érkezések összetétele alig változott, 47 százalékuk polgári és gazdasági, 48 százalékuk büntető és szabálysértési, 5 százalékuk pedig munkajogi ügyekből került ki. A megyék többségében nőtt a másodfokú ügyek száma, 6 megyében viszont 1,5-5,7 százalékkal csökkent.

A befejezések száma összességében szinten maradt, mivel a büntető ügyek és a szabálysértések növekvő számú befejezései ellensúlyozták a többi terület csökkenését. A befejezések mennyisége majdnem minden ügyszakban meghaladta, vagy elérte az érkezéseket, ennek következtében az ügyhátralék változatlanul csökkenő tendenciájú.

2001. december 31-én 12.943 per maradt folyamatban másodfokon, 3,3 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban. A megyék nagyobb részére a csökkenés, illetve a szinten tartás volt a jellemző, említést érdemlő növekedés Bács-Kiskun és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében következett be.

Az ügyhátralék országos átlagban 2-3,6 hónap érkezésének felel meg, s a főváros és Pest megye gazdasági és közvádas büntető, illetve Bács-Kiskun, Hajdú-Bihar, Komárom-Esztergom megye közvádas büntető pereinek kivételével nem is haladja meg a 3,6 hónapot.

Az ügyhátralékon belül bár valamelyest nőtt az egy éven túli perek száma (401-ről 490-re), amelyben a főváros közvádas büntető pereinél bekövetkezett időtartam növekedés a meghatározó, de arányuk így is 4 százalék alatt maradt, s csaknem ugyanannyi, mindössze 23 másodfokú per maradt folyamatban az év végén, amely két évnél is régebben érkezett a megyei bíróságokhoz.

1.2.2. Elsőfokú ügyek

A helyi bíróságok és a megyei bíróságok másodfokú ügyérkezésének növekedésével egy időben a megyei elsőfokúak érkezése mérséklődött. Az érkezett 280.252 ügy 9,2 százalékkal maradt alatta az előző évinek, amely mögött a perek számának 11 és az érdemi cégügyek 12 százalékos csökkenése, valamint a nemperes

eljárások 10 és a felszámolási eljárások 22 százalékos növekedése állt. A megyei elsőfokú ügyek mennyiségének változását a főváros közel négytizedes részesedésével alapvetően meghatározza, így a megyék elsőfokú ügyeinek csökkenésében, amely csak két megyét, Heves és Nógrád megyét nem érintett, kizárólagos szerep jutott a cégügyek visszaesésének, mivel a főváros nélkül számított peres ügyforgalom 3,2 százalékos növekedést mutatott.

Az elsőfokú ügyek befejezése alatta maradt az egy évvel korábbinak, a perek (ez viszont már a megyék többségére jellemző volt), valamint a cégügyek mérséklődése miatt. Az érkezéseket is meghaladó mennyiségű befejezés csak a pereknél realizálódott, így a folyamatban maradt ügyek száma – cégbíróságok adata nélkül – emelkedett, az év végén számuk 30.084 volt, 6,5 százalékkal több, mint egy évvel korábban. Az ügghátralék 57 százaléka felszámolási eljárás, 8 százaléka egyéb nemperes, 35 százaléka pedig peres ügy volt.

A folyamatosan csökkenő peres ügghátralékon belül 2001-ben már nem nőtt tovább az egy évnél régebben érkezettek száma, december 31-én 2.369 ilyen ügy maradt folyamatban, 5,4 százalékkal kevesebb, mint a megelőző évben. Ennek egyharmada (előző évben egyötöde) két évnél is régebbi, számuk pedig 561-ről 792-re nőtt.

Az egy évnél régebbi ügyek közel kétharmada még mindig a fővárosban található, de súlya egy év alatt jelentősen mérséklődött, s tovább nőtt Pest megyéé, 8,2 százalékról 10,4 százalékra. A két éven túli ügyekből a főváros részesedése nem változott, annak négyötöde továbbra is itt található, Pest megyéé minimális mértékben itt is nőtt.

A polgári ügyszakhoz benyújtott perek száma évek óta folyamatosan emelkedett, s a korábbi évek csökkenő tendenciájával szemben nőtt a nemperes ügyeké is. 2001-ben 4.052 per és 6.855 nemperes eljárás érkezett, 15, illetve 4,6 százalékkal több, mint az előző évben. A perékezés növekedése Csongrád, Fejér és Komárom megye kivételével valamennyi megyében érezhető volt, a nem peres ügyeknél viszont csak a megyék felénél következett be.

A polgári ügyszak befejezéseinek száma ugyancsak meghaladta a 2000. évit, de amíg a nemperes ügyeknél ez az ügghátralék mérséklődését elősegítette, addig a pereknél nőtt a folyamatban maradt ügyek száma. Év végén a polgári peres hátralék intenzitási mutatója emelkedett, a fővárosban jelentősebben, 8,7 hónapról 9,7 hónapra, a főváros nélkül számított intenzitási mutató pedig alig változott (4,5-ről 4,8 hónapra). Ezt a megyei átlagot is mindössze 6 megyéé haladta meg, ugyanakkor 6 megyében értéke 3,2 hónap alatt maradt.

Az ügghátralékon belül – hasonlóan az előző évihez - minden 3. per érkezett egy évnél is régebben, számuk az előző évi stagnálás után ismét emelkedett, 612-ről 744-re. Ezeknek a pereknek változatlanul 42 százaléka két évnél is régebbi.

A gazdasági ügyszak ügyérkezése is tovább nőtt, bár a perek száma az előző évi szinten stabilizálódott, a nemperes eljárásoké ugyanakkor az előző évi másfélszeresére, 1.519-re emelkedett, s folytatódott a felszámolási eljárások

kezdeményezése is, amelyekből 21 százalékkal több, 15.457 érkezett az év folyamán. A csőd eljárások száma ugyan csökkent, de hatása az ügyszám alakulására csekély, az érkezett 24 csőd eljárás 39-cel volt kevesebb, mint az előző évben. A gazdasági ügyek növekedése a megyék többségében bekövetkezett. A perek száma 7 megye kivételével nőtt, a nemperes ügyek száma csak 6, a felszámolási eljárásoké pedig mindössze 2 megyében csökkent.

A gazdasági ügyszak befejezései csak a pereknél nem haladta meg a bázisidőszakét, az érkezéseket nem tudták feldolgozni, így a hátralék emelkedett. A nemperes eljárásokból csak a megyék kétharmadában rendelkeztek hátralékkal, de a főváros és Pest megye kivételével elhanyagolható a mennyiségük. Felszámolási eljárásból viszont a 2001. év teljes érkezését meghaladó hátralék halmozódott fel, egyharmada a fővárosban, további 11 százaléka Pest, 6-6 százaléka pedig Bács-Kiskun és Hajdú-Bihar megyében. Gazdasági perekből 2.186 maradt folyamatban, amely 9,6 hónap átlagérkezésével egyenértékű. A fővárosban a mutató értéke meghaladta az egy évet, ugyanakkor Csongrád megyében csupán 2,9 hónap, a főváros nélkül számított megyei átlag összességében is kedvezőbb, 6,7 hónap.

A gazdasági pereknél is emelkedett a hátralék érkezéstől számított időtartama, itt is minden 3. pert egy évnél is régebben nyújtottak be, számuk 607-ről 751-re nőtt, de ezen belül alig változott a két évnél is régebben érkezettek száma.

A *cégbíróság* ügyérkezése évenként jelentős ingadozást mutat, 2001-ben az előző évi erőteljes növekedés után, - amely a gazdálkodó szervezetek kötelező tőkefelelőse miatt alakult ki - ismét visszaesett az érdemi ügyek érkezése, egy év alatt számuk 12 százalékkal, 229 157-re csökkent. Ez a 2000. évi maximum érték után 1997. óta a második legtöbb érkezést jelentette. Az érdemi cégügyek befejezése szintén hullámzóan alakult az elmúlt években, s 2001-ben csökkenés következett be, de mértéke kisebb volt az érkezésekenél, így a cégbíróságok hátralékmentesnek tekinthetők.

A *közigazgatási* perek érkezésének mérséklődése folytatódott, 2001-ben 11.052 érkezett, 22 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban. A megyék mintegy felében azonban az előző évi csökkenés után ismét nőtt a közigazgatási perek kezdeményezése.

A befejezések száma a megyék több mint felében meghaladta az érkezéseket, így a folyamatban maradt ügyek száma tovább csökkent. Számuk az év végén 4.926 volt, amely 28 százalékkal alacsonyabb az előző évinél. Az ügyszám hátralék intenzitási mutatója a fővárosban 7,3 hónap, a megyék átlaga pedig mindössze 4,4 hónap, de 7 megyében 3, vagy annál is kevesebb, s mindössze 3 megyében haladta meg a fél évet is. Ugyancsak csökkent az egy évnél régebben érkezett ügyek száma, de ezen belül nőtt a két évnél is régebbieké. Ezekből az ügyekből a főváros aránya meghatározó, 70 százalék körüli, s jóval magasabb az ügyszám hátralékból való részesedésénél (44 százalék). Nemperes közigazgatási ügyek csaknem teljes egésze, hasonlóan az előző évekéhez, a fővárosra érkezett, számuk valamelyest nőtt, de a befejezések ezzel lépést tartottak, s az ügyszám hátralék nem számottevő.

A megyei elsőfokú büntető perek csökkenő tendenciája 2001-ben megfordult, az ekkor benyújtott 1.234 per már 11 százalékkal meghaladta az előző évit. A nemperes ügyek száma is több volt, 7,8 százalékkal. Amíg a perek száma a megyék alig több mint felében emelkedett, addig a nemperes ügyeké mindössze 3 megyében nem érte el a tavalyit. A befejezések számának növekedése a perek vonatkozásában nem járt együtt a hátralék csökkenésével, a folyamatban maradt 688 büntető per, 17 százalékkal volt több, mint 2000-ben. Az intenzitási mutató értéke átlagosan 6,1 hónap a megyékben átlagosan, de 6 megyében nem éri el a 4 hónapot sem, Budapesten viszont háromnegyed év érkezésével egyenértékű. Az éven túli perek száma és aránya minimális mértékben emelkedett, de aránya így is csak 17 százalékos, ezen belül elhanyagolható a két évnél is régebben érkezettek száma, mindössze 23 volt az év végén.

A katonai perek érkezésének előző évi növekedése 2001-ben is folytatódott, ekkor 1.740 pert nyújtottak be, 3,1 százalékkal többet, mint egy évvel korábban. A befejezések számának növekedése maga után vonta az ügghátralék mérséklődését is, december 31-én 2 hónap átlagérkezéssel egyenértékű, 284 per folyamatban maradt, 3,4 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban.

2.1. A cégbíróságok ügyforgalma, munkaterhe 2001. évben

Az OIT kiemelt feladatként kezelte a cégbíróságok hátralékmentességének fenntartását és időszerű eljárását. 2001-ben 2000. évhez viszonyítva a cégbíróságokra érkezett ügymennyiség csökkenő tendenciát mutat. Ennek egyik oka, hogy megszűnt a jegyzett tőke felemeléséből adódó ügyérkezési hullám. 2001. évben az összesen érkezett 254.324 ügyből a Fővárosi Bíróságra 101.748 ügy, a Pest Megyei Bíróságra 26.668 ügy jutott. Tehát az ügyek több mint 50 %-a továbbra is a Fővárosi, illetve a Pest megyei bíróságon koncentrálódik.

A 2001-ben összesen befejezett 267.327 ügyből a Fővárosi Bíróság 106.335, a Pest Megyei Bíróság 28.038 ügyet fejezett be, s ez megfelel a korábbi arányoknak. 2001. decemberében a cégbíróságokon az előző évi 32.398 folyamatban lévő ügghöz képest csupán 23.758 ügy maradt folyamatban, - tehát megállapítható, hogy a folyamatban lévő ügyek száma is jelentősen csökkent.

A befejezett ügymennyiségen belül külön jelentősége van a cégbíróságok által kezdeményezett ún. cégtörvényességi eljárásoknak, mert ezek az eljárások a gazdasági élet forgalombiztonságát, a hitelezői érdekvédelmet is szolgálják.

Az elmúlt évben a cégbíróságok 19.271 ügyben kezdeményeztek törvényességi eljárásokat.

A forgalombiztonság szempontjából kiemelt jelentősége van a fantomcégek törlésének.

2000-ben 4.116, míg 2001-ben csupán 3.622 fantomcég törlésére került sor, vagyis az elmúlt évi mennyiség 88 %-át törölték 2001-ben. A csökkenés oka részben a többletfeladatok jelentkezésében keresendő.

Összegezve megállapítható, hogy az országosan befejezett ügymennyiség meghaladta az ügyérkezést, s ennek következményeként a folyamatban maradt ügymennyiség arányosan közel 2/3-ára csökkent.

A cégbíróóságok munkaterhét illetően megállapítható, hogy 2001-ben a Cg. ügyszakba 229.070 ügy, míg a Cgt. ügyszakba 25.254 ügy érkezett. Ezt az ügymennyiséget az engedélyezett 137 cégbíró helyett 117 bíró látta el. Havi átlagban, országosan egy cégbíróhoz 180 ügy érkezett, s átlag havi 189 ügyet fejeztek be.

Az egy bíróra jutó folyamatban maradt ügyek országos átlaga 202. Végül indokolt hangsúlyozni, hogy egyes jogszabályok a cégbíróóságok részére jelentős többletfeladatok elvégzését írták elő. Így a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény és a kapcsolódó jogszabályok módosításáról rendelkező 2000. évi CXXXVI. törvény 172.§-ával módosított cégnylvántartásról, cégnylvánosságról és a bírósági cégeljárásokról szóló 1997. évi CXLV. törvény a cégek pénzforgalmi számlaszáma bejegyzésének végrehajtásával a bíróságokra újabb és a szükségesnél jelentősebb munkaterhet és költséget róttak. Ezért a bankszámla számok bejegyzésének végrehajtása során a bíróságok részéről ismételten megfogalmazódott, hogy a jogszabályok előkészítésénél, az elektronikus programmódosítások elkészítése előtt vegyék figyelembe a cégbíróóságon dolgozók kötött létszámát.

Az előzőekben jelzett problémák megoldásában az Igazságügyi Minisztérium aktívan közreműködött. Ennek egyik eredményeként a devizakorlátozás megszüntetéséről, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2001. évi XCIII. törvény vonatkozó rendelkezése már kizárólagos számítógépes adattovábbításra kötelezte a pénzüintézeteket.

Így a jövőben a törvény 2002. június 1-jei hatályba lépésével az adat bejegyzése és közzététele automatikus.

A kodifikációs folyamat befejezéseként az igazságügy-miniszter rendelete módosította, illetve kiegészítette a cégbejegyzési eljárás és cégnylvántartás egyes kérdéseiről szóló korábbi rendeletét. Ennek értelmében a pénzforgalmi számlaszámok bejegyzésével kapcsolatban konkrétan fogalmazódtak meg a cégbíróóságok feladatai, illetve egyes számítógépes felhasználók költségtérítése mérséklődött.

Az említett jogszabályváltozásokkal várhatóan elhárulnak a cégbíróóságokat terhelő ez irányú többletmunkák és felesleges költségek.

1.4. Az OIT igazgatási tevékenységének legfontosabb elemei

Az OIT tevékenységében kiemelt hangsúlyt kapott a szabályzatok, határozatok végrehajtási tapasztalatainak, a bírósági igazgatás országos gyakorlatának folyamatos figyelemmel kísérése, a helyzetnek megfelelő intézkedések meghozatala. A testület folyamatosan vizsgálta az igazgatási, vezetési elvek, módszerek és eszközök érvényesülését.

1.4.1. Az OIT megvitatta valamennyi megyei (fővárosi) bíróság elnökének éves tevékenységét tárgyaló összbírói értekezleti tájékoztatóit. A testület elemző munkája hozzájárult az igazgatási munka egységesítéséhez, a megyei bíróságok közötti személyi, tárgyi, a munkateherben mutatkozó különbségek csökkentéséhez.

A tapasztalatok alapján megállapítható, hogy a tájékoztatók általában az OIT részéről megadott iránymutatások alapján készültek, csupán néhányan tértek el a kiadott szempontoktól, azonban a tartalmi követelményeknek ezek is megfeleltek. Ugyanakkor a jövőben a megyei bíróságok elnökeinek az összbírói értekezleti tájékoztatók elkészítése során törekedniük kell az OIT határozatok végrehajtásának mélyebb elemzésére, s a bírói öngazgatás e fórumain résztvevők aktivitásának fokozására. Többet kell foglalkozniuk a megoldásra váró munkaszervezési kérdésekkel és a központi intézkedést igénylő feladatokkal.

1.4.2. A vizsgált időszakban az OIT több alkalommal is elemezte és értékelte a perek elhúzódásának okait, az e tárgykörben végzett kollégiumi vizsgálatok tapasztalatait. Az összefoglaló megállapításokból kitűnően különösen a helyi bíróságokon - ha kismértékben is - tovább növekedett a két éven túli perek száma és aránya, miközben a folyamatban lévő ügyek száma fokozatosan csökkent.

A vizsgálatokból megállapítható, hogy az említett perek jelentős része továbbra is a Fővárosi és a Pest Megyei Bíróságot terheli, illetve néhány nagyobb megyei bíróság (Bács-Kiskun, Hajdú-Bihar, Komárom-Esztergom és Veszprém) területére koncentrálódik.

A részletes vizsgálatokból megállapítható, hogy a perek elhúzódásában a bírósági szervezeten belüli okok nem játszanak meghatározó szerepet (pl.: a bírói létszám hiány, tartós távollétek, késedelmes bírói intézkedés, kevés bírói gyakorlatból eredő pervezetési hiányosságok, a személyi változásokból eredő átosztások).

A perek elhúzódásának okai változatlanul alapvetően a bíróságokon kívüli tényezők. Így többek között jelenleg is gondot okoz az ügyek bonyolult tényállása, nagy terjedelme, a speciális szakkérdésekre irányuló bizonyítás, az e körre bevonható igazságügyi szakértők csekély száma, többszöri kereset és viszontkereset módosítás. Jelentős a felek, jogi képviselők, tanúk, szakértők perbeli mulasztása, késedelme, a megjelenési fegyelem hiánya, a vádlottak elővezetésének eredménytelensége, a nyomozati munka kiegészítésének szükségessége, a külföldön élő ügyfél részére

történő kézbesítés időigényessége, az ügyvédek gyakori változása, illetve a jogi képviselők esetenkénti felkészületlensége.

Az időszerűség biztosítása érdekében továbbra is szükségesek a folyamatos igazgatási ellenőrzések, intézkedések.

Az OIT kiemelt feladatának tekinti e körben az oktatások szervezését. Az éves oktatási tervben nagy hangsúlyt kapott az igazgatási vezetők képzése, továbbképzése az igazgatási módszerek hatékony alkalmazása érdekében.

Különösen fontos feladat a kezdő bírák instruktori rendszerének fejlesztése, erősítése a helyes pervezetési gyakorlat kialakítására.

Szükséges a bírák részére – az anyagi és eljárásjogi hibák megelőzésére – a kollégiumvezetők és tanácselnökök bevonásával konzultációk, megbeszélések tartása.

Változatlanul fokozott figyelemmel kell kísérni a hosszú pertartalmú ügyekben elrendelt soronkívülség betartását és annak ellenőrzését.

1.4.3. Az időszerű és eredményes igazságszolgáltatás, valamint a belső okok feltárása érdekében az OIT munkájában jelentős súlyt képviselt az egyéni bírói adatszolgáltatás elemzése, félévenkénti és éves értékelése.

Az adatok elemzése ismételten megerősíti az OIT e tárgykörben hozott döntésének szükségességét, azaz a bírói munkateljesítmény és munkateher folyamatos figyelemmel kísérését, az ügyek elhúzódása okainak felderítését, a bírák tárgyalási napjai kihasználtságának, a perek előkészítésének, a tárgyalások kitűzési gyakorlatának naprakész, pontos és részletes ismeretét.

E folyamatos feladat 2001. évre érte el azt a kívánt hatást, hogy a bírák tevékenységében pozitív változások tapasztalhatók.

Az OIT és a bírák számára jelentős többletmunka eredményeként teljes a rálátás a bírák tevékenységének egész folyamatára. Az elemzések rávilágítottak arra a tényre - amely a hosszú pertartalmú ügyek vizsgálatából is megállapítást nyert -, hogy a perek elhúzódása elsősorban a bírósági szervezeten kívüli okokra vezethető vissza.

Kiemelt eredményként könyvelhető el, hogy a helyi bíróságokon valamennyi ügyszakban jelentősen csökkent a kiesett tárgyalási napok száma.

Ugyancsak jelentős előrehaladás, hogy a befejezések valamint a kitűzött ügyek mennyisége és a havi tárgyalási napok száma is emelkedett a korábbi évekhez képest.

A bírói egyéni adatszolgáltatás értékeléséből határozottan megállapítható, hogy a bírák teljesítménye nőtt. Megállapítható azonban az is, hogy országos szinten még mindig eltérés mutatkozik az egyes megyék és bírósági szintek között, az egy bíróra háruló munkateher szempontjából.

Az OIT az aránytalan munkateher megszüntetése illetve csökkentése és a nehezebb helyzetben lévő bíróságok megsegítése érdekében a bírák kirendelésének gyakorlatát támogatja, illetve erősíti.

1.4.4. Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács 34/2000. (IV.5.) határozatával elrendelte a Pest Megyei Bíróság elnöke igazgatási tevékenységének általános vizsgálatát a testület által megadott szempontok szerint.

A vizsgált időszak 1990. január 1. és 1999. december 31-e közötti időre terjedt, míg az elnök igazgatási tevékenysége tekintetében a kinevezésétől (megbízás) időpontjától 1999. december 31-ig terjedő időben. A testület által vizsgálandó szempontok között – többek között – meghatározásra került a létszámhelyzet, az ítélkezési szervezet felépítése, az ügyforgalmi adatok elemzése.

Az elvégzett elemzések, értékelések, következtetések és intézkedések alapján megállapítható, hogy a Pest Megyei Bíróság törvényesen, a jogszabályoknak megfelelően működik.

A Pest Megyei Bíróság szervezete az elmúlt tíz évben lényegesen megváltozott. Két önálló helyi bíróság alakult, amelyek 1993-ban kezdték meg működésüket Budaörsön és Dunakeszin. Ezzel a megye területén működő bíróságok száma 13-ra emelkedett. A nagyszámú, egymástól jelentős távolságra lévő és bírói létszámban lényegesen eltérő helyi bíróságok igazgatása, a vezetők kiválasztása, a bírói utánpótlás biztosítása és az ellenőrzési feladatok ellátása nehéz feladatot jelentett a megyei és a helyi bírósági vezetőknek.

A megye bíróságainak ügyforgalmi helyzetében a bírósági hatáskör kibővülése jelentős, a mai helyzetre is kiható változásokat eredményezett. Ugrásszerűen növekedett a bírósághoz érkezett ügyek száma, a peres érkezésnél 70 %-kal, a nemperes ügyeknél pedig 150 %-kal. Az ügyforgalom és a munkateher növekedését a bírói létszám emelése csak késve követte, - s ennek következményeként az eljárások időtartamára is kiható hátralék keletkezett. 2000. végéig ennek 50 %-át sikerült feldolgozni, de a bíróságok munkateherre jelenleg is meghaladja az országos átlagot.

A feltárt helyzet alapján a megye bíróságai előtt álló legfontosabb feladat a folyamatban lévő ügyek számának csökkentése és az időszerűség javítása.

Ennek megvalósítására a megye bíróság elnöke intézkedési tervet készített.

1.4.5. Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács első alkalommal 2000. novemberben, majd ezt követően 2001. októberében értékelt a bíróságokon bekövetkezett rendkívüli vagy egyéb események tapasztalatait. A 2001-ben bekövetkezett események értékelése általában megegyezik a korábbi tapasztalatokkal. Az elemzésekből megállapítható, hogy az egy év alatt bekövetkezett események száma mintegy 40 ügy. Ezek többsége (26 ügy) a korábbi évhez hasonlóan bombariadó, közel 8 esetben a bírák, továbbá az igazságszolgáltatás egyéb szereplői elleni fenyegetés, 5 esetben pedig a bírósági épületek elleni cselekmény.

A rendkívüli eseményeket, az ezeket követő vezetői intézkedéseket, az események jellegét, számát és konkrét megvalósítását értékelve az előző évi elemzéshez hasonlóan egyértelműen megállapítható, hogy a bírósági intézményrendszer, illetve az egyes bíróságok továbbra sem kiemelt célpontjai a szervezett bűnözésnek, a jogellenes támadásoknak. Az ismert események változatlanul megerősítik azt a korábbi tényt, hogy az elkövetőknek az érintett bíróságok előtt büntető vagy polgári peres ügyeik voltak folyamatban. Tehát cselekményük végrehajtásában a személyes érintettség, s az ebből eredő agresszív indulatok vezették őket.

A korábbi tendencia változatlan érvényesülését jelzi, hogy a rendkívüli és egyéb események döntő többségét – ideértve a bombariadókat is – a személyi feltételekkel és biztonsági berendezésekkel legkevésbé ellátott helyi bíróságokon követték el.

A rendkívüli események megítélése során azonban indokolt felhívni a figyelmet az események számának lassú, de fokozatos emelkedésére, illetve az egyes cselekmények eldurvulására, agresszívabbá válására. Új jelenség, hogy bírósági lakásának felgyújtása céljából a lakásajtó elé Molotov koktélt dobtak, a tárgyalótermekben esetenként a bírakkal szemben támadó jelleggel, rendkívül agresszíven lépnek fel, illetve bírák személygépkocsijait több esetben szándékosan megrongálták. Mindezeket figyelembe véve az Országos Igazságszolgáltatási Tanács szükségesnek ítélte a helyi bíróságokon a tárgyalótermekben és környezetükben szükséges létszám biztosítását, a bírák, illetve az igazságszolgáltatás más szereplői elleni fenyegetések, kirohanások megakadályozását. Az említett célok megvalósításához azonban a saját pénzeszközök mellett a központi költségvetési források növelése is szükséges.

1.4.6. Az OIT a honvédelmi igazgatás témakörében folyamatosan figyelemmel kísérte korábban meghozott szabályzatainak végrehajtását, a minősített időszakokban hatályba lépő intézkedési tervek érvényesülését, folyamatos aktualizálásukat, a meghagyással, a polgári védelmi oktatással kapcsolatos követelmények megvalósulását.

A kollektív és egyéni védelem helyzetét értékelve változatlanul megállapítható, hogy a bíróságok életvédelemre szolgáló helyiségeinek állapota az épületállomány elöregedése és az elavult műszaki jellemzők miatt nem felel meg az elvárásoknak.

Az említett helyzet javítása jelentős anyagi ráfordítást igényelne. Egyenlőre célként azt lehet kitűzni, hogy a felújításoknál, illetve új épületek tervezésénél az életvédelmi szempontokat is figyelembe kell venni.

Miután a bírósági intézményrendszernek katasztrófhelyzetben, minősített időszakokban működőképesnek kell lennie, ezért szükséges és indokolt az állami költségvetési tervezés bírósági szervezetre történő kiterjesztése.

1. Ügyforgalmi adatok
2001. évben érkezett ügyek száma

Terület	Helyi bíróság	Munkaügyi bíróság	Megyei bíróság		Összesen
			elsőfokú *	fellebbezett	
Főváros	175 898	6 240	13 252	16 885	212 275
Baranya	27 174	1 984	1 237	2 539	32 934
Bács-Kiskun	39 059	1 106	1 237	3 267	44 669
Békés	24 909	871	836	2 245	28 861
Borsod-Abaúj-Zemplén	69 366	1 671	1 525	5 099	77 661
Csongrád	28 416	840	1 461	3 225	33 942
Fejér	26 183	916	943	2 243	30 285
Győr-Moson-Sopron	30 185	1 297	1 444	2 267	35 193
Hajdú-Bihar	39 491	1 339	1 516	3 714	46 060
Heves	23 037	963	717	1 801	26 518
Jász-Nagykun-Szolnok	24 723	860	1 051	2 226	28 860
Komárom-Esztergom	22 742	1 336	716	2 274	27 068
Nógrád	13 613	955	637	1 477	16 682
Pest	66 707	1 786	2 784	5 206	76 483
Somogy	22 765	989	1 360	3 045	28 159
Szabolcs-Szatmár-Bereg	33 757	1 072	1 440	3 632	39 901
Tolna	16 000	1 491	518	1 370	19 379
Vas	14 232	838	650	1 757	17 477
Veszprém	22 641	714	1 142	2 686	27 183
Zala	18 175	1 142	1 148	2 113	22 578
Összesen	739 073	28 410	35 614	69 071	872 168
2000. évi %-ában					
Főváros	103,6	120,7	84,8	102,1	102,5
Baranya	103,3	109,0	111,5	100,4	103,7
Bács-Kiskun	111,8	102,6	97,6	104,0	110,5
Békés	110,5	104,6	110,4	104,5	109,8
Borsod-Abaúj-Zemplén	107,0	92,5	112,9	97,4	106,0
Csongrád	90,6	91,6	111,4	94,4	91,7
Fejér	108,8	108,0	58,2	111,4	106,1
Győr-Moson-Sopron	116,0	106,0	98,6	107,4	114,2
Hajdú-Bihar	98,9	95,7	110,2	103,5	99,5
Heves	109,3	103,3	106,5	106,3	108,8
Jász-Nagykun-Szolnok	110,7	93,7	91,6	94,3	107,8
Komárom-Esztergom	107,5	145,5	101,7	106,0	108,6
Nógrád	111,8	98,8	108,7	109,0	110,6
Pest	98,4	120,2	109,5	97,7	99,1
Somogy	103,5	101,3	108,5	100,3	103,3
Szabolcs-Szatmár-Bereg	104,0	100,5	150,2	96,2	104,3
Tolna	113,4	114,0	95,6	101,7	111,9
Vas	99,3	124,3	109,6	105,7	101,2
Veszprém	107,4	93,0	113,4	116,9	108,1
Zala	104,5	114,8	134,3	98,5	105,5
Összesen	104,7	108,8	96,9	101,8	104,3

* Csőd-, felszámolás és cégadatok nélkül.

2. Ügyforgalmi adatok
2001. évben érkezett ügyek megoszlása, százalékban

Terület	Helyi bíróság	Munkaügyi bíróság	Megyei bíróság		Összesen
			elsőfokú *	fellebbezett	
Főváros	23,80	21,96	37,21	24,45	24,34
Baranya	3,68	6,98	3,47	3,68	3,78
Bács-Kiskun	5,28	3,89	3,47	4,73	5,12
Békés	3,37	3,07	2,35	3,25	3,31
Borsod-Abaúj-Zemplén	9,39	5,88	4,28	7,38	8,90
Csongrád	3,84	2,96	4,10	4,67	3,89
Fejér	3,54	3,22	2,65	3,25	3,47
Győr-Moson-Sopron	4,08	4,57	4,05	3,28	4,04
Hajdú-Bihar	5,34	4,71	4,26	5,38	5,28
Heves	3,12	3,39	2,01	2,61	3,04
Jász-Nagykun-Szolnok	3,35	3,03	2,95	3,22	3,31
Komárom-Esztergom	3,08	4,70	2,01	3,29	3,10
Nógrád	1,84	3,36	1,79	2,14	1,91
Pest	9,03	6,29	7,82	7,54	8,77
Somogy	3,08	3,48	3,82	4,41	3,23
Szabolcs-Szatmár-Bereg	4,57	3,77	4,04	5,26	4,57
Tolna	2,16	5,25	1,45	1,98	2,22
Vas	1,93	2,95	1,83	2,54	2,00
Veszprém	3,06	2,51	3,21	3,89	3,12
Zala	2,46	4,02	3,22	3,06	2,59
Összesen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

* Csőd-, felszámolás és cégadatok nélkül.

3. Ügyforgalmi adatok
2001. évben befejezett ügyek száma

Terület	Helyi bíróság*	Munkaügyi bíróság	Megyei bíróság		Összesen
			elsőfokú **	fellebbezett	
Főváros	169 053	4 424	14 353	16 967	204 797
Baranya	26 350	2 085	1 269	2 538	32 242
Bács-Kiskun	36 361	1 072	1 282	3 081	41 796
Békés	24 263	1 003	818	2 264	28 348
Borsod-Abaúj-Zemplén	69 615	1 719	1 429	5 477	78 240
Csongrád	27 706	785	1 473	3 420	33 384
Fejér	26 185	902	1 584	2 185	30 856
Győr-Moson-Sopron	27 941	1 145	1 376	2 366	32 828
Hajdú-Bihar	39 032	1 499	1 443	3 739	45 713
Heves	21 831	941	752	1 779	25 303
Jász-Nagykun-Szolnok	23 341	771	1 020	2 268	27 400
Komárom-Esztergom	21 177	1 240	690	2 275	25 382
Nógrád	13 130	900	631	1 427	16 088
Pest	63 657	1 455	2 559	5 260	72 931
Somogy	21 737	1 015	1 367	3 030	27 149
Szabolcs-Szatmár-Bereg	32 553	1 102	1 365	3 507	38 527
Tolna	15 338	1 591	499	1 370	18 798
Vas	13 848	853	605	1 748	17 054
Veszprém	22 007	686	1 154	2 602	26 449
Zala	17 667	1 164	1 096	2 185	22 112
Összesen	712 792	26 352	36 765	69 488	845 397
2000. évi %-ában					
Főváros	102,0	110,7	75,2	97,2	99,3
Baranya	100,3	210,2	107,8	97,5	103,9
Bács-Kiskun	110,8	163,4	97,2	93,8	109,8
Békés	112,0	182,4	100,6	106,5	112,7
Borsod-Abaúj-Zemplén	109,2	107,4	101,1	104,0	108,7
Csongrád	92,7	101,2	109,6	96,9	93,9
Fejér	108,4	125,8	167,3	104,7	110,6
Győr-Moson-Sopron	109,1	163,8	91,5	110,9	109,6
Hajdú-Bihar	104,4	136,4	99,9	104,2	105,0
Heves	110,8	116,5	111,1	103,3	110,4
Jász-Nagykun-Szolnok	105,4	101,7	87,6	93,6	103,4
Komárom-Esztergom	96,8	158,0	90,1	105,1	99,1
Nógrád	103,6	109,8	107,7	103,7	104,1
Pest	94,1	132,5	94,7	102,1	95,2
Somogy	102,7	122,1	113,2	98,8	103,4
Szabolcs-Szatmár-Bereg	101,8	131,5	143,4	91,9	102,5
Tolna	107,3	244,8	82,5	99,9	111,1
Vas	101,4	175,2	104,7	105,4	104,1
Veszprém	107,1	134,0	105,0	106,7	107,5
Zala	107,5	175,6	122,7	100,0	109,6
Összesen	103,4	136,3	91,3	100,0	103,3

* Bírósági letét és egyéb ügyekre statisztikai adatgyűjtés nincs.

** Csőd-, felszámolás és cégadatok nélkül.

4. Ügyforgalmi adatok
2001. évben befejezett ügyek megoszlása, százalékban

Terület	Helyi bíróság *	Munkaügyi bíróság	Megyei bíróság		Összesen
			elsőfokú **	fellebbezett	
Főváros	23,72	16,79	39,04	24,42	24,22
Baranya	3,70	7,91	3,45	3,65	3,81
Bács-Kiskun	5,10	4,07	3,49	4,43	4,94
Békés	3,40	3,81	2,22	3,26	3,35
Borsod-Abaúj-Zemplén	9,77	6,52	3,89	7,88	9,25
Csongrád	3,89	2,98	4,01	4,92	3,95
Fejér	3,67	3,42	4,31	3,14	3,65
Győr-Moson-Sopron	3,92	4,35	3,74	3,40	3,88
Hajdú-Bihar	5,48	5,69	3,92	5,38	5,41
Heves	3,06	3,57	2,05	2,56	2,99
Jász-Nagykun-Szolnok	3,27	2,93	2,77	3,26	3,24
Komárom-Esztergom	2,97	4,71	1,88	3,27	3,00
Nógrád	1,84	3,42	1,72	2,05	1,90
Pest	8,93	5,52	6,96	7,57	8,63
Somogy	3,05	3,85	3,72	4,36	3,21
Szabolcs-Szatmár-Bereg	4,57	4,18	3,71	5,05	4,56
Tolna	2,15	6,04	1,36	1,97	2,22
Vas	1,94	3,24	1,65	2,52	2,02
Veszprém	3,09	2,60	3,14	3,74	3,13
Zala	2,48	4,42	2,98	3,14	2,62
Összesen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

* Bírósági letét és egyéb ügyekre statisztikai adatgyűjtés nincs.

** Csőd-, felszámolás és cégadatok nélkül.

5. Ügyforgalmi adatok
2001. év végén folyamatban maradt ügyek száma

Terület	Helyi bíróság*	Munkaügyi bíróság	Megyei bíróság		Összesen
			elsőfokú **	fellebbezett	
Főváros	60 988	5 116	6 700	5 153	77 957
Baranya	5 038	875	312	227	6 452
Bács-Kiskun	8 700	698	341	489	10 228
Békés	3 266	223	219	402	4 110
Borsod-Abaúj-Zemplén	10 900	547	425	639	12 511
Csongrád	5 014	320	184	238	5 756
Fejér	5 310	401	326	325	6 362
Győr-Moson-Sopron	7 452	869	521	401	9 243
Hajdú-Bihar	10 520	517	369	926	12 332
Heves	5 148	296	144	240	5 828
Jász-Nagykun-Szolnok	6 027	453	224	252	6 956
Komárom-Esztergom	6 971	414	233	434	8 052
Nógrád	2 640	338	154	222	3 354
Pest	19 072	1 158	1 221	1 340	22 791
Somogy	3 271	300	294	371	4 236
Szabolcs-Szatmár-Bereg	7 075	396	351	747	8 569
Tolna	2 094	616	123	134	2 967
Vas	2 506	283	160	152	3 101
Veszprém	5 588	372	390	541	6 891
Zala	4 198	402	180	352	5 132
Összesen	181 778	14 594	12 871	13 585	222 828
2000. évi végi %-ában					
Főváros	102,2	155,0	85,9	98,4	102,6
Baranya	109,2	89,7	90,7	100,4	104,7
Bács-Kiskun	97,3	105,1	88,3	161,4	99,3
Békés	100,0	62,8	109,0	95,5	96,9
Borsod-Abaúj-Zemplén	91,9	91,9	129,2	62,8	90,6
Csongrád	104,1	120,8	93,9	55,0	100,8
Fejér	91,7	103,6	33,7	121,7	85,8
Győr-Moson-Sopron	113,6	121,2	115,0	80,2	112,3
Hajdú-Bihar	99,3	76,4	124,7	97,4	98,6
Heves	111,2	108,0	80,4	110,1	109,9
Jász-Nagykun-Szolnok	112,3	124,5	116,1	85,7	111,9
Komárom-Esztergom	119,3	130,2	112,6	99,8	118,3
Nógrád	108,7	119,4	104,1	129,1	110,7
Pest	109,8	140,0	122,6	96,1	110,7
Somogy	100,2	92,0	97,7	104,2	99,7
Szabolcs-Szatmár-Bereg	116,0	93,0	127,2	120,1	115,4
Tolna	101,7	86,0	118,3	100,0	98,4
Vas	103,1	95,0	139,1	106,3	103,8
Veszprém	98,9	108,1	97,0	118,4	100,5
Zala	99,6	94,8	140,6	83,0	98,9
Összesen	103,6	116,4	91,8	97,0	103,1

* Bírósági letét és egyéb ügyekre statisztikai adatgyűjtés nincs.

** Csőd-, felszámolás és cégadatok nélkül.

6. Ügyforgalmi adatok
2001. év végén folyamatban maradt ügyek megoszlása, százalékban

Terület	Helyi bíróság*	Munkaügyi bíróság	Megyei bíróság		Összesen
			elsőfokú **	fellebbezett	
Főváros	33,55	35,06	52,06	37,93	34,99
Baranya	2,77	6,00	2,42	1,67	2,90
Bács-Kiskun	4,79	4,78	2,65	3,60	4,59
Békés	1,80	1,53	1,70	2,96	1,84
Borsod-Abaúj-Zemplén	6,00	3,75	3,30	4,70	5,61
Csongrád	2,76	2,19	1,43	1,75	2,58
Fejér	2,92	2,75	2,53	2,39	2,86
Győr-Moson-Sopron	4,10	5,95	4,05	2,95	4,15
Hajdú-Bihar	5,79	3,54	2,87	6,82	5,53
Heves	2,83	2,03	1,12	1,77	2,62
Jász-Nagykun-Szolnok	3,32	3,10	1,74	1,85	3,12
Komárom-Esztergom	3,83	2,84	1,81	3,19	3,61
Nógrád	1,45	2,32	1,20	1,63	1,51
Pest	10,49	7,93	9,49	9,86	10,23
Somogy	1,80	2,06	2,28	2,73	1,90
Szabolcs-Szatmár-Bereg	3,89	2,71	2,73	5,50	3,85
Tolna	1,15	4,22	0,96	0,99	1,33
Vas	1,38	1,94	1,24	1,12	1,39
Veszprém	3,07	2,55	3,03	3,98	3,09
Zala	2,31	2,75	1,40	2,59	2,30
Összesen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

* Bírósági letét és egyéb ügyekre statisztikai adatgyűjtés nincs.

** Csőd-, felszámolás és cégadatok nélkül.

7. Ügyforgalmi adatok
2001. évben érkezett csőd-, felszámolási és cégügyek

Terület	Érkezett			
	csődeljárás	felszámolási eljárás	cégügy	
			érdemi	egyéb
Főváros	6	4 465	89 248	60 366
Baranya	-	602	7 616	16 617
Bács-Kiskun	1	874	9 013	18 615
Békés	-	252	5 035	8 855
Borsod-Abaúj-Zemplén	2	716	8 764	17 291
Csongrád	3	550	8 531	16 417
Fejér	-	482	7 065	14 745
Győr-Moson-Sopron	-	521	8 057	17 338
Hajdú-Bihar	1	860	8 852	17 768
Heves	1	471	5 393	7 890
Jász-Nagykun-Szolnok	1	333	5 010	9 371
Komárom-Esztergom	-	465	5 091	10 714
Nógrád	3	252	2 604	5 468
Pest	3	2 071	24 974	57 845
Somogy	-	345	4 445	11 421
Szabolcs-Szatmár-Bereg	1	819	11 123	14 854
Tolna	-	306	3 717	6 639
Vas	-	196	3 793	6 827
Veszprém	2	459	5 750	10 397
Zala	-	418	5 076	9 932
Összesen	24	15 457	229 157	339 370
2000. évi %-ában				
Főváros	54,5	113,0	86,0	88,3
Baranya	-	120,4	86,3	93,8
Bács-Kiskun	25,0	119,2	94,1	94,9
Békés	-	100,4	82,2	98,3
Borsod-Abaúj-Zemplén	33,3	96,9	87,0	105,0
Csongrád	75,0	128,5	88,1	101,7
Fejér	-	131,3	88,6	97,5
Győr-Moson-Sopron	-	148,4	88,4	98,7
Hajdú-Bihar	25,0	118,9	92,0	98,4
Heves	33,3	135,3	113,5	97,8
Jász-Nagykun-Szolnok	25,0	102,1	92,8	95,5
Komárom-Esztergom	-	103,6	90,4	93,6
Nógrád	-	115,1	98,7	97,2
Pest	50,0	180,7	89,2	294,0
Somogy	-	83,3	90,8	109,8
Szabolcs-Szatmár-Bereg	100,0	119,4	92,6	108,2
Tolna	-	145,0	85,8	104,7
Vas	-	124,1	87,9	107,9
Veszprém	200,0	115,9	85,8	101,6
Zala	-	131,4	89,8	99,1
Összesen	38,1	121,6	88,4	109,6

8. Ügyforgalmi adatok
2001. évben érkezett csőd-, felszámolási és cégügyek megoszlása,
százalékban

Terület	Érkezett			
	csődeljárás	felszámolási eljárás	cégügy	
			érdemi	egyéb
Főváros	25,00	28,89	38,95	17,79
Baranya	-	3,89	3,32	4,90
Bács-Kiskun	4,17	5,65	3,93	5,49
Békés	-	1,63	2,20	2,61
Borsod-Abaúj-Zemplén	8,33	4,63	3,82	5,10
Csongrád	12,50	3,56	3,72	4,84
Fejér	-	3,12	3,08	4,34
Győr-Moson-Sopron	-	3,37	3,52	5,11
Hajdú-Bihar	4,17	5,56	3,86	5,24
Heves	4,17	3,05	2,35	2,32
Jász-Nagykun-Szolnok	4,17	2,15	2,19	2,76
Komárom-Esztergom	-	3,01	2,22	3,16
Nógrád	12,50	1,63	1,14	1,61
Pest	12,50	13,40	10,90	17,04
Somogy	-	2,23	1,94	3,37
Szabolcs-Szatmár-Bereg	4,17	5,30	4,85	4,38
Tolna	-	1,98	1,62	1,96
Vas	-	1,27	1,66	2,01
Veszprém	8,33	2,97	2,51	3,06
Zala	-	2,70	2,22	2,93
Összesen	100,00	100,00	100,00	100,00

9. Ügyforgalmi adatok 2001. évben befejezett csőd-, felszámolási és cégügyek

Terület	Érkezett			
	csődeljárás	felszámolási eljárás	cégügy	
			érdemi	egyéb
Főváros	7	3 820	94 570	60 787
Baranya	1	515	7 736	5 426
Bács-Kiskun	-	707	9 436	4 585
Békés	1	289	5 370	2 877
Borsod-Abaúj-Zemplén	1	688	9 847	4 163
Csongrád	4	438	8 680	4 975
Fejér	-	387	7 773	4 905
Győr-Moson-Sopron	-	384	8 365	5 741
Hajdú-Bihar	2	721	8 989	4 781
Heves	-	294	5 458	2 339
Jász-Nagykun-Szolnok	-	329	5 294	2 600
Komárom-Esztergom	1	374	4 578	3 523
Nógrád	2	254	3 056	1 690
Pest	2	1 271	26 349	7 311
Somogy	-	322	4 901	3 769
Szabolcs-Szatmár-Bereg	-	636	11 936	5 971
Tolna	1	267	3 829	1 252
Vas	-	114	3 740	1 113
Veszprém	2	356	6 008	3 440
Zala	1	328	4 991	2 536
Összesen	25	12 494	240 906	133 784
2000. évi %-ában				
Főváros	33,3	112,2	89,4	80,8
Baranya	25,0	134,1	84,7	84,4
Bács-Kiskun	-	130,4	103,4	75,0
Békés	25,0	130,8	94,4	76,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	11,1	101,9	99,0	92,1
Csongrád	133,3	123,4	93,0	96,1
Fejér	-	112,8	102,4	88,6
Győr-Moson-Sopron	-	99,0	96,2	74,9
Hajdú-Bihar	66,7	133,8	95,2	79,4
Heves	-	131,3	119,3	79,6
Jász-Nagykun-Szolnok	-	126,1	99,0	66,1
Komárom-Esztergom	33,3	82,6	98,8	93,8
Nógrád	200,0	137,3	95,2	80,4
Pest	33,3	128,6	95,0	72,8
Somogy	-	104,9	98,7	112,2
Szabolcs-Szatmár-Bereg	-	135,9	102,6	90,4
Tolna	100,0	150,0	89,7	82,3
Vas	-	74,0	91,1	83,4
Veszprém	200,0	147,7	92,5	104,9
Zala	50,0	136,7	93,5	93,8
Összesen	33,8	118,4	93,7	82,6

10. Ügyforgalmi adatok
2001. évben befejezett csőd-, felszámolási és cégügyek megoszlása,
százalékban

Terület	Befejezett			
	csődeljárás	felszámolási eljárás	cégügy	
			érdemi	egyéb
Főváros	28,00	30,57	39,26	45,44
Baranya	4,00	4,12	3,21	4,06
Bács-Kiskun	-	5,66	3,92	3,43
Békés	4,00	2,31	2,23	2,15
Borsod-Abaúj-Zemplén	4,00	5,51	4,09	3,11
Csongrád	16,00	3,51	3,60	3,72
Fejér	-	3,10	3,23	3,67
Győr-Moson-Sopron	-	3,07	3,47	4,29
Hajdú-Bihar	8,00	5,77	3,73	3,57
Heves	-	2,35	2,27	1,75
Jász-Nagykun-Szolnok	-	2,63	2,20	1,94
Komárom-Esztergom	4,00	2,99	1,90	2,63
Nógrád	8,00	2,03	1,27	1,26
Pest	8,00	10,17	10,94	5,46
Somogy	-	2,58	2,03	2,82
Szabolcs-Szatmár-Bereg	-	5,09	4,95	4,46
Tolna	4,00	2,14	1,59	0,94
Vas	-	0,91	1,55	0,83
Veszprém	8,00	2,85	2,49	2,57
Zala	4,00	2,63	2,07	1,90
Összesen	100,00	100,00	100,00	100,00

**11. A helyi bíróságok ügyforgalma
2001. évben érkezett ügyek száma**

Terület	Összesen	Ebből							
		polgári per	gazdasági per	polg.-i és gazd.-i nemperes	büntető összesen	ebből: közvádas	szabálysértés	munkaügyi per	munkaügyi nemperes
Főváros	182 138	35 759	6 154	97 911	21 985	16 962	14 089	6 045	195
Baranya	29 158	6 151	508	13 267	4 865	3 940	2 383	1 950	34
Bács-Kiskun	40 165	8 326	693	18 106	5 954	4 736	5 980	1 034	72
Békés	25 780	5 578	240	10 273	4 227	3 580	4 591	709	162
Borsod-Abaúj-Zemplén	71 037	11 975	642	35 406	9 581	7 856	11 762	1 569	102
Csongrád	29 256	6 467	587	13 379	4 991	4 114	2 992	733	107
Fejér	27 099	5 942	435	13 962	3 410	2 663	2 434	714	202
Győr-Moson-Sopron	31 482	4 768	548	16 684	4 847	4 003	3 338	1 059	238
Hajdú-Bihar	40 830	9 048	357	18 582	6 443	5 389	5 061	1 248	91
Heves	24 000	4 788	375	10 538	4 151	3 401	3 185	822	141
Jász-Nagykun-Szolnok	25 583	5 441	257	10 482	4 575	3 772	3 968	668	192
Komárom-Esztergom	24 078	5 203	276	10 838	4 082	3 476	2 343	1 191	145
Nógrád	14 568	3 241	125	5 506	3 193	2 066	1 548	941	14
Pest	68 493	15 654	979	33 520	9 221	7 341	7 333	1 543	243
Somogy	23 754	5 495	426	10 336	4 041	3 196	2 467	946	43
Szabolcs-Szatmár-Bereg	34 829	7 573	261	13 574	6 909	5 599	5 440	1 056	16
Tolna	17 491	4 763	228	6 691	2 894	2 424	1 424	1 417	74
Vas	15 070	2 956	362	6 745	2 753	2 107	1 416	755	83
Veszprém	23 355	4 934	299	10 250	4 356	3 593	2 802	650	64
Zala	19 317	4 424	420	7 631	3 578	2 740	2 122	1 049	93
Összesen	767 483	158 486	14 172	363 681	116 056	92 958	86 678	26 099	2 311
2000. évi %-ában									
Főváros	104,1	98,6	100,6	113,5	81,9	79,0	98,8	124,1	65,7
Baranya	103,7	92,0	92,4	106,4	104,5	103,9	122,5	108,8	121,4
Bács-Kiskun	111,6	105,8	107,3	113,3	96,2	95,8	141,2	99,8	171,4
Békés	110,3	101,3	80,8	103,3	105,7	105,6	164,6	104,6	104,5
Borsod-Abaúj-Zemplén	106,6	100,6	96,8	97,6	98,4	97,3	187,6	97,3	52,6
Csongrád	90,7	98,6	90,2	79,3	99,5	99,2	133,0	95,4	71,8
Fejér	108,8	99,9	125,0	114,4	98,6	97,3	115,7	107,9	108,6
Győr-Moson-Sopron	115,6	96,6	124,0	124,2	106,3	107,2	126,2	104,2	114,4
Hajdú-Bihar	98,8	98,9	77,4	94,8	98,4	97,2	122,0	94,9	108,3
Heves	109,0	97,0	111,9	104,0	117,3	121,7	148,8	96,9	167,9
Jász-Nagykun-Szolnok	110,0	100,4	84,0	108,5	98,3	99,1	172,7	94,2	91,9
Komárom-Esztergom	109,1	107,4	88,2	98,4	108,2	107,4	194,4	146,0	142,2
Nógrád	110,8	102,1	91,9	110,2	108,7	101,8	165,2	101,4	35,9
Pest	98,9	98,2	122,8	88,9	103,2	102,2	165,8	120,1	120,9
Somogy	103,4	98,4	96,8	103,8	103,0	101,4	118,5	102,6	79,6
Szabolcs-Szatmár-Bereg	103,8	92,2	96,3	110,8	101,8	101,3	110,0	100,0	145,5
Tolna	113,4	98,2	86,4	125,8	107,0	110,0	145,5	113,8	117,5
Vas	100,4	98,1	100,8	93,0	102,8	104,6	137,1	128,6	95,4
Veszprém	106,9	99,9	91,4	105,8	105,6	104,3	140,2	95,4	73,6
Zala	105,0	98,4	97,7	113,1	90,7	101,2	119,5	116,2	101,1

**12. A helyi bíróságok ügyforgalma
2001. évben befejezett ügyek száma**

Terület	Összesen	Ebből							
		polgári per	gazdasági per	polg.-i és gazd.-i nemperes	büntető összesen	ebből: közvédas	szabály- sértés	munka- ügyi per	munka- ügyi nemperes
Főváros	173 477	37 975	7 518	88 069	22 644	17 800	12 847	4 203	221
Baranya	28 435	6 219	572	12 467	4 710	3 817	2 382	2 050	35
Bács-Kiskun	37 433	8 230	643	15 254	6 261	5 052	5 973	1 001	71
Békés	25 266	5 591	264	9 667	4 195	3 531	4 546	829	174
Borsod-Abaúj-Zemplén	71 334	12 379	651	35 635	9 630	7 940	11 320	1 622	97
Csongrád	28 491	6 230	582	13 170	4 905	4 047	2 819	679	106
Fejér	27 087	6 005	378	13 836	3 614	2 877	2 352	699	203
Győr-Moson-Sopron	29 086	5 031	539	14 324	4 722	3 914	3 325	916	229
Hajdú-Bihar	40 531	8 669	395	18 276	6 512	5 403	5 180	1 407	92
Heves	22 772	4 683	347	9 963	3 827	3 145	3 011	783	158
Jász-Nagykun-Szolnok	24 112	5 430	282	9 222	4 798	3 993	3 609	692	79
Komárom-Esztergom	22 417	5 279	262	9 396	4 002	3 419	2 238	1 111	129
Nógrád	14 030	3 303	133	5 041	3 193	2 072	1 460	886	14
Pest	65 112	15 233	882	31 446	9 238	7 363	6 858	1 244	211
Somogy	22 752	5 576	434	9 334	4 085	3 237	2 308	973	42
Szabolcs-Szatmár-Bereg	33 655	7 553	256	12 611	6 767	5 521	5 366	1 087	15
Tolna	16 929	4 852	229	6 080	2 800	2 321	1 377	1 521	70
Vas	14 701	3 037	356	6 484	2 598	1 955	1 373	779	74
Veszprém	22 693	5 258	341	9 332	4 431	3 695	2 645	632	54
Zala	18 831	4 300	416	7 062	3 698	2 724	2 191	1 094	70
Összesen	739 144	160 833	15 480	336 669	116 630	93 826	83 180	24 208	2 144
2000. évi %-ában									
Főváros	102,2	99,7	103,7	107,1	88,3	87,3	102,4	115,0	64,8
Baranya	104,3	87,4	116,5	102,8	98,9	98,2	134,1	212,4	129,6
Bács-Kiskun	111,9	91,7	94,4	116,6	97,7	98,3	163,4	162,2	182,1
Békés	113,7	96,7	86,8	106,2	103,6	102,0	187,6	202,2	124,3
Borsod-Abaúj-Zemplén	109,2	101,1	88,6	102,5	88,5	86,6	221,4	117,5	44,1
Csongrád	92,9	94,7	88,4	83,5	103,4	103,5	131,8	108,8	69,7
Fejér	108,9	89,3	95,7	119,6	98,3	96,5	131,6	130,4	112,2
Győr-Moson-Sopron	110,5	95,8	113,5	108,9	102,1	102,5	157,4	185,1	112,3
Hajdú-Bihar	105,3	95,3	84,2	101,1	99,7	97,3	160,8	138,6	109,5
Heves	111,0	93,8	96,4	108,9	111,2	116,7	170,2	106,1	225,7
Jász-Nagykun-Szolnok	105,2	93,8	79,9	101,6	100,1	100,9	169,0	126,7	37,3
Komárom-Esztergom	98,9	93,9	77,5	88,0	94,5	92,2	221,1	163,4	122,9
Nógrád	103,9	93,8	94,3	98,6	104,7	95,3	171,6	112,9	40,0
Pest	94,7	90,7	97,7	84,2	103,2	102,2	185,4	138,4	106,0
Somogy	103,5	97,0	90,4	104,8	99,9	98,3	119,3	124,9	80,8
Szabolcs-Szatmár-Bereg	102,6	91,2	87,1	108,0	95,2	94,9	116,6	131,6	125,0
Tolna	113,3	93,1	82,7	118,4	101,0	102,7	152,8	259,1	111,1
Vas	103,9	104,5	100,6	95,4	96,0	94,6	153,4	195,2	84,1
Veszprém	107,8	109,5	116,8	99,4	103,7	103,6	147,6	149,8	60,0
Zala	110,1	93,1	101,2	118,1	93,9	95,2	147,3	190,6	78,7

**13. A helyi bíróságokon folyamatban maradt ügyek megoszlása
az eljárás időtartama szerint, 2001. december 31.**

Terület	Ügyek sáma összesen	Ebből: az érkezés napjától eltelt				
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2 év felett
		időtartamúak aránya, %				
Polgári per						
Főváros	25 278	25,6	17,4	23,5	18,4	15,0
Baranya	2 592	42,6	22,6	22,3	10,1	2,4
Bács-Kiskun	4 089	41,4	20,0	20,2	12,3	6,1
Békés	1 416	61,7	21,1	13,6	3,5	0,1
Borsod-Abaúj-Zemplén	3 919	48,9	22,8	16,3	8,2	3,8
Csongrád	2 300	45,7	25,7	18,3	9,3	1,1
Fejér	2 504	47,6	21,4	17,5	10,2	3,4
Győr-Moson-Sopron	2 259	41,8	20,4	20,1	12,9	4,8
Hajdú-Bihar	3 933	50,3	19,7	18,8	9,3	2,0
Heves	2 127	42,8	23,5	21,4	10,1	2,2
Jász-Nagykun-Szolnok	2 011	45,5	24,2	20,4	7,0	2,9
Komárom-Esztergom	2 174	43,6	22,4	18,0	10,4	5,6
Nógrád	1 117	48,9	20,8	17,4	9,4	3,6
Pest	8 066	36,3	21,3	21,2	13,9	7,3
Somogy	1 846	49,1	21,0	19,5	8,3	2,1
Szabolcs-Szatmár-Bereg	2 510	47,1	24,5	20,9	6,5	1,0
Tolna	1 154	52,9	19,0	17,3	8,8	2,1
Vas	1 209	42,6	20,8	21,9	12,2	2,4
Veszprém	2 037	43,9	19,0	17,8	13,2	6,0
Zala	1 943	40,8	22,2	21,4	11,2	4,4
Összesen	74 484	38,1	20,3	20,8	13,1	7,7
Gazdasági per						
Főváros	5 730	14,3	15,5	24,0	23,3	22,8
Baranya	215	31,6	25,1	26,0	12,6	4,7
Bács-Kiskun	324	45,7	19,4	22,2	10,2	2,5
Békés	71	49,3	21,1	25,4	4,2	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	300	35,7	20,0	23,3	13,3	7,7
Csongrád	233	44,6	21,5	22,3	10,7	0,9
Fejér	234	40,2	14,5	25,2	14,5	5,6
Győr-Moson-Sopron	271	39,5	17,3	27,3	10,7	5,2
Hajdú-Bihar	165	38,8	18,8	18,8	20,0	3,6
Heves	161	42,2	16,1	32,3	8,1	1,2
Jász-Nagykun-Szolnok	105	35,2	28,6	16,2	14,3	5,7
Komárom-Esztergom	143	39,2	19,6	16,1	16,1	9,1
Nógrád	61	37,7	19,7	23,0	14,8	4,9
Pest	620	33,5	18,5	20,3	17,3	10,3
Somogy	157	47,1	13,4	26,1	10,2	3,2
Szabolcs-Szatmár-Bereg	101	43,6	22,8	17,8	12,9	3,0
Tolna	88	51,1	13,6	15,9	13,6	5,7
Vas	175	32,6	19,4	29,1	16,0	2,9
Veszprém	175	33,1	14,9	24,0	16,0	12,0
Zala	202	25,7	11,9	37,1	18,3	6,9
Összesen	9 531	23,8	16,7	23,9	19,5	16,0

**14. A helyi bíróságokon folyamatban maradt ügyek megoszlása
az eljárás időtartama szerint, 2001. december 31.**

Terület	Ügyek sáma összesen	Ebből: az érkezés napjától eltelt				
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2 év felett
		időtartamúak aránya, %				
Közvadás büntető per						
Főváros	14 184	13,2	11,3	19,6	29,9	26,0
Baranya	1 191	43,5	22,8	23,1	9,3	1,3
Bács-Kiskun	2 523	24,0	15,1	23,3	26,0	11,7
Békés	735	54,3	20,5	18,9	4,4	1,9
Borsod-Abaúj-Zemplén	3 048	38,2	18,8	21,8	13,5	7,8
Csongrád	1 448	34,0	21,3	22,9	18,9	2,9
Fejér	1 097	38,3	19,4	26,2	13,5	2,6
Győr-Moson-Sopron	2 378	26,4	15,3	23,2	30,2	4,9
Hajdú-Bihar	3 953	20,1	13,1	24,2	29,9	12,8
Heves	1 627	37,7	23,0	25,6	11,2	2,5
Jász-Nagykun-Szolnok	1 952	30,4	21,8	26,2	17,8	3,9
Komárom-Esztergom	2 067	23,6	15,2	21,1	21,7	18,4
Nógrád	587	42,8	22,5	19,4	14,1	1,2
Pest	5 307	17,9	12,9	21,5	27,7	20,0
Somogy	645	59,5	16,0	17,1	5,9	1,6
Szabolcs-Szatmár-Bereg	1 829	41,2	23,2	20,1	11,8	3,8
Tolna	447	62,2	19,0	16,6	1,8	0,4
Vas	660	49,4	17,3	18,2	12,3	2,9
Veszprém	2 020	27,3	14,3	21,0	21,9	15,4
Zala	951	45,1	25,9	20,2	7,4	1,5
Összesen	48 649	25,7	15,6	21,5	22,9	14,3
Munkaügyi per						
Főváros	5 097	20,4	24,3	31,3	18,0	6,0
Baranya	875	51,4	30,9	15,7	1,9	0,1
Bács-Kiskun	693	32,8	27,3	24,4	14,1	1,4
Békés	220	54,1	25,9	16,4	3,6	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	535	52,9	27,5	15,3	3,9	0,4
Csongrád	315	41,6	28,6	23,2	5,4	1,3
Fejér	393	45,8	28,0	17,3	6,6	2,3
Győr-Moson-Sopron	852	27,6	21,1	40,6	10,4	0,2
Hajdú-Bihar	513	33,3	36,3	20,1	9,9	0,4
Heves	294	71,8	16,3	10,9	1,0	-
Jász-Nagykun-Szolnok	337	38,3	18,1	32,9	7,7	3,0
Komárom-Esztergom	390	52,3	28,2	12,6	5,9	1,0
Nógrád	334	44,0	33,5	17,1	5,1	0,3
Pest	1 116	25,0	20,6	35,1	15,2	4,0
Somogy	297	65,7	21,2	9,1	2,7	1,3
Szabolcs-Szatmár-Bereg	394	47,0	23,4	23,4	6,3	-
Tolna	612	34,8	28,6	33,5	3,1	-
Vas	274	71,2	17,9	10,9	-	-
Veszprém	359	34,5	27,9	30,9	5,8	0,8
Zala	370	56,5	23,5	17,0	2,7	0,3
Összesen	14 270	34,5	25,2	26,5	11,0	2,8

**15. A megyei bíróságok ügyforgalma (elsőfokú ügyek)
2001. évben érkezett ügyek száma**

Terület	Ösz- szesen	Ebből									
		polgári		gazdasági		közigazgatási		büntető		katonai	
		peres	nem- peres	peres	nem- peres	peres	nem- peres	ösz- szesen	ebből: peres	ösz- szesen	ebből: peres
Főváros	13 252	1 640	1 883	1 302	488	3 598	1 196	2 262	221	883	753
Baranya	1 237	147	355	46	26	428	1	234	50	0	0
Bács-Kiskun	1 237	124	234	72	46	546	1	214	63	0	0
Békés	836	95	222	52	23	254	0	190	45	0	0
Borsod-Abaúj-Zemplén	1 525	239	342	104	42	475	0	323	113	0	0
Csongrád	1 461	115	246	79	43	471	1	200	54	306	261
Fejér	943	95	300	68	36	283	0	161	37	0	0
Győr-Moson-Sopron	1 444	116	246	113	53	405	2	159	73	350	320
Hajdú-Bihar	1 516	160	291	105	110	397	3	198	89	252	219
Heves	717	97	193	63	28	211	0	125	42	0	0
Jász-Nagykun-Szolnok	1 051	65	159	43	18	317	0	449	57	0	0
Komárom-Esztergom	716	66	219	82	19	196	0	134	43	0	0
Nógrád	637	81	199	27	20	187	0	123	19	0	0
Pest	2 784	269	665	235	151	1 081	21	362	90	0	0
Somogy	1 360	125	314	76	17	414	1	215	46	198	187
Szabolcs-Szatmár-Bereg	1 440	137	335	79	297	416	0	176	93	0	0
Tolna	518	90	136	31	16	177	0	68	20	0	0
Vas	650	83	123	43	49	251	3	98	20	0	0
Veszprém	1 142	202	237	73	22	422	0	186	39	0	0
Zala	1 148	106	156	40	15	523	0	308	20	0	0
Összesen	35 614	4 052	6 855	2 733	1 519	11 052	1 229	6 185	1 234	1 989	1 740
2000. évi %-ában											
Főváros	84,8	107,8	112,1	87,5	130,1	55,2	119,2	102,7	116,3	105,9	106,1
Baranya	111,5	169,0	132,0	79,3	81,3	100,2	0,0	99,2	80,6	0,0	0,0
Bács-Kiskun	97,6	105,1	84,8	63,7	85,2	100,0	100,0	133,8	92,6	0,0	0,0
Békés	110,4	115,9	109,9	123,8	115,0	98,1	0,0	125,0	125,0	0,0	0,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	112,9	158,3	101,5	103,0	77,8	107,5	0,0	121,4	134,5	0,0	0,0
Csongrád	111,4	91,3	101,7	84,9	195,5	118,0	100,0	132,5	234,8	110,5	101,6
Fejér	58,2	87,2	121,0	158,1	138,5	27,1	0,0	111,0	102,8	0,0	0,0
Győr-Moson-Sopron	98,6	104,5	87,9	154,8	139,5	100,2	200,0	110,4	158,7	84,7	85,3
Hajdú-Bihar	110,2	104,6	96,4	129,6	193,0	110,0	60,0	105,3	117,1	110,0	112,9
Heves	106,5	156,5	94,6	108,6	200,0	84,1	0,0	148,8	135,5	0,0	0,0
Jász-Nagykun-Szolnok	91,6	127,5	100,6	107,5	100,0	92,7	0,0	83,5	95,0	0,0	0,0
Komárom-Esztergom	101,7	58,4	97,8	134,4	82,6	124,8	0,0	106,3	84,3	0,0	0,0
Nógrád	108,7	100,0	125,2	135,0	200,0	89,0	0,0	116,0	126,7	0,0	0,0
Pest	109,5	117,5	89,6	129,1	133,6	113,2	210,0	116,4	100,0	0,0	0,0
Somogy	108,5	103,3	116,7	84,4	100,0	105,1	33,3	110,8	88,5	120,0	123,8
Szabolcs-Szatmár-Bereg	150,2	133,0	132,9	106,8	848,6	117,2	0,0	140,8	114,8	0,0	0,0
Tolna	95,6	136,4	81,4	77,5	84,2	96,2	0,0	103,0	90,9	0,0	0,0
Vas	109,6	133,9	86,0	130,3	125,6	97,3	75,0	181,5	87,0	0,0	0,0
Veszprém	113,4	166,9	105,8	214,7	137,5	97,2	0,0	108,1	97,5	0,0	0,0
Zala	134,3	186,0	89,1	87,0	93,8	186,1	0,0	110,0	90,9	0,0	0,0
Összesen	96,9	115,0	104,6	98,7	152,2	77,7	116,9	108,5	111,4	103,7	103,1

**16. A megyei bíróságok ügyforgalma (elsőfokú ügyek)
2001. évben befejezett ügyek száma**

Terület	Ösz- szesen	Ebből									
		polgári		gazdasági		közigazgatási		büntető		katonai	
		peres	nem- peres	peres	nem- peres	peres	nem- peres	ösz- szesen	ebből: peres	ösz- szesen	ebből: peres
Főváros	14 353	1 417	1 938	1 230	376	5 115	1 196	2 186	218	895	766
Baranya	1 269	114	396	42	27	446	1	243	59	0	0
Bács-Kiskun	1 282	131	243	86	55	550	1	216	66	0	0
Békés	818	80	228	52	23	254	0	181	35	0	0
Borsod-Abaúj-Zemplén	1 429	204	355	103	43	426	0	298	85	0	0
Csongrád	1 473	125	234	86	43	483	1	187	45	314	266
Fejér	1 584	93	311	58	34	925	0	163	39	0	0
Győr-Moson-Sopron	1 376	94	244	87	51	414	2	140	55	344	313
Hajdú-Bihar	1 443	151	280	88	110	366	2	194	85	252	219
Heves	752	93	199	66	27	245	0	122	39	0	0
Jász-Nagykun-Szolnok	1 020	65	159	39	14	292	0	451	59	0	0
Komárom-Esztergom	690	75	228	75	17	170	0	125	33	0	0
Nógrád	631	85	202	22	19	180	0	123	18	0	0
Pest	2 559	225	713	196	142	901	22	360	88	0	0
Somogy	1 367	109	318	92	17	426	2	206	43	197	186
Szabolcs-Szatmár-Bereg	1 365	122	279	75	294	429	1	165	81	0	0
Tolna	499	82	138	41	16	161	0	61	13	0	0
Vas	605	74	110	40	48	231	5	97	18	0	0
Veszprém	1 154	168	231	76	21	473	1	184	37	0	0
Zala	1 096	108	162	48	17	455	0	306	16	0	0
Összesen	36 765	3 615	6 968	2 602	1 394	12 942	1 234	6 008	1 132	2 002	1 750
2000. évi %-ában											
Főváros	75,2	91,2	110,8	83,7	90,0	51,6	117,0	100,3	127,5	115,2	117,1
Baranya	107,8	117,5	113,1	65,6	90,0	109,3	0,0	106,6	109,3	0,0	0,0
Bács-Kiskun	97,2	122,4	79,4	80,4	101,9	93,5	0,0	137,6	101,5	0,0	0,0
Békés	100,6	108,1	116,3	144,4	109,5	76,7	0,0	116,8	83,3	0,0	0,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	101,1	139,7	109,2	149,3	81,1	80,5	0,0	102,4	75,9	0,0	0,0
Csongrád	109,6	104,2	91,1	89,6	195,5	116,1	100,0	121,4	173,1	112,9	102,7
Fejér	167,3	86,9	149,5	123,4	136,0	227,8	0,0	108,7	95,1	0,0	0,0
Győr-Moson-Sopron	91,5	74,6	90,4	124,3	134,2	86,8	0,0	97,2	119,6	90,8	91,5
Hajdú-Bihar	99,9	111,0	84,3	79,3	193,0	90,1	40,0	104,3	114,9	119,4	124,4
Heves	111,1	120,8	109,9	143,5	207,7	91,1	0,0	134,1	105,4	0,0	0,0
Jász-Nagykun-Szolnok	87,6	120,4	127,2	84,8	77,8	73,6	0,0	85,9	125,5	0,0	0,0
Komárom-Esztergom	90,1	62,5	109,6	100,0	73,9	73,0	0,0	116,8	94,3	0,0	0,0
Nógrád	107,7	102,4	139,3	110,0	211,1	82,2	0,0	111,8	94,7	0,0	0,0
Pest	94,7	108,2	100,6	94,7	136,5	77,1	220,0	122,4	120,5	0,0	0,0
Somogy	113,2	88,6	118,2	119,5	100,0	118,3	100,0	108,4	93,5	115,9	120,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	143,4	113,0	105,3	100,0	864,7	127,3	7,1	138,7	106,6	0,0	0,0
Tolna	82,5	118,8	82,6	124,2	76,2	65,4	0,0	88,4	52,0	0,0	0,0
Vas	104,7	132,1	84,6	121,2	117,1	86,8	250,0	194,0	90,0	0,0	0,0
Veszprém	105,0	113,5	93,1	253,3	131,3	101,3	20,0	99,5	72,5	0,0	0,0
Zala	122,7	257,1	90,5	98,0	121,4	140,0	0,0	107,7	59,3	0,0	0,0
Összesen	91,3	101,7	105,3	94,3	135,6	72,8	115,9	106,0	104,1	110,3	110,3

17. A megyei bíróságokon folyamatban maradt elsőfokú ügyek megoszlása az eljárás időtartama szerint, 2001. december 31.

Terület	Ügyek száma összesen	Ebből: az érkezés napjától eltelt				
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2 év felett
		időtartamúak aránya, %				
Polgári per						
Főváros	1 324	18,7	17,5	24,6	20,4	18,7
Baranya	74	47,3	17,6	16,2	14,9	4,1
Bács-Kiskun	48	39,6	12,5	16,7	20,8	10,4
Békés	38	68,4	13,2	13,2	5,3	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	91	46,2	12,1	22,0	17,6	2,2
Csongrád	22	22,7	18,2	45,5	4,5	9,1
Fejér	54	24,1	22,2	9,3	29,6	14,8
Győr-Moson-Sopron	49	59,2	12,2	16,3	6,1	6,1
Hajdú-Bihar	65	49,2	13,8	16,9	12,3	7,7
Heves	19	47,4	15,8	15,8	15,8	5,3
Jász-Nagykun-Szolnok	24	41,7	16,7	20,8	20,8	-
Komárom-Esztergom	25	68,0	4,0	12,0	8,0	8,0
Nógrád	20	55,0	15,0	5,0	25,0	-
Pest	195	20,5	20,0	22,6	22,6	14,4
Somogy	53	35,8	11,3	26,4	20,8	5,7
Szabolcs-Szatmár-Bereg	35	54,3	25,7	20,0	-	-
Tolna	24	41,7	29,2	20,8	4,2	4,2
Vas	30	53,3	23,3	6,7	13,3	3,3
Veszprém	81	43,2	12,3	25,9	16,0	2,5
Zala	26	30,8	19,2	30,8	19,2	-
Összesen	2 297	28,0	17,1	22,6	18,7	13,7
Gazdasági per						
Főváros	1 390	17,8	16,6	26,2	25,8	13,6
Baranya	31	48,4	19,4	9,7	19,4	3,2
Bács-Kiskun	41	29,3	7,3	17,1	34,1	12,2
Békés	16	62,5	6,3	25,0	6,3	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	85	37,6	27,1	12,9	7,1	15,3
Csongrád	19	47,4	21,1	10,5	10,5	10,5
Fejér	32	37,5	21,9	12,5	21,9	6,3
Győr-Moson-Sopron	71	29,6	18,3	26,8	12,7	12,7
Hajdú-Bihar	67	43,3	19,4	19,4	10,4	7,5
Heves	38	44,7	13,2	13,2	18,4	10,5
Jász-Nagykun-Szolnok	24	33,3	12,5	8,3	41,7	4,2
Komárom-Esztergom	31	35,5	9,7	45,2	6,5	3,2
Nógrád	13	38,5	15,4	30,8	7,7	7,7
Pest	180	53,3	6,1	12,2	13,9	14,4
Somogy	37	43,2	16,2	8,1	24,3	8,1
Szabolcs-Szatmár-Bereg	34	64,7	11,8	14,7	8,8	-
Tolna	10	60,0	-	40,0	-	-
Vas	21	61,9	4,8	19,0	9,5	4,8
Veszprém	28	17,9	17,9	25,0	21,4	17,9
Zala	18	22,2	27,8	5,6	33,3	11,1
Összesen	2 186	27,0	15,8	22,8	22,0	12,4

18. A megyei bíróságokon folyamatban maradt elsőfokú ügyek megoszlása az eljárás időtartama szerint, 2001. december 31.

Terület	Ügyek száma összesen	Ebből: az érkezés napjától eltelt				
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2 év felett
		időtartamúak aránya, %				
Közigazgatási per						
Főváros	2 186	33,7	20,1	22,4	17,7	6,1
Baranya	156	51,9	25,0	18,6	4,5	-
Bács-Kiskun	188	55,9	29,8	11,7	1,6	1,1
Békés	100	44,0	27,0	27,0	2,0	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	164	59,1	25,6	12,2	3,0	-
Csongrád	72	73,6	19,4	5,6	1,4	-
Fejér	146	40,4	28,8	14,4	9,6	6,8
Győr-Moson-Sopron	196	43,4	25,0	21,4	10,2	-
Hajdú-Bihar	100	75,0	18,0	5,0	2,0	-
Heves	42	71,4	19,0	7,1	2,4	-
Jász-Nagykun-Szolnok	75	65,3	24,0	8,0	1,3	1,3
Komárom-Esztergom	82	59,8	22,0	12,2	3,7	2,4
Nógrád	67	62,7	14,9	13,4	4,5	4,5
Pest	667	30,9	28,2	25,5	12,3	3,1
Somogy	135	57,8	23,0	11,9	5,2	2,2
Szabolcs-Szatmár-Bereg	89	87,6	12,4	-	-	-
Tolna	68	70,6	22,1	5,9	1,5	-
Vas	47	74,5	14,9	10,6	-	-
Veszprém	232	34,9	26,3	25,0	10,3	3,4
Zala	114	73,7	14,9	10,5	0,9	-
Összesen	4 926	42,9	22,6	19,3	11,4	3,7
Büntető per (katonai nélkül)						
Főváros	175	25,1	21,7	28,6	15,4	9,1
Baranya	16	68,8	18,8	6,3	6,3	-
Bács-Kiskun	20	50,0	25,0	25,0	-	-
Békés	24	58,3	16,7	12,5	12,5	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	64	53,1	15,6	25,0	6,3	-
Csongrád	20	60,0	5,0	25,0	10,0	-
Fejér	16	43,8	18,8	12,5	12,5	12,5
Győr-Moson-Sopron	36	25,0	33,3	38,9	2,8	-
Hajdú-Bihar	49	32,7	32,7	28,6	6,1	-
Heves	8	87,5	12,5	-	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	40	22,5	22,5	35,0	17,5	2,5
Komárom-Esztergom	49	22,4	16,3	28,6	28,6	4,1
Nógrád	5	60,0	20,0	-	20,0	-
Pest	71	31,0	16,9	23,9	25,4	2,8
Somogy	20	60,0	25,0	10,0	5,0	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	36	41,7	44,4	5,6	8,3	-
Tolna	11	72,7	18,2	-	9,1	-
Vas	12	66,7	16,7	-	16,7	-
Veszprém	10	30,0	50,0	10,0	10,0	-
Zala	6	66,7	33,3	-	-	-
Összesen	688	37,6	22,5	23,3	13,2	3,3

19. A megyei bíróságokon folyamatban maradt elsőfokú ügyek megoszlása az eljárás időtartama szerint, 2001. december 31.

Terület	Ügyek száma összesen	Ebből: az érkezés napjától eltelt				
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2 év felett
időtartamúak aránya, %						
Katonai tanácsok ügyei						
Főváros	90	76,7	14,4	7,8	1,1	-
Baranya	-	-	-	-	-	-
Bács-Kiskun	-	-	-	-	-	-
Békés	-	-	-	-	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	-	-	-	-	-	-
Csongrád	13	92,3	7,7	-	-	-
Fejér	-	-	-	-	-	-
Győr-Moson-Sopron	113	31,0	31,0	31,0	7,1	-
Hajdú-Bihar	48	70,8	12,5	12,5	2,1	2,1
Heves	-	-	-	-	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	-	-	-	-	-	-
Komárom-Esztergom	-	-	-	-	-	-
Nógrád	-	-	-	-	-	-
Pest	-	-	-	-	-	-
Somogy	20	85,0	10,0	-	5,0	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	-	-	-	-	-	-
Tolna	-	-	-	-	-	-
Vas	-	-	-	-	-	-
Veszprém	-	-	-	-	-	-
Zala	-	-	-	-	-	-
Összesen	284	58,8	20,1	16,9	3,9	0,4

**20. A megyei bíróságok ügyforgalma (fellebbezett ügyek)
2001. évben érkezett ügyek száma**

Terület	Összesen	Ebből						
		polgári per	gazdasági per	polg.-i és gazd.-i nemperes	büntető összesen	ebből: közzvádas	szabálysértés	munkajogi peres
Főváros	16 885	6 168	996	1 472	7 306	4 505	99	844
Baranya	2 539	764	126	260	1 238	727	12	139
Bács-Kiskun	3 267	1 131	137	433	1 433	953	11	122
Békés	2 245	747	88	226	1 012	723	10	162
Borsod-Abaúj-Zemplén	5 099	1 324	191	346	2 861	2 032	64	313
Csongrád	3 225	1 010	156	261	1 699	1 170	7	92
Fejér	2 243	779	86	239	990	608	13	136
Győr-Moson-Sopron	2 267	730	95	168	1 153	811	51	70
Hajdú-Bihar	3 714	1 156	171	371	1 859	1 311	46	111
Heves	1 801	573	100	104	892	484	40	92
Jász-Nagykun-Szolnok	2 226	695	51	157	1 223	1 035	15	85
Komárom-Esztergom	2 274	658	45	205	1 261	841	19	86
Nógrád	1 477	510	47	156	695	423	17	52
Pest	5 206	2 317	205	527	1 902	1 165	60	195
Somogy	3 045	879	107	213	1 663	1 223	52	131
Szabolcs-Szatmár-Bereg	3 632	1 192	153	281	1 827	1 402	21	158
Tolna	1 370	594	85	107	493	305	11	80
Vas	1 757	475	84	478	655	297	29	36
Veszprém	2 686	690	118	124	1 612	1 194	42	100
Zala	2 113	915	109	168	803	643	43	75
Összesen	69 071	23 307	3 150	6 296	32 577	21 852	662	3 079
2000. évi %-ában								
Főváros	102,1	108,9	88,8	97,7	101,7	108,8	130,3	85,9
Baranya	100,4	103,1	121,2	117,6	94,3	87,3	150,0	98,6
Bács-Kiskun	104,0	94,8	70,6	139,7	114,8	111,1	157,1	64,6
Békés	104,5	100,0	94,6	109,7	103,3	103,6	200,0	137,3
Borsod-Abaúj-Zemplén	97,4	95,7	94,6	88,3	101,4	98,8	304,8	75,2
Csongrád	94,4	94,0	69,3	96,7	99,3	101,7	100,0	70,8
Fejér	111,4	106,7	130,3	99,2	107,1	101,0	260,0	283,3
Győr-Moson-Sopron	107,4	110,3	91,3	105,0	106,0	111,7	170,0	106,1
Hajdú-Bihar	103,5	90,2	98,3	114,5	112,2	108,1	511,1	77,6
Heves	106,3	97,0	83,3	56,5	128,9	127,4	333,3	95,8
Jász-Nagykun-Szolnok	94,3	89,2	67,1	62,1	109,3	113,7	107,1	71,4
Komárom-Esztergom	106,0	91,8	69,2	118,5	117,0	110,1	380,0	80,4
Nógrád	109,0	101,6	134,3	99,4	116,0	121,2	212,5	96,3
Pest	97,7	93,5	78,8	100,0	104,1	106,9	352,9	88,6
Somogy	100,3	93,2	74,8	98,6	107,2	106,1	260,0	80,9
Szabolcs-Szatmár-Bereg	96,2	99,1	114,2	123,2	89,3	84,4	100,0	109,7
Tolna	101,7	114,9	123,2	94,7	91,6	84,5	220,0	76,2
Vas	105,7	109,2	85,7	98,8	105,6	88,4	414,3	189,5
Veszprém	116,9	124,1	147,5	86,1	112,2	110,0	190,9	172,4
Zala	98,5	107,3	50,2	88,4	103,5	100,3	477,8	75,0

**21. A megyei bíróságok ügyforgalma (fellebbezett ügyek)
2001. évben befejezett ügyek száma**

Terület	Összesen	Ebből						
		polgári per	gazdasági per	polg.-i és gazd.-i nemperes	büntető összesen	ebből: közzvadás	szabálysértés	munkajogi peres
Főváros	16 967	6 398	1 154	1 470	6 943	4 123	98	904
Baranya	2 538	744	116	248	1 289	772	12	129
Bács-Kiskun	3 081	1 188	148	431	1 188	709	9	117
Békés	2 264	767	92	194	1 069	780	10	132
Borsod-Abaúj-Zemplén	5 477	1 350	187	362	3 193	2 364	61	324
Csongrád	3 420	1 035	162	258	1 857	1 319	7	101
Fejér	2 185	756	85	240	976	593	13	115
Győr-Moson-Sopron	2 366	723	115	170	1 232	891	51	75
Hajdú-Bihar	3 739	1 146	164	374	1 892	1 339	47	116
Heves	1 779	594	109	104	837	430	40	95
Jász-Nagykun-Szolnok	2 268	719	66	148	1 228	1 032	15	92
Komárom-Esztergom	2 275	656	46	204	1 263	845	19	87
Nógrád	1 427	475	43	151	693	408	18	47
Pest	5 260	2 294	216	558	1 908	1 168	61	223
Somogy	3 030	860	110	217	1 636	1 196	54	153
Szabolcs-Szatmár-Bereg	3 507	1 122	157	273	1 778	1 347	21	156
Tolna	1 370	588	92	108	489	304	11	82
Vas	1 748	461	93	474	659	299	29	32
Veszprém	2 602	624	114	112	1 626	1 209	40	86
Zala	2 185	882	109	182	899	729	42	71
Összesen	69 488	23 382	3 378	6 278	32 655	21 857	658	3 137
2000. évi %-ában								
Főváros	97,2	98,8	87,0	97,7	97,9	101,3	130,7	91,3
Baranya	97,5	99,9	103,6	112,2	94,5	87,1	150,0	83,8
Bács-Kiskun	93,8	100,0	76,3	136,0	87,1	72,8	128,6	54,2
Békés	106,5	108,0	86,8	83,3	115,8	121,7	200,0	89,2
Borsod-Abaúj-Zemplén	104,0	95,9	95,9	93,3	115,4	117,8	321,1	66,3
Csongrád	96,9	93,9	63,3	95,2	105,5	109,9	100,0	76,5
Fejér	104,7	94,5	139,3	94,9	105,7	98,7	260,0	261,4
Győr-Moson-Sopron	110,9	106,2	142,0	101,2	111,7	121,2	175,9	104,2
Hajdú-Bihar	104,2	85,8	93,2	106,3	122,2	120,4	587,5	68,6
Heves	103,3	97,2	82,0	56,5	122,7	116,5	333,3	94,1
Jász-Nagykun-Szolnok	93,6	92,2	95,7	58,5	102,7	104,0	107,1	82,1
Komárom-Esztergom	105,1	88,8	69,7	117,2	117,1	111,3	380,0	85,3
Nógrád	103,7	89,1	122,9	94,4	119,5	118,3	257,1	77,0
Pest	102,1	96,3	97,3	106,1	108,7	114,3	406,7	89,6
Somogy	98,8	89,4	79,7	102,4	102,2	99,4	300,0	112,5
Szabolcs-Szatmár-Bereg	91,9	91,8	112,9	113,3	87,7	81,4	100,0	92,9
Tolna	99,9	112,0	143,8	102,9	85,3	77,6	220,0	82,8
Vas	105,4	111,4	89,4	97,5	104,3	84,9	414,3	213,3
Veszprém	106,7	105,4	158,3	72,7	105,7	101,6	190,5	143,3
Zala	100,0	97,8	44,7	107,1	123,0	123,1	525,0	54,6

22. A megyei bíróságokon folyamatban maradt fellebbezett ügyek megoszlása az eljárás időtartama szerint, 2001. december 31.

Terület	Ügyek száma összesen	Ebből: az érkezés napjától eltelt				
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2 év felett
		időtartamúak aránya, %				
Polgári per						
Főváros	1 825	48,1	34,6	13,6	3,0	0,7
Baranya	91	81,3	14,3	4,4	-	-
Bács-Kiskun	81	87,7	8,6	2,5	1,2	-
Békés	145	93,1	2,8	4,1	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	131	94,7	2,3	2,3	0,8	-
Csongrád	64	87,5	10,9	1,6	-	-
Fejér	157	58,6	27,4	12,7	1,3	-
Győr-Moson-Sopron	146	87,0	10,3	2,7	-	-
Hajdú-Bihar	250	82,0	11,6	5,2	1,2	-
Heves	64	79,7	9,4	7,8	3,1	-
Jász-Nagykun-Szolnok	78	87,2	9,0	3,8	-	-
Komárom-Esztergom	72	90,3	2,8	1,4	4,2	1,4
Nógrád	112	74,1	20,5	4,5	0,9	-
Pest	685	55,5	25,3	13,6	5,5	0,1
Somogy	138	84,8	10,9	4,3	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	255	66,7	20,8	11,4	1,2	-
Tolna	70	98,6	1,4	-	-	-
Vas	90	70,0	18,9	10,0	1,1	-
Veszprém	131	84,7	9,2	6,1	-	-
Zala	211	72,5	20,4	7,1	-	-
Összesen	4 796	64,5	23,0	9,9	2,3	0,3
Gazdasági per						
Főváros	548	44,3	35,2	19,5	0,9	-
Baranya	20	95,0	-	5,0	-	-
Bács-Kiskun	14	57,1	7,1	28,6	7,1	-
Békés	11	90,9	-	-	-	9,1
Borsod-Abaúj-Zemplén	28	100,0	-	-	-	-
Csongrád	9	100,0	-	-	-	-
Fejér	20	45,0	30,0	20,0	5,0	-
Győr-Moson-Sopron	15	86,7	13,3	-	-	-
Hajdú-Bihar	51	84,3	15,7	-	-	-
Heves	6	100,0	-	-	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	1	100,0	-	-	-	-
Komárom-Esztergom	6	83,3	-	16,7	-	-
Nógrád	7	100,0	-	-	-	-
Pest	119	87,4	5,0	6,7	0,8	-
Somogy	17	94,1	-	5,9	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	20	95,0	-	5,0	-	-
Tolna	6	100,0	-	-	-	-
Vas	5	100,0	-	-	-	-
Veszprém	30	83,3	13,3	3,3	-	-
Zala	20	85,0	15,0	-	-	-
Összesen	953	62,2	23,4	13,4	0,8	0,1

23. A megyei bíróságokon folyamatban maradt fellebbezett ügyek megoszlása az eljárás időtartama szerint, 2001. december 31.

Terület	Ügyek száma összesen	Ebből: az érkezés napjától eltelt				
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2 év felett
időtartamúak aránya, %						
Közvádas büntető per						
Főváros	2 348	29,6	19,7	40,6	10,0	0,1
Baranya	73	84,9	13,7	-	1,4	-
Bács-Kiskun	354	32,2	27,4	36,7	3,1	0,6
Békés	145	60,0	25,5	11,7	2,8	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	399	63,4	26,3	8,5	1,3	0,5
Csongrád	149	71,8	26,2	2,0	-	-
Fejér	97	63,9	26,8	9,3	-	-
Győr-Moson-Sopron	208	52,4	29,3	17,8	0,5	-
Hajdú-Bihar	572	26,4	36,7	30,4	6,5	-
Heves	148	66,2	26,4	6,8	0,7	-
Jász-Nagykun-Szolnok	141	83,7	15,6	0,7	-	-
Komárom-Esztergom	327	29,7	39,1	30,0	1,2	-
Nógrád	80	68,8	18,8	12,5	-	-
Pest	376	28,2	39,1	23,1	9,6	-
Somogy	185	94,6	3,2	2,2	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	421	53,2	21,1	25,4	0,2	-
Tolna	32	84,4	15,6	-	-	-
Vas	36	86,1	5,6	8,3	-	-
Veszprém	326	47,5	37,1	14,1	1,2	-
Zala	94	83,0	10,6	5,3	1,1	-
Összesen	6 511	43,1	25,1	26,6	5,2	0,1
Munkajogi per						
Főváros	212	70,3	19,3	8,0	1,9	0,5
Baranya	21	100,0	-	-	-	-
Bács-Kiskun	10	100,0	-	-	-	-
Békés	35	100,0	-	-	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	26	96,2	3,8	-	-	-
Csongrád	3	100,0	-	-	-	-
Fejér	35	85,7	14,3	-	-	-
Győr-Moson-Sopron	6	100,0	-	-	-	-
Hajdú-Bihar	5	80,0	20,0	-	-	-
Heves	8	100,0	-	-	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	7	85,7	14,3	-	-	-
Komárom-Esztergom	13	84,6	15,4	-	-	-
Nógrád	9	66,7	22,2	-	11,1	-
Pest	37	62,2	18,9	8,1	10,8	-
Somogy	13	84,6	15,4	-	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	20	95,0	5,0	-	-	-
Tolna	10	100,0	-	-	-	-
Vas	8	75,0	25,0	-	-	-
Veszprém	21	95,2	4,8	-	-	-
Zala	10	80,0	20,0	-	-	-
Összesen	509	80,7	13,4	3,9	1,8	0,2

IV. Fejezet

3. Személyzeti helyzet

2.1. A személyzeti helyzet bemutatása

2.1. A bírák és igazságügyi alkalmazottak (bírószámi titkárok, fogalmazók, tisztviselők és ügykezelők) engedélyezett és tényleges létszámának változása a 2001. január 1. és 2001. december 31. napja közötti időszakban

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács - a 87/1999. (XI.3.) számú határozatában írtaknak megfelelően - a bírói állások betöltését, az ügyhátralék alakulását 2001-ben is áttekintette. Ennek eredményeként – az ítélezéshez szükséges személyi feltételek biztosítása érdekében - az engedélyezett bírói létszám 14-el emelkedett, és néhány bíróságon átcsoportosítással módosult az engedélyezett bírói létszám (*1. számú melléklet*). Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács - az egyes fontosabb tisztségeket betöltő személyek ellenőrzését végző bizottság tagjává megválasztott, és ekként tartósan távollévő bírák álláshelyeinek betöltését - 2001. január 1. napjától a Fővárosi Bíróságon 2, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróságon 2, a Komárom-Esztergom Megyei Bíróságon 3, a Somogy Megyei Bíróságon és a Veszprém Megyei Bíróságon 1-1, összesen 9 helyi bírósági bírói álláshely létesítésével biztosította. Az álláshelyekhez tartozó személyi juttatás előirányzatát azonban zárta a bírák bizottsági tagságának megszűnéséig.

Az OIT jelentős ügyérkezésre figyelemmel 2001. október 1. napjától a Győr-Moson-Sopron és a Hajdú-Bihar Megyei Bíróságon 2-2, a Baranya Megyei Bíróságon 1 helyi bírói álláshelyet rendszeresített.

A bíróságok létszámmal és személyi juttatással való gazdálkodásáról szóló 1998. évi 4. számú OIT szabályzat előírásai alapján a Tanács 2001. január 1. napjától a Békés, Tolna és Vas Megyei Bíróságról 1-1 bírói állást a Legfelsőbb Bíróságra átcsoportosított. Ezekben a megyékben az egy bíró kezén lévő folyamatos ügyek száma a büntető és a civilisztikai ügyszakban nem érte el az országos átlagot, míg a Legfelsőbb Bíróságon az ítélezés időszerűségének javítása, a bírák munkaterhének csökkentése létszámemelést indokolt.

A bírósági titkárok és fogalmazók együttesen számított országos engedélyezett létszáma lényegében nem változott (*2. és 3. számú melléklet*). Az elmúlt évhez viszonyítva a titkári és a fogalmazói álláshelyek száma kizárólag a Legfelsőbb Bíróságon csökkent, mivel a Legfelsőbb Bíróság elnöke 7 bírósági titkári, illetve fogalmazói álláshelyet tanácsjegyzői (tisztviselői) állássá alakított át. A titkárok és a fogalmazók engedélyezett létszámán belül a titkári állások száma 2001. december 31-én az előző év végéhez képest a megyei bíróságokon is alacsonyabb volt. A csökkenés azért következett be, mert a megyei bíróságok elnökei - a már hivatkozott

szabályzatban biztosított jogkörükben - a megüresedett titkári álláshelyeket fogalmazókkal töltötték be.

A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 2000. március 1-jei hatályba lépését követő egy év statisztikai adataiból nyilvánvalóvá vált, hogy a titkári hatáskörbe tartozó ügyek időszerű intézése további, jelentős létszámfejlesztést igényel. Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács a 2001/54. (V.2.) számú belső határozattal állást foglalt abban, hogy a szabálysértési törvény módosításából eredő többletfeladatok ellátása érdekében 110 bírósági titkári és 110 tisztviselői új álláshelyet indokolt létesíteni. A kormány a Bíróságok fejezet javára 30 titkári és 30 tisztviselői állás rendszeresítéséhez szükséges költségvetési többletjuttatás biztosításáról döntött.

A tisztviselők és az írnokok (korábban ügykezelők) országos engedélyezett száma 2001-ben 4.602-ről 4.966-ra, 364-el emelkedett. Ezen belül a tisztviselők engedélyezett létszáma 234-el, míg az írnokoké 130-al nőtt (*4. számú melléklet*).

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács 2001. januárjában megvitatta az informatikai szervezet bírósági munkában betöltött helyéről és szerepéről szóló előterjesztést. Megállapította, hogy már az alapvető informatikai feladatok ellátása is jelentős informatikusi létszámfejlesztést igényel. Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács a 2001/31. (III.7.) számú belső határozatával a Legfelsőbb Bíróságon és a megyei (fővárosi) bíróságokon 68 felsőfokú tisztviselői álláshelyet létesített. A létszámfejlesztés első ütemében ezzel megvalósult az a cél, hogy a bíróságokon az informatikusok létszáma az összlétszámhoz viszonyítva legalább 1,5 % legyen. A létszámfejlesztéssel egyidejűleg átalakult a bíróságok informatikai szervezete is. A megyei (fővárosi) bíróság nagyságához igazodva, főosztály, osztály, illetve csoportszervezet alakult ki.

Az OIT egyik alapvető célkitűzése a bíróságokon olyan létszámarány kialakítása, amely biztosítja a bírák számára, hogy kizárólag a bírói hatáskörben elbírálható ügyek érdemi döntéséhez szükséges feladatokat lássanak el. Ezért az egy bíróra vetített tisztviselői, írnoki létszám arányának javítása érdekében az Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnöke - a 2001/74. (VII.4.) számú OIT határozat alapján - a Legfelsőbb Bíróságon, a megyei (fővárosi) bíróságokon 2001. július 10-ei hatállyal összesen 199 írnoki állást rendszeresített.

A létszámfejlesztéshez szükséges személyi juttatás és járulék összegét, valamint a dologi kiadásokat a zárolt személyi juttatás, a központi tartalékkeret, illetve a bíróságokon a személyi változások eredményeként keletkezett személyi juttatás megtakarítás tette lehetővé. A megtakarítás egy részét az Országos Igazságszolgáltatási Tanács a 2001/51. (V.2.) számú belső határozatával biztosította, melyben kimondta, hogy a bírák és igazságügyi alkalmazottak soron kívüli előresorolására rendelkezésre álló összeget is tisztviselői létszámfejlesztésre kell fordítani. A létszámbővülés ellenére az egy bíróra jutó tisztviselői, írnoki arány csak minimálisan javult. Míg 2000-ben ez a mutató 1,78 volt, addig 2001-ben mindössze 1,91.

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács és a megyei (fővárosi) bíróságok elnökei az ítélkezés személyi feltételeinek biztosítása érdekében kiemelt figyelmet fordítanak az üres álláshelyek betöltésére. Ennek eredményeként a betöltött álláshelyek száma 2001. év végére minden bírósági beosztásban jelentősen növekedett. A 2000. év végéhez viszonyítva a bírói létszám 44-el, az együttes titkári és fogalmazói létszám 29-el, a tisztviselői és írnoki pedig 274-el volt több (1 - 4. számú mellékletek).

Az engedélyezett és a betöltött álláshelyek adataiból megállapítható, hogy 2001-ben az ítélkezés személyi feltételeiben nem következett be jelentősen kedvező fordulat. Az engedélyezett bírói, titkári, fogalmazói létszám - költségvetési fedezet hiányában – lényegében nem változott. A betöltött bírói állások számának 1,75 %-os növekedése az ügyérkezésre figyelemmel nem csökkentette a bírák munkaterhét. A titkári hatáskörben elintézhető szabálysértési, nemperes, illetve tárgyaláson kívül elbírálnakó ügyek jelentős emelkedését nem követte titkári létszámnövelés. Ezért a titkári hatáskör bővítéséről szóló törvényi rendelkezések sem hatályosultak kellően. A tisztviselők, írnokok alacsony létszáma miatt, a bírák ítélkezéssel járó adminisztratív leterhelése sem változott. Ugyanakkor az önálló hatáskörben eljáró titkárok működése tovább növelte a tisztviselők és az írnokok feladatait.

2.2. A bírói kar összetétele

2001. évben a bírói kar ítélkezési gyakorlat szerinti összetétele jelentősen megváltozott. Tovább nőtt az első kinevezésre tekintettel határozott időre kinevezett bírák száma (a 2000. évi 306-ról, 372-re). A betöltött bírói létszámon belüli arányuk 15 %. Ugyanakkor az előző évhez képest a helyi bíróságokon jelentősen emelkedett a hosszabb gyakorlattal rendelkező bírák aránya. A tíz év alatti gyakorlattal rendelkező bírák aránya ugyanis a 2000 évi 73 %-al szemben 2001-re 63 %-ra csökkent. Emellett emelkedett a több mint 30 éve működő bírák száma (2000. évi 146-ról 2001-ben 244-re). Arányuk ezzel a megyei és helyi bírói létszámon belül az előző évi 6 %-ról 10 %-ra módosult (5. és 6. számú melléklet).

A bírói kar nemek szerinti összetételét vizsgálva megállapítható, hogy a helyi bíróságokra beosztott bírák közül 74,3 %, a megyei bíróságokon működők körében 65,5 % a nők aránya (7-12. számú mellékletek). A 2000. évhez viszonyítva tehát 2001-ben a helyi bíróságokon 0,7 %-kal, a megyei bíróságokon pedig 1,6 %-kal nőtt a női bírák aránya.

2.3. A bírák kinevezése

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács a tájékoztató időszakában 139 bírói állásra kiírt pályázatot bíralt el. Valamennyi előterjesztést elfogadva, a Magyar Köztársaság elnöke 2001. január 1. és 2001. december 31. között 111 pályázót nevezett ki bírónak. A fővárosi bíróságain 42 új bíró kezdte meg működését. A megyei bíróságokon a bírói tisztségre kinevezett pályázók száma 1 és 12 között változott. Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács a legalkalmasabb pályázó kiválasztása érdekében – a korábbi e tárgyú döntéseket pontosítva – több belső határozatot hozott /2000/1. (I. 12.), 2000/5. (II. 2.) és 2000/64. (IX.13.)/. A határozatok a pályázó kiválasztására és a kinevezés időtartamára részletes indokolási kötelezettséget írnak elő a bírói állások betöltésére javaslatot tevő megyei (fővárosi) bírósági elnökök számára.

A Bjt. 11. §-ának (1) bekezdése értelmében – főszabályként - a bírói kinevezés első alkalommal három évre szól. A határozott időtartamra kinevezett bírák 1998 márciusától kezdték meg működésüket. A megyei bíróság elnökének a bírói tevékenységéről készített értékelése alapján, az Országos Igazságszolgáltatási Tanács előterjesztésére, a köztársasági elnök 2001-ben 42 bírót nevezett ki határozatlan időre. A törvényben meghatározott, legalább 18 hónap tényleges bírói működés hiánya miatt két bíró újból határozott idejű kinevezést kapott. Egy bírót a köztársasági elnök felmentett, mert nem volt alkalmas a határozatlan idejű bírói kinevezésre.

2.4. A bírák szolgálati viszonyának megszűnése

A Magyar Köztársaság elnöke az Országos Igazságszolgáltatási Tanács előterjesztésére három Legfelsőbb bírósági bírót, 25 megyei bírósági bírót és 33 helyi bírósági bírót mentett fel tisztségéből. Közülük 12-t a felső korhatár, 19-et pedig az öregségi nyugdíjkorhatár elérése miatt. Két bíró szolgálati viszonya alkalmatlanságra alapítottan szűnt meg, 28-an pedig lemondtak beosztásukról (*14-15. számú mellékletek*). A tájékoztató időszakában négy bíró hunyt el.

Az elmúlt évek adatait vizsgálva megállapítható, hogy a bírói hivatás helyett más pályát választó bírák száma lényegében nem változott (1998-ban 39, 1999-ben 32, 2000-ben 34 kérte felmentését). Kitűnik az is, hogy elsősorban a fiatal helyi bírósági bírák választanak más hivatást. Közöttük - mint ahogy a bírák körében is - általában magasabb a nők aránya, mint a férfiaké.

2.5. A bírák elleni fegyelmi eljárások

A tájékoztató időszakában a megyei bíróságok elnökei fegyelmi eljárás kezdeményezése nélkül 14 bíróval és 6 bírósági vezetővel szemben alkalmaztak

írásbeli figyelmeztetést. Az intézkedésre általában késedelmes ügyintézés miatt került sor.

Fegyelmi eljárás 12 helyi bírósági és 2 megyei bírósági bíró ellen indult, közülük egy bíró ellen két alkalommal. Egy esetben a fegyelmi eljárást nem a megyei bíróság elnöke, hanem a korábban jogerős fegyelmi határozat hatálya alatt állt bíró kezdeményezte. Négy bíróval szemben a bírói hivatás tekintélyét sértő magatartás, 11 esetben pedig a hivatali kötelezettség vétkes megszegése miatt indult fegyelmi eljárás. A korábbi évekhez hasonlóan, általában késedelmes ügyintézés alapozta meg a fegyelmi kezdeményezést. Az érintett bírák a határozatok írásba foglalásának törvényben előírt határidejét mulasztották el, illetve a fellebbezett határozatok felterjesztésével késlekedtek. Közülük öten korábban már részesültek írásbeli figyelmeztetésben, illetve fegyelmi büntetésben. A fegyelmi bíróságok hat ügyben hoztak jogerős határozatot. Egy bíróval szemben feddés fegyelmi büntetést szabtak ki, egy ügyben a fegyelmi eljárást megszüntették és a bírót figyelmeztetésben részesítették. Egy eljárás a megyei bíróság elnökének kezdeményezésére megszűnt. Három alkalommal pedig a fegyelmi bíróság mellőzte a fegyelmi eljárás megindítását (16. számú melléklet).

2.6. A bírák elleni büntető- és szabálysértési eljárások

A tájékoztató időszakában két bíró ellen indult büntetőeljárás. Egy esetben a bírót ittas járművezetés vétségében marasztalták és jogerősen pénzbüntetésre, valamint közúti járművezetéstől eltiltásra ítélték. A köztársasági elnök a másik bíró tekintetében jogosulatlan adatkezelés vétségének alapos gyanúja miatt járult hozzá a büntetőeljárás megindításához.

A közlekedés szabályainak megsértése miatt két bíróval szemben szabálysértési eljárás indult. Egyiküket a szabálysértési hatóság figyelmeztetésben részesítette, a másik esetben elévülés miatt az eljárás megszüntetéséről döntött.

2.7. A bírák és igazságügyi alkalmazottak javadalmazása és elismerése

A bírák és az igazságügyi alkalmazottak alapilletmény emelését a Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló törvény 2001. januárjától 8,75 %-ban állapította meg. A Ktv. módosításával 2001. július 1. napjától jelentősen megváltoztak az Iasz. igazságügyi alkalmazottak javadalmazására vonatkozó szabályai. A módosított törvény kimondta, hogy az igazságügyi alkalmazottak - bírósági titkárok, fogalmazók, tisztviselők és írnokok - alapilletménye nem lehet kevesebb, mint az azonos szolgálati idővel rendelkező köztisztviselők illetménykiegészítéssel növelt alapilletménye. A különbség az igazságügyi alkalmazottakat életpálya különbség címén illeti meg.

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács már hivatkozott belső határozata értelmében a bírósági vezetők, bírák és igazságügyi alkalmazottak átlagon felüli

munkavégzésének elismerésére szolgáló soron kívüli illetmény növelésben 2001-ben nem részesültek. A bíróságokon kifizetett jutalom átlagos mértéke a 2001. november havi tényleges besorolás szerinti illetmény 118,6 % -a volt.

A Magyar Köztársaság kitüntetéseiről szóló 1991. évi XXXI. törvénnyel alapított kitüntetésben kilenc tisztviselő részesült.

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács a Bjt. és az Iasz., valamint az OIT 1999. évi 3. számú szabályzatának rendelkezései értelmében kiváló munkavégzésért a bíró tényleges beosztásánál magasabb bírói, az igazságügyi alkalmazottak esetében pedig főtanácsosi és tanácsosi címet adományozhat. Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács döntése alapján 2001-ben 38 helyi bírósági bíró címzetes megyei bírósági bírói, két tisztviselő főtanácsosi, 15 pedig tanácsosi címet kapott. A 2000. évi 3. számú OIT szabályzatával alapított Juhász Andor díjat az Országos Igazságszolgáltatási Tanács 2001-ben adományozta első alkalommal. A díj arany fokozatát három, ezüst fokozatát 10 bíró, a bronz fokozatot 20 tisztviselő, illetve írnok vehette át. A címek és díjak átadására ünnepélyes keretek között, méltó és hagyományt teremtő módon, 2001. július 15-én, a Bíróságok Napján került sor.

2.8. Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács személyügyi igazgatási tevékenysége

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács 2001. januárjában a Bjt. előírásának megfelelően értékelte a kinevezési jogkörébe tartozó vezetők közül három megyei bírósági elnökhelyettes és 10 megyei bírósági kollégiumvezető bírói tevékenységét. Az OIT a részletes szakmai vizsgálati jelentések birtokában 12 bírósági vezető ítélkező munkáját kiválóan alkalmasnak, egy kollégiumvezetőjét pedig alkalmasnak minősítette.

A Tanács több ülésen foglalkozott a Ktv. módosításából származó, és a Bjt.-t és az Iasz.-t is módosító törvényi rendelkezések véleményezésével és a változásból eredő feladatok végrehajtásával. Egyetértett azzal, hogy a vagyonyilatkozat tételi kötelezettség ne csak a köztisztviselőket, hanem a bírákat és meghatározott körben az igazságügyi alkalmazottakat is terhelje. A vagyonyilatkozat tételének, kezelésének és ellenőrzésének, valamint az abban foglalt adatok védelmének részletes szabályait - törvényi felhatalmazás alapján - a 2001. évi 6. számú szabályzatban rögzítette. Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala útján intézkedett az igazságügyi alkalmazottak Ktv.-hez igazodó illetmény besorolásáról.

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács a Bjt. 39. §-ának q) pontja alapján ajánlást alkotott a bírói hivatásra való eredményes felkészülés, az önálló titkári hatáskörbe tartozó ügyek bírósági gyakorlatának maradéktalan elsajátítása, valamint a bírósági titkárok egységes foglalkoztatása és értékelése érdekében.

Bírák engedélyezett létszáma és a betöltött álláshelyek száma

Bíróság	2000. december 31.		2001. december 31.		Változás %-a	
	E	B	E	B	E	B
Legfelsőbb Bíróság	110	108	113	110	102,73	101,85
Fővárosi Bíróság	678	657	680	670	100,29	101,98
Baranya	92	92	93	91	101,09	98,91
Bács-Kiskun	120	118	120	116	100,00	98,31
Békés	84	77	83	83	98,81	107,79
Borsod-Abaúj-Zemplén	176	167	176	169	100,00	101,20
Csongrád	103	102	103	103	100,00	100,98
Fejér	80	79	80	80	100,00	101,27
Győr-Moson-Sopron	76	73	78	76	102,63	104,11
Hajdú-Bihar	126	126	128	126	101,59	100,00
Heves	70	70	70	70	100,00	100,00
Jász-Nagykun-Szolnok	84	83	86	86	102,38	103,61
Komárom-Esztergom	72	68	75	72	104,17	105,88
Nógrád	51	49	51	51	100,00	104,08
Pest	209	198	209	202	100,00	102,02
Somogy	87	84	88	86	101,15	102,38
Szabolcs-Szatmár-B.	118	116	118	118	100,00	101,72
Tolna	61	58	60	59	98,36	101,72
Vas	47	42	46	43	97,87	102,38
Veszprém	77	77	78	78	101,30	101,30
Zala	69	68	69	67	100,00	98,53
Megyei bíróságok összesen	2480	2404	2491	2446	100,44	101,75
MINDÖSSZESEN	2590	2512	2604	2556	100,54	101,75

2. sz. melléklet

Bírósági titkárok engedélyezett létszáma és a betöltött álláshelyek száma

Bíróság	2000. december 31.		2001. december 31.		Változás %-a	
	E	B	E	B	E	B
Legfelsőbb Bíróság	8	8	3	3	37,50	37,50
Fővárosi Bíróság	81	75	81	61	100,00	81,33
Baranya	11	17	11	14	100,00	82,35
Bács-Kiskun	17	17	17	10	100,00	58,82
Békés	9	9	7	5	77,78	55,56
Borsod-Abaúj-Zemplén	29	24	25	19	86,21	79,17
Csongrád	26	25	26	25	100,00	100,00
Fejér	8	6	8	5	100,00	83,33
Győr-Moson-Sopron	6	7	6	5	100,00	71,43
Hajdú-Bihar	20	17	20	10	100,00	58,82
Heves	6	3	6	2	100,00	66,67
Jász-Nagykun-Szolnok	11	9	11	5	100,00	55,56
Komárom-Esztergom	11	6	11	2	100,00	33,33
Nógrád	10	12	10	7	100,00	58,33
Pest	28	25	28	28	100,00	112,00
Somogy	14	12	14	10	100,00	83,33
Szabolcs-Szatmár-B.	10	9	10	10	100,00	111,11
Tolna	8	8	8	6	100,00	75,00
Vas	4	6	4	3	100,00	50,00
Veszprém	4	4	4	4	100,00	100,00
Zala	5	7	5	7	100,00	100,00
Megyei bíróságok összesen	318	298	312	238	98,11	79,87
MINDÖSSZESEN	326	306	315	241	96,63	78,76

3. számú melléklet

Bíróság	2000. december 31.		2001. december 31.		Változás %-a	
	E	B	E	B	E	B
Legfelsőbb Bíróság	14	14	12	12	85,71	85,71
Fővárosi Bíróság	123	124	123	149	100,00	120,16
Baranya	16	10	16	15	100,00	150,00
Bács-Kiskun	30	30	30	35	100,00	116,67
Békés	17	17	19	19	111,76	111,76
Borsod-Abaúj-Zemplén	26	20	30	30	115,38	150,00
Csongrád	7	6	7	8	100,00	133,33
Fejér	17	14	17	19	100,00	135,71
Győr-Moson-Sopron	19	16	19	19	100,00	118,75
Hajdú-Bihar	18	18	18	28	100,00	155,56
Heves	14	16	14	17	100,00	106,25
Jász-Nagykun-Szolnok	14	14	14	19	100,00	135,71
Komárom-Esztergom	13	23	13	21	100,00	91,30
Nógrád	10	7	10	11	100,00	157,14
Pest	35	34	35	34	100,00	100,00
Somogy	14	12	14	17	100,00	141,67
Szabolcs-Szatmár-B.	25	25	25	25	100,00	100,00
Tolna	10	7	10	11	100,00	157,14
Vas	10	8	10	13	100,00	162,50
Veszprém	19	19	19	22	100,00	115,79
Zala	15	10	15	14	100,00	140,00
Megyei bíróságok összesen	452	430	458	526	101,33	122,33
MINDÖSSZESEN	466	444	470	538	100,86	121,17

**A bírák, tisztviselők és írnokok engedélyezett létszáma
2001. december 31.**

Bíróság	Bírák engedélyezett száma	Tisztviselők engedélyezett száma	Írnokok engedélyezett száma	Tisztviselők, írnokok eng.száma	Egy bíróra jutó tisztviselők, írnokok száma
Legfelsőbb Bíróság	113	71	74	145	1,28
Főváros	680	741	537	1278	1,88
Baranya	93	109	80	189	2,03
Bács-Kiskun	120	157	85	242	2,02
Békés	83	125	31	156	1,88
Borsod-Abaúj-Zemplén	176	215	121	336	1,91
Csongrád	103	169	60	229	2,22
Fejér	80	97	59	156	1,95
Győr-Moson-Sopron	78	109	36	145	1,86
Hajdú-Bihar	128	150	82	232	1,81
Heves	70	100	41	141	2,01
Jász-Nagykun-Szolnok	86	140	19	159	1,85
Komárom-Esztergom	75	98	43	141	1,88
Nógrád	51	86	22	108	2,12
Pest	209	280	141	421	2,01
Somogy	88	82	85	167	1,90
Szabolcs-Szatmár-Bereg	118	182	46	228	1,93
Tolna	60	98	20	118	1,97
Vas	46	76	21	97	2,11
Veszprém	78	80	67	147	1,88
Zala	69	84	47	131	1,90
Összesen	2604	3249	1717	4966	1,91

Megyei bírósági bírók a kinevezés időtartama szerint 2001. december 31-én

Bíróság	Határozott időre kinevezett bírák	Határozatlan idejű szolg. viszonyal rendelkező bírák				Összesen
		4-10 év	11-20 év	21-30 év	31 év feletti	
		bírói gyakorlat				
Fővárosi Bíróság	7	35	78	74	57	251
Baranya	0	3	9	11	10	33
Bács-Kiskun	0	10	9	7	13	39
Békés	0	9	11	7	3	30
Borsod-Abaúj-Zemplén	0	5	15	14	10	44
Csongrád	0	5	9	12	11	37
Fejér	1	3	9	10	6	29
Győr-Moson-Sopron	1	4	9	10	5	29
Hajdú-Bihar	0	2	20	16	3	41
Heves	0	1	8	9	6	24
Jász-Nagykun-Sz.	0	0	7	16	5	28
Komárom-Esztergom	0	2	5	10	8	25
Nógrád	0	7	8	3	1	19
Pest	3	5	22	27	14	71
Somogy	0	5	12	9	6	32
Szabolcs-Szatmár-B.	0	5	21	10	3	39
Tolna	0	4	2	9	6	21
Vas	0	2	7	5	2	16
Veszprém	0	1	7	10	10	28
Zala	0	1	9	11	3	24
Összesen	12	109	277	280	182	860

Helyi bírósági bírók a kinevezés időtartama szerint 2001. december 31-én

Bíróság	Határozott időre kinevezett bírák	Határozatlan idejű szolg. viszonyal rendelkező bírák				Összesen
		4-10 év	11-20 év	21-30 év	31 év feletti	
		bírói gyakorlat				
Fővárosi Bíróság	106	148	106	39	20	419
Baranya	9	26	14	7	2	58
Bács-Kiskun	18	36	10	8	5	77
Békés	15	20	8	5	5	53
Borsod-Abaúj-Zempl.	20	66	30	9	0	125
Csongrád	10	32	16	6	2	66
Fejér	10	25	8	7	1	51
Győr-Moson-Sopron	11	23	8	3	2	47
Hajdú-Bihar	12	34	23	13	3	85
Heves	11	13	10	9	3	46
Jász-Nagykun-Sz.	9	25	19	4	1	58
Komárom-Esztergom	19	14	6	4	4	47
Nógrád	14	7	8	3	0	32
Pest	35	42	34	16	4	131
Somogy	12	23	17	2	0	54
Szabolcs-Szatmár	16	41	15	7	0	79
Tolna	6	17	4	6	5	38
Vas	8	9	6	2	2	27
Veszprém	9	20	11	9	1	50
Zala	10	17	9	5	2	43

Összesen	360	638	362	164	62	1586
-----------------	------------	------------	------------	------------	-----------	-------------

*7. sz. melléklet***Megyei bírósági bírók ügyszak szerinti megoszlása 2001. december 31-én**

Bíróság	Büntető	Polgári	Gazda- sági	Cég	Közigaz- gatási	Katonai	Összesen
Fővárosi Bíróság	44	79	45	52	23	8	251
Baranya	11	10	4	6	2	0	33
Bács-Kiskun	16	10	5	3	5	0	39
Békés	11	8	5	3	3	0	30
Borsod-Abaúj-Z.	17	12	4	5	6	0	44
Csongrád	10	9	2	6	8	2	37
Fejér	10	8	3	4	4	0	29
Győr-Moson-S.	8	6	3	4	6	2	29
Hajdú-Bihar	11	9	5	7	7	2	41
Heves	6	6	3	4	5	0	24
Jász-Nagykun-Sz.	9	8	2	4	5	0	28
Komárom-E.	9	6	3	3	4	0	25
Nógrád	6	6	3	2	2	0	19
Pest	21	18	10	13	9	0	71
Somogy	10	9	3	3	5	2	32
Szabolcs-Sz-B.	13	11	3	5	7	0	39
Tolna	6	5	3	3	4	0	21
Vas	5	6	1	1	3	0	16
Veszprém	9	8	3	4	4	0	28
Zala	7	8	4	2	3	0	24
Összesen	239	242	114	134	115	16	860

**Megyei bírósági bírók 2001. december 31-én
(férfiak)**

Bíróság	Büntető	Polgári	Gazda- sági	Cég	Közigaz- gatási	Katonai	Összesen
Fővárosi Bíróság	16	14	11	7	1	8	57
Baranya	10	3	3	1	0	0	17
Bács-Kiskun	7	3	1	1	1	0	13
Békés	5	1	2	0	0	0	8
Borsod-Abaúj-Z.	8	3	2	3	4	0	20
Csongrád	5	3	2	3	4	2	19
Fejér	4	2	2	1	2	0	11
Győr-Moson-Sopron	4	1	2	1	2	2	12
Hajdú-Bihar	4	5	1	3	3	2	18
Heves	3	1	2	1	2	0	9
Jász-Nagykun-Sz.	3	1	0	2	3	0	9
Komárom- Esztergom	2	1	2	2	1	0	8
Nógrád	4	1	2	0	1	0	8
Pest	4	6	2	1	2	0	15
Somogy	7	3	3	1	2	2	18
Szabolcs-Szatmár-B.	5	4	1	0	4	0	14
Tolna	4	3	2	1	1	0	11
Vas	4	3	1	1	3	0	12
Veszprém	4	3	1	0	1	0	9
Zala	3	2	2	0	2	0	9
Összesen	106	63	44	29	39	16	297

9. sz. melléklet

**Megyei bírósági bírók 2001. december 31-én
(nők)**

Bíróság	Büntető	Polgári	Gazda- sági	Cég	Közigaz- gatási	Összesen
Fővárosi Bíróság	28	65	34	45	22	194
Baranya	1	7	1	5	2	16
Bács-Kiskun	9	7	4	2	4	26
Békés	6	7	3	3	3	22
Borsod-Abaúj-Z.	9	7	2	4	2	24
Csongrád	5	6	0	3	4	18
Fejér	6	6	1	3	2	18
Győr-Moson-Sopron	4	5	1	3	4	17
Hajdú-Bihar	7	4	4	4	4	23
Heves	3	5	1	3	3	15
Jász-Nagykun-Sz.	6	7	2	2	2	19
Komárom- Esztergom	7	5	1	1	3	17
Nógrád	2	5	1	2	1	11
Pest	17	12	7	12	8	56
Somogy	3	6	2	1	2	14
Szabolcs-Szatmár-B.	8	7	2	5	3	25
Tolna	2	2	1	2	3	10
Vas	1	3	0	0	0	4
Veszprém	5	5	2	4	3	19
Zala	4	6	2	2	1	15
Összesen	133	177	71	106	76	563

*10. sz. melléklet***Helyi bírósági bírók ügyszakok szerinti megoszlása 2001. december 31-én
(összesen)**

Bíróság	Büntető	Polgári	Gazda- sági	Közigaz- gatási	Munka- ügyi	Összesen
Fővárosi Bíróság	124	227	42	0	26	419
Baranya	20	31	0	2	5	58
Bács-Kiskun	29	41	3	1	3	77
Békés	21	28	0	2	2	53
Borsod-Abaúj-Z.	55	63	0	0	7	125
Csongrád	26	33	0	3	4	66
Fejér	15	28	0	6	2	51
Győr-Moson-Sopron	19	20	0	5	3	47
Hajdú-Bihar	35	37	2	7	4	85
Heves	18	22	0	3	3	46
Jász-Nagykun-Sz.	27	24	0	4	3	58
Komárom- Esztergom	17	26	0	1	3	47
Nógrád	10	19	0	0	3	32
Pest	47	77	0	1	6	131
Somogy	17	30	0	4	3	54
Szabolcs-Szatmár-B.	33	37	0	5	4	79
Tolna	14	20	0	2	2	38
Vas	11	13	0	1	2	27
Veszprém	19	27	0	2	2	50
Zala	19	19	0	3	2	43
Összesen	576	822	47	52	89	1586

11. sz. melléklet

**Helyi bírósági bírók 2001. december 31-én
(férfiak)**

Bíróság	Büntető	Polgári	Gazda- sági	Közigaz- gatási	Munka- ügyi	Összesen
Fővárosi Bíróság	23	31	6	0	0	60
Baranya	9	8	0	0	2	19
Bács-Kiskun	13	9	1	0	0	23
Békés	7	7	0	1	1	16
Borsod-Abaúj-Z.	23	15	0	0	0	38
Csongrád	10	10	0	1	1	22
Fejér	6	8	0	4	1	19
Győr-Moson-Sopron	5	4	0	3	0	12
Hajdú-Bihar	13	8	0	0	0	21
Heves	7	5	0	1	0	13
Jász-Nagykun-Sz.	8	4	0	0	0	12
Komárom- Esztergom	10	6	0	1	1	18
Nógrád	7	4	0	0	0	11
Pest	11	14	0	0	0	25
Somogy	7	10	0	0	1	18
Szabolcs-Szatmár-B.	13	11	0	0	2	26
Tolna	7	6	0	0	1	14
Vas	5	7	0	1	1	14
Veszprém	8	6	0	0	0	14
Zala	5	6	0	2	0	13

Összesen	197	179	7	14	11	408
-----------------	------------	------------	----------	-----------	-----------	------------

12 sz. melléklet

**Helyi bírósági bírók 2001. december 31-én
(nők)**

Bíróság	Büntető	Polgári	Gazda- sági	Közigaz- gatási	Munka- ügyi	Összesen
Fővárosi Bíróság	101	196	36	0	26	359
Baranya	11	23	0	2	3	39
Bács-Kiskun	16	32	2	1	3	54
Békés	14	21	0	1	1	37
Borsod-Abaúj-Z.	32	48	0	0	7	87
Csongrád	16	23	0	2	3	44
Fejér	9	20	0	2	1	32
Győr-Moson-Sopron	14	16	0	2	3	35
Hajdú-Bihar	22	29	2	7	4	64
Heves	11	17	0	2	3	33
Jász-Nagykun-Sz.	19	20	0	4	3	46
Komárom- Esztergom	7	20	0	0	2	29
Nógrád	3	15	0	0	3	21
Pest	36	63	0	1	6	106
Somogy	10	20	0	4	2	36
Szabolcs-Szatmár-B.	20	26	0	5	2	53
Tolna	7	14	0	2	1	24
Vas	6	6	0	0	1	13
Veszprém	11	21	0	2	2	36
Zala	14	13	0	1	2	30
Összesen	379	643	40	38	78	1178

Bírósági vezetők nemek szerinti bontásban 2001. december 31-én

Bíróság	Legfelsőbb Bíróság			Megyei Bíróság			Helyi Bíróság			Összesen
	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen	
Legfelsőbb Bíróság	6		6							6
Fővárosi Bíróság				8	10	18	31	14	45	63
Baranya				2	5	7	6	1	7	14
Bács-Kiskun				1	4	5	5	6	11	16
Békés				4	2	6	7	3	10	16
Borsod-Abaúj-Z.				3	3	6	8	6	14	20
Csongrád				2	5	7	2	6	8	15
Fejér				5	1	6	6	3	9	15
Győr-Moson-Sopron				3	3	6	3	3	6	12
Hajdú-Bihar				3	3	6	9	1	10	16
Heves				2	4	6	3	5	8	14
Jász-Nagykun-Sz.				2	3	5	3	4	7	12
Komárom-Esztergom				4	1	5	4	2	6	11
Nógrád				2	3	5	4	2	6	11
Pest				8	2	10	16	5	21	31
Somogy				2	3	5	6	4	10	15
Szabolcs-Sz-B.				2	3	5	7	2	9	14
Tolna				0	6	6	3	4	7	13
Vas				0	4	4	2	5	7	11
Veszprém				2	4	6	5	3	8	14
Zala				3	3	6	8	2	10	16
Összesen		6	6	58	72	130	138	81	219	355

**Kimutatás a bírói szolgálati viszony megszűnéséről
2001. évben**

Megye	A bírói pályát elhagyók száma			
	helyi bíró	megyei bíró	LB bíró	összesen
Legfelsőbb Bíróság	0	0	3	3
Fővárosi Bíróság	11	16		27
Baranya	2	1		3
Bács-Kiskun	2	3		5
Békés	0	0		0
Borsod-Abaúj-Zemplén	0	2		2
Csongrád	2	0		2
Fejér	0	0		0
Győr-Moson-Sopron	2	0		2
Hajdú-Bihar	1	1		2
Heves	0	0		0
Jász-Nagykun-Szolnok	0	0		0
Komárom-Esztergom	1	0		1
Nógrád	0	0		0
Pest	9	1		10
Somogy	0	0		0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	0	0		0
Tolna	1	0		1
Vas	0	1		1
Veszprém	0	0		0
Zala	2	0		2
OIT Hivatala	0	0		0
Összesen	33	25	3	61

Kimutatás a bírák szolgálati viszonyának megszűnéséről 2001.

a bírói gyakorlat megoszlása alapján				
2001. év		Bírói pályát elhagyók száma		
	0-3	7		
	4 és 7	11		
	8 és 11	14		
	12 és 17	6		
	18 és 23	2		
	24 és 29	2		
	30-tól	19		
	Összesen	61		
a bírák kora alapján				
2001. év		Bírói pályát elhagyók száma		
	26 és 35	15		
	36 és 45	9		
	46 és 55	5		
	56 és 60	4		
	60-tól	28		
	Összesen	61		
a bírák neme alapján				
2001. év		Bírói pályát elhagyók száma		
	Férfi	22		
	Nő	39		
	Összesen	61		

*16. sz. melléklet***A 2001. évben alkalmazott írásbeli figyelmeztetések, kezdeményezett fegyelmi eljárások, valamint megindult szabálysértési- és büntetőeljárások**

Bíróságok	Bírák				Igazságügyi alkalmazottak	
	Írásbeli figyelmeztetés	Fegyelmi eljárás	Szabálysértési eljárás	Büntető-eljárás	Írásbeli figyelmeztetés	Fegyelmi eljárás
Főváros	3	2		1	2	
Baranya		1				
Bács-Kiskun	4	6	2	1		1
Békés	1					
Borsod-Abaúj-Zemplén						
Csongrád					1	
Fejér						
Győr-Moson-Sopron	1				1	
Hajdú-Bihar						
Heves	2					
Jász-Nagykun-Szolnok					2	1
Komárom-Esztergom	1					
Nógrád		1			1	
Pest	2	2			5	1
Somogy					3	
Szabolcs-Szatmár-Bereg	4	1			3	
Tolna						
Vas						1
Veszprém		1				
Zala	2	2				
OIT Hivatala					1	
Összesen:	20 (15)	16 (12)	2 (2)	2 (4)	19 (13)	4 (9)

A zárójelben az előző évi adatokat tüntettem fel.

3. Oktatás

3.1. A bírák és igazságügyi alkalmazottak hazai jogi központi képzése

A bírák és igazságügyi alkalmazottak képzése 2001-ben is az Országos Igazságszolgáltatási Tanács által jóváhagyott oktatási terv alapján folyt. A központi oktatási terv összeállítása a Legfelsőbb Bíróság és a megyei bíróságok javaslatainak figyelembevételével történt. A részletes programok kidolgozásában közreműködtek az Oktatási Tanács tagjai is.

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala a központi oktatási tervnek megfelelően 2001-ben 12 egyhetes tanfolyamot, 11 szemináriumot és 27 konferenciát szervezett meg (1. melléklet).

A tematikák összeállításánál fokozott figyelmet fordítottak a határozott időre kinevezett bírák, illetve titkárok képzésére. A kevesebb gyakorlattal rendelkező bírák ötnapos tanfolyamok keretében az anyagi és eljárásjogi kérdéseken túl a tárgyalás előkészítésével, a hatékony pervezetéssel, valamint a kihallgatási technikák és a bírák ítélőképességének fejlesztésével foglalkoztak.

A bírósági titkárok központi képzése egyrészt a bírói munkára való felkészítésre, másrészt az önálló titkári hatáskör betöltéséhez szükséges ismeretek elsajátítására irányult. Ennek érdekében a titkárok több szemináriumon és tanfolyamon vettek részt, melyeken a joggyakorlat áttekintésén túl kiemelt témája volt a bírák jogállására vonatkozó szabályozás, a bírói etika és viselkedéskultúra, a bírói függetlenség értelmezése, valamint az emberi jogok érvényesülése és érvényesítése. Ezen túlmenően szociológus segítségével vizsgálták a különböző társadalmi rétegek és szubkultúrák helyzetét.

A bírósági ítéletek megalapozottságát elősegítő szaktudományokban való jártasság növelése a nagyobb gyakorlattal rendelkező bírák esetében is fontos feladat. Erre figyelemmel a klasszikus, hazai joganyagot felölelő oktatás mellett a képzések anyagába egyre nagyobb mértékben beépülnek a különböző háttértudományok, például pénzügyi-számviteli ismeretek, valamint az informatika.

A bírósági vezetőknek az igazságszolgáltatásban betöltött szerepe kiemelkedő fontosságú. A 2000. évtől kezdődően a megyei és helyi bírósági elnökök, valamint a megyei bírósági elnökhelyettesek képzése folyamatos. Ennek keretében 2001-ben az oktatási programokon foglalkoztak vezetői módszertannal és vezetéspszichológiával, management ismeretekkel és a médiával való kapcsolattartás kérdéseivel. A tréningek sikeres lebonyolítását pszichológusok public relation és médiaszakértők is segítették.

Nagy jelentőséggel bír a bírák nyelvi képzése is. Ezért 2001-ben, a nyári szabadság ideje alatt, intenzív, bentlakásos német és angol nyelvtanfolyam indult. A programban, a rendes évi szabadság terhére, ingyenesen 64 bíró vehetett részt.

3.2. Oktatás az Európai Unió jogáról

Tovább folytatódott az 1999. szeptemberében indult európai közösségi jogi felkészítő program. 2001-ben a képzéshez nem állt rendelkezésre Phare támogatás, azonban az Európai Unió három tagállama (Franciaország, Németország, Spanyolország) bilaterális megállapodások keretében segítséget nyújtott 12 ötnapos alapképzés megrendezéséhez. Az egységes képzési stratégia jegyében az alapképzések célja továbbra is az Európai Unió intézményrendszerének, az Európai Bíróság eljárásainak, valamint a nemzeti bíróságok feladatainak megismertetése volt. Az alapképzésben már részesült bírák két alkalommal vehettek részt speciális ismereteket nyújtó szemináriumokon az Európai Igazságügyi Hálózat, valamint az emberi jogok érvényesülése témakörében.

Folytatódott a pályázat útján kiválasztott nemzeti trénerok felkészítése is. 2001. februárjától a trénerok négy kisebb csoportjának lehetősége nyílt arra, hogy részt vegyen a Luxemburgi Európai Közigazgatási Intézet által szervezett rendezvénysorozaton. A képzés a közösségi jogi ismeretek elmélyítésén túl az oktatáshoz nélkülözhetetlen pedagógiai készséget is fejlesztette (*2. melléklet*).

2001. tavaszán megkezdődött a bírósági fogalmazók közösségi jogi képzése. Hét rendezvény keretében összesen 455 fogalmazó sajátíthatott el közösségi jogi alapismereteket.

A központi képzésen túl a bírácoknak a közösségi jog területén is lehetőségük van önképzésre. Ezt 2001-ben hat kiadvány, valamint a Celex adatbázis segítette (*3. melléklet*).

A bírák hazai jogi képzése*1. számú melléklet***Január****Egynapos konferencia a büntető ügyszakban ítélező bírák számára a szabálysértési eljárás aktuális kérdéseiről**

Jelentkezők száma: 106 fő

Egynapos konferencia bírák és titkárok részére a Magyar Államot érintő perek eljárásjogi kérdéseiről

Jelentkezők száma: 105 fő

Egynapos továbbképzés számviteli alapismeretektől bírák és titkárok számára (VI. rész)

Jelentkezők száma: 139 fő

Háromnapos szeminárium hivatásos pártfogók részére a pártfogó felügyelet gyakorlati kérdéseiről

Jelentkezők száma: 55 fő

Egyhetes tanfolyam a határozott időre kinevezett büntető ügyeket tárgyaló bírák számára (megismételt tanfolyam)

Jelentkezők száma: 44 fő

Főbb témák: a tárgyalás előkészítése, tárgyalásvezetés, határozatszerkesztés, halasztás, részletfizetés, büntetés-végrehajtás egyes kérdései, a Be. új jogintézményei, a magánvád, és a különleges eljárások, az összbüntetés, a szabálysértési törvény alkalmazásának kérdései, eljárásjogi kerekasztal

Egyhetes tanfolyam bírák részére számítástechnikai alapismeretektől (I. csoport)

Jelentkezők száma: 12 fő

Főbb témák: szövegszerkesztés, táblázatkezelés, belső levelezés, az adatvédelem alapjai, az Internet használata

Február

Egynapos konferencia a büntető ügyszakban ítélező bírák számára a szellemi alkotások védelmével kapcsolatos új törvényi tényállásról

Jelentkezők száma: 58 fő

Egynapos továbbképzés számviteli alapismeretektől bírák és titkárok számára (V. rész)

Jelentkezők száma: 134 fő

Egyhetes tanfolyam a határozott időre kinevezett büntető ügyeket tárgyaló bírák számára (II. rész)

Jelentkezők száma: 85 fő

Főbb témák: gazdasági bűncselekmények és háttérjogszabályai, vagyon elleni bűncselekmények, nemi erkölcs elleni bűncselekmények, lefoglalás, elkobzás, zár alá vétel, lefoglalás megszüntetése, lefoglalt dolog visszatartása, bűnügyi költségvonzatai, a lőfegyverrel, lőszerral kapcsolatos eljárás, kerekasztal a büntetés-kiszabási gyakorlatról

Egyhetes tanfolyam bírák részére számítástechnikai alapismeretektől (III. rész)

Jelentkezők száma: 12 fő

Egyhetes tanfolyam a határozott időre kinevezett polgári, gazdasági és családjogi ügyeket tárgyaló bírák számára (II. rész)

Jelentkezők száma: 73 fő

Főbb témák: Általános képzés: (1-3 nap) szerződések érvénytelensége, a jognyilatkozat pótlása, a tulajdoni, használati és birtokperek jogalkalmazási problémái, szavatosság, jótállás, termékfelelősség a fogyasztóvédelem körében, a szerződést biztosító mellékkötelezettségek a pénzügyi szerződésekben, a jogok érvényesítésének módja a bírósági eljárásokban

3 munkacsoportban (4-5. nap) foglalkozás a jelentkezők előzetesen beküldött kérdései alapján

Március

Egynapos tanácskozás a bírósági sajtószóvivők és sajtótitkárok részére a sajtó és a bíróságok közötti kapcsolattartás időszerű kérdéseiről

Jelentkezők száma: 32 fő

Egynapos konferencia a büntető ügyszakban ítélező bírák számára a Be. új jogintézményeinek gyakorlati kérdéseiről

Jelentkezők száma: 159 fő

Egynapos továbbképzés számviteli alapismeretektől bírák és titkárok számára (VI. rész)

Jelentkezők száma: 121 fő

Egyhetes tanfolyam bírák részére számítástechnikai alapismeretektől (III. csoport)

Jelentkezők száma: 12 fő

Háromnapos szeminárium a polgári ügyszakban joggyakorlatot végző titkárok számára

Jelentkezők száma: 44 fő

Főbb témák: a fizetési meghagyásos eljárás és egyéb nemperes eljárások, a végrehajtás jogalkalmazási problémái (kivéve a végrehajtási perek), végrehajtás elrendelése, kifogás, költségjegyzék, konzultáció az előzetesen beküldött kérdések alapján a peres eljárások titkárokat érintő vonatkozásairól

Április

Egynapos konzultatív tanácskozás bűnjelkezelőknek a bűnjelkezelés időszerű problémáiról

Jelentkezők száma: 52 fő

Egynapos konferencia titkárok részére a szabálysértési törvény alkalmazásáról, a magánvádas eljárásról és a tárgyalás mellőzéséről

Jelentkezők száma: 42 fő

Egynapos továbbképzés számviteli alapismeretekből bírák és titkárok számára (VII. rész)

Jelentkezők száma: 122 fő

Háromnapos szeminárium a közigazgatási ügyeket tárgyaló bírák számára

Jelentkezők száma: 72 fő

Főbb témák: az építési törvény jogalkalmazási problémái (korlátozási, kártalanítási határozatok, a Legfelsőbb Bíróság és az önkormányzatok határozatainak ellentmondása), az adó-, vám-, jövedéki és illetékhivatali határozatok bírósági felülvizsgálatának időszerű kérdései, számviteli alapismeretek (egyszeres-kettős könyvvitel, számlatükör, mérlegkészítés, stb.), a közigazgatási perek eljárási kérdései különös figyelemmel a Pp. módosításaira

Háromnapos szeminárium a munkajogi ügyeket tárgyaló bírák számára

Jelentkezők száma: 84 fő

Főbb témák: a Pp. alapelveinek változása, a hivatalból való bizonyítás lehetősége, az eljárás gyorsítását célzó módosítások, egyeztetés a bíróság előtt, az Mt.-n, a Ktv.-n ill. Kjt.-n alapuló munkaviszony megszüntetési perek, a munkaszerződés elhatárolása a megbízási és a vállalkozási szerződésektől, a munkaügyi perek végrehajtási kérdései, a Munkaügyi Bíróság előtti közigazgatási per egyes anyagi jogi és eljárásjogi kérdései

Háromnapos szeminárium a cégügyeket intéző bírák, valamint a joggyakorlatukat ebben az ügyszakban végző titkárok számára

Jelentkezők száma: 57 fő

Főbb témák: a Gt. 292. szakaszának értelmezési problémái, a cégtörvényességi felügyelet eljárások, kötelező átalakulás, kötelező tőkeleszállítás, közhasznú társaságokra vonatkozó jogszabályok, informatikai továbbképzés Microsec Kft. és az IM Informatikai főosztályának közreműködésével

Egyhetes tanfolyam bírák részére számítástechnikai alapismeretekből (IV. csoport)

Jelentkezők száma: 12 fő

Május

Egynapos konferencia büntetés-végrehajtási bírák számára a BVOP közreműködésével a büntetés-végrehajtás időszerű jogalkalmazási kérdéseiről

Jelentkezők száma: 22 fő

Egynapos továbbképzés számviteli alapismeretektől bírák és titkárok számára (VIII. rész)

Jelentkezők száma: 124 fő

Háromnapos szeminárium bírósági gazdasági vezetők számára pénzügyi-számviteli szabályozás időszerű kérdéseiről

Jelentkezők száma: 54

Háromnapos szeminárium bírák számára az új típusú tulajdoni, használati és birtokvitákról (ügyszaktól függetlenül)

Jelentkezők száma: 73 fő

Főbb témák: a tulajdoni, használati és birtokviták új tartalma, birtokviták, birtokháborítás a nem lakás céljára szolgáló helyiségek vonatkozásában, a kárpótlási árverésen szerzett földek, építmények jogalkalmazási problémái, a megváltozott társasházi szabályozás, az új típusú közös tulajdon megszüntetés a társasházak esetében, a vadászati törvény módosításához kapcsolódó jogviták, a vitákhoz kapcsolódó előzetes végrehajthatóság, ideiglenes intézkedések

Háromnapos szeminárium a polgári ügyszakban ítélező bírák számára (megismételt tanfolyam)

Jelentkezők száma: 26 fő

Főbb témák: a bíróság tájékoztatási kötelezettsége, Pp. 141. és 235. §-ának értelmezése és kapcsolata, a biztosítási szerződések időszerű jogalkalmazási problémái, a munkaügyi bíróság és általános hatáskörű bíróság eljárása, a munkaszerződés elhatárolása a megbízási és a vállalkozási szerződésektől, konzultáció

Kétszer egynapos gyakorlati szeminárium cégszerkesztők számára

Jelentkezők száma: 170 fő

Főbb témák: a számítástechnikai programok, a Gt. és a Ct., továbbá az ügyviteli szabályok időszerű alkalmazási problémái, informatikai képzés a Microsec. kft. vezetésével.

Kétnapos konzultatív tanácskozás polgári és gazdasági kollégiumvezetők számára a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának vezetésével, a polgári jogalkalmazás időszerű kérdéseiről

Jelentkezők száma: 21 fő

Egyhetes tanfolyam bírák részére számítástechnikai alapismeretekből (V. csoport)

Jelentkezők száma: 12 fő

Június**Egynapos konferencia büntető kollégiumvezetők számára a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés problémáiról**

Jelentkezők száma: 21 fő

Egynapos konferencia a családjogi ügyeket tárgyaló bírák számára, a családjogi ítélkezés aktuális kérdéseiről

Jelentkezők száma: 98 fő

Háromnapos szeminárium a polgári, büntető és közigazgatási ügyszakban ítélkező bírák számára a gazdasági jogról és a cégjogról

Jelentkezők száma: 61 fő

Főbb témák: fogalom meghatározások, alapismeretek (képviselés, perképeség, jogutódlás, stb.), perekkel kapcsolatos gazdasági cégjogi rendelkezések, alapítványok, egyesületek

Július-augusztus**Angol, német nyelvi intenzív egyhónapos képzés hét rendezvény keretében**

Jelentkezők száma: 64 fő

Szeptember

A bírósági végrehajtásról szóló törvény – konferencia ügyszaktól függetlenül

Jelentkezők száma: 135 fő

Háromnapos konzultatív tanácskozás a megyei bíróságok elnökhelyettesei, oktatásfelelősei számára

Jelentkezők száma: 21 fő

Főbb témák: vezetői módszertan, kommunikációs tréning, a magyarországi bíróképző intézet, időszerű igazgatási feladatok, tájékoztató az időszerű igazságszolgáltatási kérdésekről, a bíróságok központi oktatási terve

Október

Konferencia fegyelmi ügyekben hozott határozatok országos gyakorlatáról

Jelentkezők száma: 39 fő

A zálogjog új szabályai, alkalmazásuk a felszámolási eljárásban – konferencia polgári ügyszakban ítélező bírák számára

Jelentkezők száma: 101 fő

Egyhetes tanfolyam a nagyobb helyi bíróságok elnökei részére

Jelentkezők száma: 34 fő

Főbb témák: vezetői módszertan, vezetési-pszichológia, PR ismeretek, management ismeretek, a munkáltatói jogok gyakorlásával kapcsolatos feladatok, igazgatási feladatok, kapcsolattartás a médiával

Egyhetes tanfolyam a kisebb helyi bíróságok elnökei részére

Jelentkezők száma: 45 fő

Főbb témák: vezetői módszertan, vezetési-pszichológia, PR ismeretek, management ismeretek, a munkáltatói jogok gyakorlásával kapcsolatos feladatok, igazgatási feladatok, kapcsolattartás a médiával

November

Egynapos tanácskozás a bírósági sajtószóvivők és sajtótitkárok számára a sajtó és a bíróság közötti kapcsolattartás kérdéseiről

Jelentkezők száma: 24 fő

A tanúvédelmi szabályok alkalmazási tapasztalatai – konferencia büntető bírák számára

Jelentkezők száma: 103 fő

Konferencia büntetés-végrehajtási bírák számára a közérdekű munka végrehajtásáról (a rendezvényen hivatásos pártfogók is részt vehetnek)

Jelentkezők száma: 50 fő

A bírósági végrehajtásról szóló törvény – megismételt konferencia megyei bíróságok elnökhelyettesei részre

Jelentkezők száma: 22 fő

Háromnapos szeminárium a bírósági gazdasági vezetők számára a pénzügyi-számviteli szabályozás időszerű kérdéseiről

Jelentkezők száma: 47

Egyhetes tanfolyam a határozott időre kinevezett büntető ügyeket tárgyaló bírák számára

Jelentkezők száma: 50 fő

Főbb témák: a tárgyalás előkészítése, tárgyalásvezetés, határozatszerkesztés, lemondás a tárgyalásról, eljárás a terhelt távollétében, az írásbeli tanúvallomás, magánvádas eljárás, az egyes különleges eljárások, az összbüntetés, a szabálysértési eljárás, sajtó és nyilvánosság, eljárásjogi kerekasztal

Egyhetes tanfolyam a határozott időre kinevezett polgári, gazdasági és családjogi ügyeket tárgyaló bírák számára

Jelentkezők száma: 46 fő

Főbb témák: a tárgyalás előkészítése, pervezetés, a bíróság tájékoztatási kötelezettsége, a felek meghallgatása, a megegyezés lehetőségei, ítéletszerkesztés,

perköltés, költségkezdvezmények, a bíróság tájékoztatási kötelezettsége, sajtó és nyilvánosság

December

Az új számviteli törvény – konferencia ügyszaktól függetlenül

Jelentkezők száma: 45 fő

Konferencia belső ellenőrök számára

Jelentkezők száma: 20 fő

Egyhetes tanfolyam a bírói kinevezés előtt álló titkárok számára

Jelentkezők száma: 14 fő

Főbb témák: a bírák jogállása, a bírói függetlenség értelmezése, a bírói fegyelmi felelőssége, a bírói szerep és kommunikáció, a bírói etika viselkedéskultúra, pszichológiai képzés, az emberi jogok érvényesülése és érvényesítése, szubkultúrák, szociális körkép

KÖZÖSSÉGI JOGI KÉPZÉSE

Egyhetes közösségi jogi alapképzés bírák részére 12 alkalommal

Jelentkezők száma: 580 fő

Főbb témák: Az európai jog státusza, az Európai Közösségek fejlődése és céljai, a közösségi forrásai, a közösségi jog hatálya, a közösségi jog alapelvei, a négy alapszabadság, a közösségi jog és a nemzetközi jog kapcsolata, az európai bíróság szerepe, funkciója és hatásköre, eljárások az Európai Bíróság előtt, jogorvoslat a közösségi jogban, az Európai Bíróság döntéseinek értelmezési metódusai, az előzetes döntéshozatali eljárás, a nemzeti bíráskodás és a közösségi bíráskodás közötti kapcsolat, az irányelvek joga, esetmegoldások.

Nemzeti trénerek háromnapos továbbképzése német szakértők közreműködésével

Jelentkezők száma: 44 fő

Főbb témák: Bevezetés a posztgraduális képzés módszereibe, a felnőttképzés gyakorlat, módszer-repertoár, a résztvevő orientált előadás szempontjai, a német igazságszolgáltatás rendszere, különös tekintettel az európai jog hatására, Work Shop: előadás tervezet készítése 5 fős csoportokban

Az európai Igazságügyi Hálózat – háromnapos továbbképzés büntető ügyszakos bírák számára

Jelentkezők száma: 48 fő

Főbb témák: Az Európai Unió harmadik pillére, az Amszterdami Szerződés rendelkezési az igazságügyi együttműködésről, Europol, Schengeni Egyezmény, az Európai Igazságügyi Hálózat jogi keretei, funkciói, működése, jelentősége, az összekötő bírák szerepe az igazságügyi együttműködésben, a Tamperei Csúcsértekezlet, Eurojust, Magyarország és a harmadik pillér, az igazságügyi együttműködést érintő csatlakozási tárgyalások, a magyar álláspont a külföldi szakértők által ismertetett területeken.

Az emberi jogok érvényesülése az Európai Unióban – háromnapos közösségi jogi továbbképzés bírák számára

Jelentkezők száma: 63 fő

Főbb témák: Az Emberi Jogok Európai Egyezménye, az emberi jogok védelme az Európai Unió tagállamaiban, tipikus jogsértések az Emberi Jogi Konvenció rendelkezéseit tekintve, az alapító szerződések alapjogi rendelkezései, az Alapjogi Charta jelentősége, jövője, az alapvető emberi jogok védelme az EK Bíróság ítéletei tükrében – esettanulmányok, az Emberi Jogok Bírósága és az EK Bíróság joggyakorlat az alapvető emberi jogokat érintően

Fogalmazók regionális közösségi jogi képzése hét alkalommal

Jelentkezők száma: 455 fő

Főbb témák: A közösségi jog hatása a nemzetközi jogra, az Európai Közösségek Bírósága, az elsőfokú bíróság, az előzetes döntéshozatali eljárás

**ÍRÁSOS OKTATÁSI ANYAGOK
A KÖZÖSSÉGI JOGI KÉPZÉSHEZ**

Manfred A. Dausen: Az előzetes döntéshozatali eljárás az EK Szerződés 177-es cikke szerint (OITH)

Rüdiger Stotz: Jogvédelem és az Európai Bíróság (HVG-ORAC)

Dr. Lomnici Zoltán: Európai intézmények és a jogharmonizáció (HVG-ORAC)

Dr. Kecskés László, dr. Lomnici Zoltán, dr. Maczonkai Mihály: Az Európai Közösségek Bírósága (HVG-ORAC)

Dr. Fazekas Judit: Az európai integráció alapszerződésai (KJK)

Franz J. Heidinger, Andrea Hubalek: Bevezetés az Európai Unió jogába és nyelvezetébe, angol-magyar nyelven

4. A bírósági épületek

A bírósági épületek műszaki állapotában, felszereltségében az előző beszámoló óta lényeges változás nem történt annak ellenére, hogy 2000-ben az összes bírósági alapterület 2,2 %-a (7,5 ezer m²), 2001-ben az összes bírósági alapterület 5 %-a (17 ezer m²) felújításának befejezésére volt lehetőségünk. Az előző évben ugyanakkor megkezdtük a Pest Megyei Bíróság épületével együtt 40 ezer m² bírósági alapterület teljes rekonstrukciójának előkészítését, illetve kivitelezését, mely az összes bírósági alapterület 11,7 %-át érinti.

4.1. A bírósági épületállomány fő jellemzői

2001. december 31-i állapot szerint a magyarországi bíróságok 145 (az üresen álló Szegedi Táblabíróság és a volt XVII. Kerületi Bíróság épületével együtt 147) épületben működnek. A megyei és a fővárosi bíróságok, valamint a megyeszékhelyi városi bíróságok - tehát a nagy alapterületű bíróságok - zömmel a századforduló környéke és az I. világháború közötti időszakban épültek, míg a helyi bíróságok többségében a két világháború közötti időszakban. A bírósági épületek "új generációját" elsősorban a más funkcióra épült, a rendszerváltozás során átvett, volt párt- és munkásőr épületek jelentik.

A fentiekben bemutatott épületállomány korszerűsítésére az elmúlt évtizedekben csak szerény pénzügyi lehetőségek álltak rendelkezésre. Nem csak a nagyjából 60-110 éve épült épületek rekonstrukciója maradt el, hanem a több mint tíz éve átvett, volt párt- és munkásőr épületek állaga is romlott, mert nem volt pénzügyi lehetőségünk átvételükkor a teljes felújításra. A bíróságok épületkarbantartásra fordítható pénzügyi lehetőségei másfél évtizede nominál értéken változatlanok, a költségvetés többletforrásokat nem biztosít.

A felsorolt tényezők hatására az épületek fizikai romlása meghaladja a felújítások során elért eredményeket. Sajnos továbbra is érvényes az a megállapítás, hogy a bíróságok nagyobb részében bármikor bekövetkezhet olyan műszaki esemény, mely hosszabb-rövidebb időre megbéníthatja a bíróságok munkáját.

Az elmúlt évekhez hasonlóan az 1. sz. mellékletben valamennyi bírósági épület építészetileg hasznos alapterületének (nettó m²) és műszaki állapota szerinti besorolásának (minősítésének) bemutatásával kívánom az általános megállapításokat alátámasztani:

- az 1. o. minősítésű épületek műszaki állapota jó;
- a 2. o. minősítésű épületek jó műszaki állapot mellett kisebb, akut műszaki kérdések megoldását igénylik;
- a 3. o. minősítésű épületek összességében még - átmenetileg - elfogadható műszaki állapot mellett egy vagy több műszaki kérdésben azonnali beavatkozást igényelnek;

- a 4. o. minősítésű épületek azonnal teljes rekonstrukciót igényelnek;
- az 5. o. minősítésű épületek bírósági célra alkalmatlanok.

Az épületállomány adatait a közelmúltban korszerűsített nyilvántartó rendszerünk tartalmazza. Az OIT és a megyei bíróságok rendelkezésére is álló adatállomány a döntéshozás eszközévé vált, segítségével az épületeket érintő legfontosabb műszaki adatokról azonnali információk állnak rendelkezésünkre.

Az épületállomány rossz műszaki állapota mellett továbbra is gondot jelent az elhelyezési lehetőségek szűkössége. Az elmúlt évtizedben több száz jogszabály bővítette a bíróságok feladatkörét, néhány jogszabály létszámbővítéssel is járt, melyet azonban finanszírozási okok miatt nem követhetett az elhelyezési lehetőségek bővítése.

Az elmúlt évben a bíróságok beruházási lehetőségeinek felhasználásával, a bírák elhelyezési és munkafeltételeinek javítására az alábbi intézkedések történtek:

Befejeződött a Békés Megyei Bíróság, a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság, a Gyöngyösi Városi Bíróság, a Mezőkövesdi Városi Bíróság és a Mezőtúri Városi Bíróság épületének rekonstrukciója. Új épületet kapott a Tiszaújvárosi Városi Bíróság.

Sor került a Pesti Központi Kerületi Bíróság épületének külső rekonstrukciójára és a Vas Megyei Bíróság dísztermének korszerűsítésére. Megkezdődött a Keszthelyi és a Monori Városi Bíróság, valamint a Budapesti XX-XXI-XXIII. Kerületi Bíróság épületének korszerűsítése. Kiemelt figyelmet kapott a Pest Megyei Bíróság épülete bővítésének és rekonstrukciójának előkészítése, valamint a Tolna Megyei Bíróság épülete rekonstrukciójának megszervezése. A Legfelsőbb Bíróság és a Fejér Megyei Bíróság épületében részleges korszerűsítési feladatot hajtottunk végre, és a sor került a Tamási Városi Bíróság épületének kisebb bővítésére is.

A bíróságok működését segítő intézkedések keretében kisebb összeget fordítottunk a Szegedi Táblabíróság, a Bács-Kiskun-, Borsod-Abaúj-Zemplén-, Hajdú-Bihar-, a Somogy-, a Veszprém Megyei Bíróság, a Komáromi-, a Soproni-, a Tatai-, a Hajdúszoboszlói-, a Salgótarjáni-, a Fehérgyarmati-, a Sárvári-, a Gödöllői-, a Sátoraljaúj helyi Városi Bíróság és a Budapesti XVIII-XIX. Kerületi Bíróság épületére, valamint kisebb korszerűsítéseket végeztünk az OIT Hivatala épületében.

A bírósági épületek korszerűsítésére 2001-ben felhasznált pénzeszközöket a 2. számú mellékletben mutatom be.

A bíróságok által épület-rekonstrukcióra fordítható összeg 2000-ben 500 millió forinttal meghaladta az 1999. évi pénzügyi lehetőségeinket. Sajnos ez a mérsékelten emelkedő tendencia 2001-ben nem folytatódott. Az elmúlt évben 2000-

hez képest 60 millió forinttal kisebb összeg állt rendelkezésünkre, míg a 2002. évi költségvetés pénzügyi lehetőségei azonosak a 2001. évvel. A költségvetési lehetőségeink utólag bővültek a Pest Megyei Bíróság épület-beruházására biztosított 3,0 milliárd forinttal, melynek várhatóan teljes összegét felhasználjuk 2002-ben.

2002-ben megkezdődik a Pest Megyei Bíróság, a Tolna Megyei Bíróság és a Békéscsabai Városi Bíróság épületének bővítése és rekonstrukciója. Befejeződik a Keszthelyi Városi Bíróság, a Monori Városi Bíróság, a Budapesti XX-XXI-XXIII. Kerületi Bíróság épületének korszerűsítése, a Fejér Megyei Bíróság (Zichy ligeti) épületének külső-, a Legfelsőbb Bíróság épületének belső felújítása. Folytatódik a Pesti Központi Kerületi Bíróság épületének helyreállítása. Sor kerül a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság épülete ügyészség által visszaadott részének bírósági célú átalakítására, Gyulán egy kb. 1000 m²-es épület-beruházásra, mely a bírósági-ügyészségi szervek elhelyezési kérdésekben történt megállapodásának eredménye. A 2002. évi beruházások listáját a 3. számú melléklet tartalmazza.

A 1999-ben az OIT elfogadta a bíróságok korszerűsítésének közép- és hosszú távú programját, melyet a 4. és 5. számú mellékletben ismételten bemutatok. Meg kívánom jegyezni, hogy a programot a bírósági épületek rendbehozatala minimális célkitűzéseként értelmezem, mely - továbbra is bizakodom - költségvetési pozícióink javításával reményeim szerint felgyorsítható lesz. Minden esetre az Országos Igazságszolgáltatási Tanács 2002-ben ismételten áttekinti a program megvalósításának ütemét.

4.2. A bírósági épületek eszközellátottságának fő jellemzői

A bíróságok korszerű működéséhez szükséges technikai feltételeket a rendelkezésünkre álló pénzügyi lehetőségekből nem tudjuk biztosítani. Megállapítható, hogy nem elsősorban mennyiségi problémáról van szó, hanem arról, hogy a meglévő technikai eszközök jelentős része korszerűtlen. Cseréjük jó esetben fizikai elhasználódásukat követi, az erkölcsi kopás követése megoldhatatlan.

A bíróságok technikai ellátására 1999-ben 383 millió forintot, 2000-ben 213 millió forintot, 2001-ben 190 millió forintot fordíthattunk, míg 2002-ben 134 millió forint felhasználására lesz lehetőségünk.

Az egyre csökkenő források koncentrált felhasználásával igyekeztünk a bíróságok működési feltételein javítani.

Az elmúlt évben a rendelkezésre álló pénzügyi lehetőségeink több mint felét biztonságtechnikai beruházásokra (116,5 millió Ft) fordítottuk, míg a fennmaradó összegből fénymásolókat (41,9 millió Ft), gépjárművet (6,5 millió Ft), telefonközpontokat (25,1 millió Ft) vásároltunk. 2002-ben kényszerű szükségszerűségből nagyobb összeget kell fordítanunk a bíróságok gépjárműparkjának cseréjére, míg a fennmaradó összegeket a bíróságok működéséhez szükséges legfontosabb technikai eszközök beszerzésére fordítjuk.

Épületek listája

F/2. Bíróság(ok) neve	II/7. Hasznos nettó terület	VI/1. Épület minősítése
Baranya Megye		
Baranya Megyei Bíróság	7867	1.o. Jó, felújított állapotú
Garázs	17	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Komlói Városi Bíróság	1283	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Mohácsi Városi Bíróság	978	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Pécsi Városi Bíróság	3102	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Siklói Városi Bíróság	1049	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Szigetvári Városi Bíróság	957	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Telek		

Megyei összesítés (8 db)

Össz.: 15253

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye

B.A.Z. Megyei Bíróság	2277	1.o. Jó, felújított állapotú
B.A.Z. Megyei és Miskolci Városi Bíróság	8338	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Encsi Városi Bíróság	768	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Kazincbarcikai Városi Bíróság	505	5.o. Alkalmatlan elhelyezés, az épület bírósági célra alkalmatlan
Mezőkövesdi Városi Bíróság	1050	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Ózdi Városi Bíróság	1171	1.o. Jó, felújított állapotú
Sátoraljaújhelyi Városi Bíróság	2700	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Szerencsi Városi Bíróság	1113	1.o. Jó, felújított állapotú
Sziksói Városi Bíróság	946	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Szociális épület (üdülő)	237	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Tiszaújvárosi Városi Bíróság	258	5.o. Alkalmatlan elhelyezés, az épület bírósági célra alkalmatlan

Megyei összesítés (11 db)

Össz.: 19363

Bács-Kiskun Megye

Bács-Kiskun Megyei Bíróság	5615	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Bajai Városi Bíróság	2906	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Kalocsai Városi Bíróság régi	1791	5.o. Alkalmatlan elhelyezés, az épület bírósági célra alkalmatlan
Kalocsai Városi Bíróság új	1867	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Kecskeméti Városi Bíróság	6320	1.o. Jó, felújított állapotú
Kiskőrösi Városi Bíróság	880	1.o. Jó, felújított állapotú
Kiskunfélegyházi Városi Bíróság	1628	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Kiskunhalasi Városi Bíróság	1922	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Kunszentmiklósi Városi Bíróság	261	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges

Megyei összesítés (9 db)

Össz.: 23190

Épületek listája

F/2. Bíróság(ok) neve	II/7. Hasznos nettó terület	VI/1. Épület minősítése
Békés Megye		
Battonyai Városi Bíróság	1181	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Békés Megyei Városi Bíróság	715	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Békés Megyei és Gyulai Városi	9134	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Békéscsabai Városi Bíróság	927	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Békési Városi Bíróság	844	1.o. Jó, felújított állapotú
Orosházi Városi Bíróság	1009	1.o. Jó, felújított állapotú
Szarvasi Városi Bíróság	932	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Szeghalmi Városi Bíróság	826	1.o. Jó, felújított állapotú
Telek		5.o. Alkalmatlan elhelyezés, az épület bírósági célra alkalmatlan
Telek		5.o. Alkalmatlan elhelyezés, az épület bírósági célra alkalmatlan

Megyei összesítés (10 db)

Össz.:15568

Csongrád Megye

Csongrád Megyei Bíróság	1216	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Csongrád Megyei Bíróság	788	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Csongrád Megyei és Szegedi Városi	9159	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Csongrádi Városi Bíróság	738	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Garázs	85	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Hódmezővásárhelyi Városi Bíróság	1156	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Ítéltábla részére vásárolt épület	3684	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Makói Városi Bíróság	1509	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Szentesi Városi Bíróság	1368	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Szociális épület (edzőépület)	114	1.o. Jó, felújított állapotú

Megyei összesítés (10 db)

Össz.:19817

Fejér Megye

Bicskei Városi Bíróság	760	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Dunaujvárosi Városi Bíróság	1749	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Fejér Megyei Bíróság	1667	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Fejér Megyei és Székhérvári Városi	5155	1.o. Jó, felújított állapotú
Sárbogárdi Városi Bíróság	1578	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Szociális épület (üdülő)	43	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul

Megyei összesítés (6 db)

Össz.:10952

Épületek listája

F/2. Bíróság(ok) neve	II/7. Hasznos nettó terület	VI/1. Épület minősítése
Győr-Moson-Sopron Megye		
Győr-Moson-Sopron Megyei bíróság	4431	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság	403	1.o. Jó, felújított állapotú
Győri Városi Bíróság	3837	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Mosonmagyaróvári Városi Bíróság	1560	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Soproni Városi Bíróság	1631	1.o. Jó, felújított állapotú

Megyei összesítés (5 db)

Össz.:11862

Hajdú-Bihar Megye

Berettyóújfalui Városi Bíróság	1502	1.o. Jó, felújított állapotú
Debreceni Városi Bíróság	3776	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Hajdú-Bihar Megyei Bíróság	5687	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Hajdú-Bihar Megyei Bíróság	2207	1.o. Jó, felújított állapotú
Hajdúböszörményi Városi Bíróság	775	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Hajdúszoboszlói Városi Bíróság	700	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Püspökladányi Városi Bíróság	670	1.o. Jó, felújított állapotú

Megyei összesítés (7 db)

Össz.: 15317

Heves Megye

Egri Városi Bíróság	1380	1.o. Jó, felújított állapotú
Füzesabonyi Városi Bíróság	280	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Gyöngyösi Városi Bíróság	1592	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Hatvani Városi Bíróság	936	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Hatvani Városi Bíróság	238	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Heves Megyei Bíróság	5198	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Heves Megye Bíróság	297	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Hevesi Városi Bíróság	453	1.o. Jó, felújított állapotú
Szociális épület (üdülő)	103	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul

Megyei összesítés (9 db)

Össz.:10477

Jász-Nagykun-Szolnok Megye

J.N.Sz. Megyei és Szolnoki Városi	1062	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
J.N.Sz. Megyei és Szolnoki Városi	5937	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Jászberényi Városi Bíróság	1671	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Karcagi Városi Bíróság	1294	1.o. Jó, felújított állapotú
Kunszentmártoni Városi Bíróság	979	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Mezőtúri Városi Bíróság	456	5.o. Alkalmatlan elhelyezés, az épület bírósági célra alkalmatlan
Telek		
Tiszafüredi Városi Bíróság	961	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges

Megyei összesítés (8 db)

Épületek listája

F/2. Bíróság(ok) neve	II/7. Hasznos nettó terület	VI/1. Épület minősítése
Komárom-Esztergom Megye		
Komárom Esztergom Megyei Bíróság	3160	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Esztergomi Városi Bíróság	1116	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Komárom-Esztergom Megyei Bíróság	463	5.o. Alkalmatlan elhelyezés, az épület bírósági célra alkalmatlan
Komáromi Városi Bíróság	1411	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Tatabányai Városi Bíróság	2118	1.o. Jó, felújított állapotú
Tatai Városi Bíróság	517	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul

Megyei összesítés (6 db)

Össz.:8785

Nógrád Megye

Nógrád Megyei Bíróság	1128	1.o. Jó, felújított állapotú
Nógrád Megyei és Bgyarmati Városi	4508	1.o. Jó, felújított állapotú
Pásztói Városi Bíróság	508	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Salgótarjáni Munkaügyi Bíróság	203	1.o. Jó, felújított állapotú
Salgótarjáni Városi Bíróság	1485	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges

Megyei összesítés (5 db)

Össz.:7832

Pest Megye

Pest Megyei Bíróság, Budakörnyéki	5897	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Ráckevei Városi Bíróság	925	1.o. Jó, felújított állapotú
Budaörsi Városi Bíróság	2854	1.o. Jó, felújított állapotú
Ceglédi Városi Bíróság	1150	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Dabasi Városi Bíróság	1209	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Dunakeszi Városi Bíróság	897	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Gödöllői Városi Bíróság	1326	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Monori Városi Bíróság	1035	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Nagykátai Városi Bíróság	844	1.o. Jó, felújított állapotú
Nagyörösi Városi Bíróság	411	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Pest Megyei Bíróság	1890	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Pest Megyei Bíróság	262	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Szentendrei Városi Bíróság	667	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Szociális épület (üdülő)	68	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Telek		
Telek		
Telek		
Váci Városi Bíróság	1675	1.o. Jó, felújított állapotú

Megyei összesítés (18 db)

Össz.:21110

Épületek listája

F/2. Bíróság(ok) neve	II/7. Hasznos nettó terület	VI/1. Épület minősítése
Somogy Megye		
Barcsi Városi Bíróság	1014	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Fonyódi Városi Bíróság	515	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Marcali Városi Bíróság	765	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Nagyatádi Városi Bíróság	1034	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Siófoki Városi Bíróság	2903	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Somogy Megyei Bíróság	478	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Somogy Megyei és Kaposvári	6143	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Somogy Megyei és Kaposvári	2449	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Szociális épület (üdülő)	262	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul

Megyei összesítés (9 db)

Össz.:15563

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye

Fehérgyarmati Városi Bíróság	394	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Kisvárdai Városi Bíróság	1612	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Mátészalkai Városi Bíróság	1052	1.o. Jó, felújított állapotú
Nyirbátori Városi Bíróság	423	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Sz.Sz.B. Megyei és Nyíregyházi	5709	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Szabolcs-Szatmár.Bereg Megyei	3637	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Szociális épület (üdülő)	30	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Városnaményi Városi Bíróság	435	1.o. Jó, felújított állapotú

Megyei összesítés (8 db)

Össz.:13292

Tolna Megye

Bonyhádi Városi Bíróság	876	1.o. Jó, felújított állapotú
Dombóvári Városi Bíróság	1287	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Garázs I.	15	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Garázs II.	17	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Garázs III.	18	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Garázs IV.	16	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Paksi Városi Bíróság	1160	1.o. Jó, felújított állapotú
Szekszárdi Városi Bíróság	1779	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Szociális épület (üdülő)	58	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Tamási Városi Bíróság	841	1.o. Jó, felújított állapotú
Tolna Megyei Bíróság	3820	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul

Megyei összesítés (11 db)

Össz.:9887

Épületek listája

F/2. Bíróság(ok) neve	II/7. Hasznos nettó terület	VI/1. Épület minősítése
Vas Megye		
Körmendi Városi Bíróság	1338	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Kőszegi Városi Bíróság	671	1.o. Jó, felújított állapotú
Sárvári Városi Bíróság	675	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Vas Megyei és szhelyi Városi	4658	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Vas Megyei és szhelyi Városi	1373	1.o. Jó, felújított állapotú

Megyei összesítés (5 db)

Össz.:

Veszprém Megye

Ajkai Városi Bíróság	887	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Garázs	23	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Pápai Városi Bíróság	1555	1.o. Jó, felújított állapotú
Szociális épület (üdülő)	1673	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Tapolcai Városi Bíróság	767	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Telek		5.o. Alkalmatlan elhelyezés, az épület bírósági célra alkalmatlan
Veszprém Megyei Bíróság	2980	1.o. Jó, felújított állapotú
Veszprémi Városi Bíróság	2360	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Zirci Városi Bíróság	321	1.o. Jó, felújított állapotú

Megyei összesítés (9 db)

Össz.: 10566

Zala Megye

Keszthelyi Városi Bíróság	727	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Lenti Városi Bíróság	406	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Nagykanizsai Városi Bíróság	1025	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Zala Megyei és Zegerszegi Városi	4982	1.o. Jó, felújított állapotú

Megyei összesítés (4 db)

Össz.:7140

Budapest (Legfelsőbb Bíróság)

Magyar Köztársaság Legfelsőbb	20850	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
-------------------------------	-------	--

Megyei összesítés (1db)

Össz.:20850

Budapest (Fővárosi Bíróság)

Budapest Központi Kerületi Bíróság	5808	1.o. Jó, felújított állapotú
Budapest IV. és XV. Kerületi	1878	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szorul
Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság	2660	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi	1940	1.o. Jó, felújított állapotú
Budapesti XX.-XXI. és XXIII		
Fővárosi Bíróság		
Fővárosi Bíróság (Cégbíróság)		
Fővárosi Bíróság (Gazdasági)		
Fővárosi Bíróság (Katonai Tanács)		
Pesti Központi Kerületi Bíróság		

Pesti Központi Kerületi Bíróság		
F/2. Bíróság(ok) neve	II/7. Hasznos nettó terület	VI/1. Épület minősítése
Szociális épület (Óvoda)		
Telek (rossz épülettel)		

Megyei összesítés (13db)

Össz.:85532

Összesítés (172 db)

Össz.: 363431

A 2001. évi beruházási és felújítási keret felhasználása

	millió Ft					
Bírósági épület megnevezése	2001. évi pénzügyi felhasználás	2001. évi előirány-zatból	2000. évi előirány-zatból	OIT elnöke keretéből	Egyéb forrásból	2002-re áthúzódó kifizetés
1. Legfelsőbb Bíróság épülete	30,000	30,000				
2. Pesti Központi Kerületi Bíróság épülete	246,300	236,000	10,300			80,000
3. Pest Megyei Bíróság épülete	203,845	55,000	143,270		5,575	250,000
4. Békés Megyei Bíróság épülete	785,800	165,000	549,800	49,000	22,000	33,700
5. Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság épülete	668,200	470,000	18,800	10,800	168,600	24,600
6. Keszthelyi Városi Bíróság épülete	62,947	48,319	14,628			4,681
7. Gyöngyösi Városi Bíróság épülete	273,300	112,000	0,800		160,500	
8. Mezőtúri Városi Bíróság épülete	129,600	8,600	121,000			15,300
9. Vas Megyei Bíróság díszterme	55,000	50,000	5,000			
10. Tiszaújvárosi Városi Bíróság új épülete	308,500	198,350	19,400	10,250	80,500	29,500
11. Bírósági Oktatási Központ épülete	0,250	0,250				
12. Mezőkövesdi Városi Bíróság épülete	65,966	63,391	2,575			99,609
13. Monori Városi Bíróság épülete	11,407	2,782	8,625			196,218
14. Fejér Megyei Bíróság épülete	54,175	50,000	4,175			
15. Tolna Megyei Bíróság épülete						40,000
16. Budapesti XX-XXI-XXII. Ker. Bír. épülete	44,700	44,700				66,200
17. Hajdúböszörményi Városi Bíróság épülete	19,100	19,100				
18. Tervezésre, előre nem látható feladatokra tartalékolt összeg felhasználása	97,920	97,920				2,080
Összesen:	3057,010	1651,412	898,373	70,050	437,175	841,888

**Beruházások, rekonstrukciók költségének összesített adatai
2002.**

Megnevezés	Fejezeti kezelésű előirányzat ezer Ft-ban	Felújítási előirányzat ezer Ft-ban
PKKB épületének rekonstrukciója		246,5
Keszthelyi VB. épületének bővítése és rekonstrukciója	304	
Vas MB. díszterméhez kapcsolódó felújítási munkák II. ütem	40	
Monori VB. épületének bővítése és rekonstrukciója	69	
Fejér MB. épületének külső rekonstrukciója	150	
Bpesti XX-XXI-XXIII. Ker. Bír. épület- bővítése és rekonstrukciója	378	
Mosonmagyaróvári VB. épülete tető+homlokzatfelújítás	40	
Esztergomi Városi Bíróság épületének bővítése	30	
Eszközbeszerzésre	149	
Előre nem tervezett feladatokra tartalék	114,8	
Ö s s z e s e n	1274,8	
Békéscsabai Városi Bíróság épület-rekonstrukciója	100	
Tolna MB. épület- rekonstrukciójának előkészítése	214	
Békés Megyei Cégbíróság, Munkaügyi Bíróság elhelyezése	270	
Szabolcs MB. épület-rekonstrukció előkészítése	100	
Debreceni Városi Bíróság épület-bővítésének előkészítése	110	
Ö s s z e s e n	794	
OIT Hivatala		10
Legfelsőbb Bíróság épületének felújítása (folytatás)		20
Pest Megyei Bíróság épületének bővítése I. ütem	1478	
Ö s s z e s e n	3546,8	276,5

5	Tiszaújvárosi VB. új épület építése	110								
	Bíróügyi Oktatási Központ	500								
4	Debreceni VB ép. Bővítése és rekonstrukciója	317	Debreceni VB ép. Bővítése és rekonstrukciója	600	Debreceni VB ép. Bővítése és rekonstrukciója	285				
4	Mezőkövesdi VB. ép. rekonstrukciója		Mezőkövesdi VB. ép. rekonstrukciója	150						
4	Monori VB. Épületének rekonstrukciója		Monori VB. Épületének rekonstrukciója	170						
4	Fejér MB. ép. külső felújítása		Fejér MB. ép. külső felújítása	150						
4	Tolna MB. ép. rekonstrukciója		Tolna MB. ép. rekonstrukciója	200	Tolna MB. ép. rekonstrukciója	700				
4	Budapesti XX-XXI-XXIII.Ker. Bír. ép. bővítése, rekonstr		Budapesti XX-XXI-XXIII.Ker. Bír. ép. bővítése, rekonstr	150	Budapesti XX-XXI-XXIII.Ker. Bír. ép. bővítése, rekonstr	250				
4	Bács-Kiskun MB. ép.rekonstrukciója				Bács-Kiskun MB. ép.rekonstrukciója	600	Bács-Kiskun MB. ép.rekonstrukciója	800		
4	Békéscsabai VB. ép. rekonstr				Békéscsabai VB. ép. rekonstr	150				
4	Kunszentmártoni VB. ép.rekonstrukciója				Kunszentmártoni VB. ép.rekonstrukciója	150				
4	Szabolcs MB. ép. Rekonstrukciója				Szabolcs MB. ép. Rekonstrukciója	300	Szabolcs MB. ép. Rekonstrukciója	600	Szabolcs MB. ép. Rekonstrukciója	800
5	Kazincbarcikai VB.új épület építése				Kazincbarcikai VB.új épület építése	150	Kazincbarcikai VB.új épület építése	150		
4	Budapesti IV-XV.Ker. Bír. ép. rekonstr						Budapesti IV-XV.Ker. Bír. ép. rekonstr	600		
4	Battonyai VB.ép. rekonstrukciója						Battonyai VB.ép. rekonstrukciója	250		
4	Hatvani VB. egyik ép. rekonstrukciója						Hatvani VB. egyik ép. rekonstrukciója	120		

4	Kiskunhalasi VB.ép. rekonstrukciója							Kiskunhalasi VB.ép. rekonstrukciója	400
4	Csongrád MB. épület rekonstrukció							Csongrád MB. épület rekonstrukció	600
3	Szolnok MB. ép.rekonstrukciója							Szolnok MB. ép.rekonstrukciója	600
3	Fonyódi VB. ép.bővítése, rekonstr.							Fonyódi VB. ép.bővítése, rekonstr.	200
3	Nyírbátori VB. ép.rekonstrukciója					Nyírbátori VB.	170	ép.rekonstrukciója	
3	Szikszói VB. ép.rekonstrukciója							Szikszói VB. ép.rekonstrukciója	250
3	Bicskei VB. ép.rekonstrukciója							Bicskei VB. ép.rekonstrukciója	160
3	Esztergomi VB. ép. rekonstrukciója					Esztergomi VB. ép.	280	rekonstrukciója	
3	Hódmezővásárhelyi VB. ép. külső felújítása				Hódmezővásárhelyi VB. ép. külső felújítása	45			
3	Kunszentmiklósi VB. új épület építése							Kunszentmiklósi VB. új épület építése	180
	Összesen	4115		4120		4130		4150	3710

– számú melléklet

Bírósági épületek felújításának, rekonstrukciójának sorrendje**2006-2010.**

	Kate- gória	Bíróságok megnevezése
35.	4	Fővárosi Bíróság épületének rekonstrukciója
36.	3	Komárom-Esztergom Megyei Bíróság épületének rekonstrukciója
37.	3	Sárbogárdi Városi Bíróság épületének rekonstrukciója
38.	3	Tapolcai Városi Bíróság épületének rekonstrukciója
39.	3	Gödöllői Városi Bíróság épületének rekonstrukciója
40.	3	Tiszafüredi Városi Bíróság épületének rekonstrukciója
41.	3	Füzesabonyi Városi Bíróság épületének rekonstrukciója
42.	3	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság épületének rekonstrukciója
43.	3	Dabasi Városi Bíróság épületének rekonstrukciója
44.	3	Ajkai Városi Bíróság épületének rekonstrukciója
45.	3	Ceglédi Városi Bíróság épületének rekonstrukciója
46.	3	Nagyatádi Városi Bíróság épületének rekonstrukciója
47.	4	Fejér Megyei Bíróság épületének belső rekonstrukciója
48.	4	Tatai Városi Bíróság épületének rekonstrukciója
48.	3	Szarvasi Városi Bíróság épületének rekonstrukciója
50.	3	Heves Megyei Bíróság épületének rekonstrukciója
51.	3	Kisvárdai Városi Bíróság épületének rekonstrukciója
52.	3	Nagykanizsai Városi Bíróság épületének rekonstrukciója
53.	3	Siófoki Városi Bíróság épületének rekonstrukciója

5. A bírósági informatika

5.1. Az informatika növekvő szerepe a bírósági munkában

A 102/1999. (XII. 18.) OGY határozat előírja, hogy az Országos Igazságszolgáltatási Tanács “dolgozza ki a bírósági informatika – ennek keretében a bírósági ügyviteli rendszer – fejlesztésének rövid és középtávú tervét” Ennek érdekében az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Informatikai stratégiát dolgoztatott ki, amelyet a 2000/68. (IX.13.) számú belső határozatával jóváhagyott. Az Informatikai stratégia részletesen meghatározza azokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyeket a bírósági szervezeteknek rövid és középtávon meg kell valósítania.

Az informatika stratégiai jellegű megközelítését indokolja, hogy a korszerű szervezési, vezetési és informatikai megoldások egyrészt a bírósági munka hatékonyságát jelentősen javíthatják (ezzel a lehetőséggel élni kell), másrészt a bíróságokkal kapcsolatban lévő szervezetek (ügyészség, közigazgatási és rendvédelmi szervezetek, stb.) ez idő szerint jelentős erőfeszítéseket tesznek korszerű informatikai megoldások és eszközök bevezetésére és alkalmazására.

A bíróságoknak fel kell készülniük az említett szervezetekkel a kétirányú elektronikus kommunikációra, a korszerű hazai és külföldi adatbázisok elérésére, a szervezeti és az országhatáron átívelő információrendszerekkel való együttműködésre.

A bíróságok gazdálkodásának és a vezetési döntéseket támogató információrendszereknek a fejlesztése a közeljövő egyik kiemelt feladatává lép elő, ezt a közelmúltban végzett felmérések és elemzések meggyőzően bizonyítják.

Az Informatikai stratégiában megfogalmazott rövid és középtávú tervet a PHARE segélyprogram keretében megpályázott és elnyert informatikai fejlesztések specifikációjában még részletesebben kerültek megfogalmazásra, úgy mint

- az ítélezési tevékenység hatékonyságának növelése, az ügyek feldolgozási idejének csökkentése, a szükséges információk azonnali rendelkezésre állásának biztosítása egy integrált nyilvántartási és ítélezést támogató rendszer kialakításával,
- azonos szolgáltatási színvonal biztosítása az azonos szintű bírósági szervezeteknél,
- a bírósági szervezetek közötti hatékony kommunikáció kialakítása,
- az országos közhiteles nyilvántartások működtetése, közhiteles adatszolgáltatás,
- a vezetői információk rendelkezésre állása, elemzése a hatékony döntések előkészítéséhez,

- az egységes statisztikai rendszer létrehozásával az igazgatási feladatok hatékonyságának növelése,
- a bírósági munka, a folyamatban lévő ügyek “külső szemlélő” általi áttekinthetőségének, a polgárbarát ügyintézés kialakításának megteremtése, támogatása, az ügyfél tájékoztatás javítása.

Az előzőekben említett fejlesztési célok megvalósításához jelentős fejlesztési forrásokra, a felhasználók informatikai ismeretét elmélyítő programokra van szükség. A korábbi időszakban ezek voltak a bírósági informatikai fejlesztések gyenge láncszemei.

5.2. Bírósági szervezetek informatikai fejlesztései

5.2.1. PHARE segélyprogram megvalósítása

A 2001-es év bírósági informatikai fejlesztési politikájának jelentős eleme volt a PHARE program második szakaszának kiteljesedése, ill. a program lebonyolításának előkészítése. A program célja az informatikai eszközök és alkalmazások szerves beintegrálása a bírói és a bírókat kiszolgáló tevékenységek sorába, megkönnyítve és gyorsabbá téve azok végrehajtását.

A PHARE II. – program a vonatkozó PHARE előírásokkal összhangban - két szakmai területet fog át:

- az infrastruktúra fejlesztést, amely magába foglalja a bíróságok országos informatikai hálózatának kiépítését, 153 bírósági szervezet hálózatba kapcsolását, valamennyi bíróság belső hálózatának kiépítését, mintegy 1300 munkaállomás, szerverek és nyomtatók beszerzését és üzembe állítását, az országos hálózat felügyeleti rendszerének kialakítását,
- a bírói munkát támogató információrendszerek kiépítését, amely tartalmazza a bírói ítélkezés informatikai támogatását, a bírósági adminisztrációs munka új informatikai alapokra helyezését.

2001. évben a tenderrel kapcsolatos legfontosabb feladat volt az alapidokumentációk, majd a tenderdossier szakmai összeállítása, előzetes értékeltetése és komplettírozása, egyben a végrehajtás feltételeinek megteremtése. Ennek keretében a PHARE program minél szakszerűbb lebonyolítása érdekében az OIT Hivatala közbeszerzési eljárás keretei között szerződést kötött a Zalasám Kft-vel és a Kopint-Datorg Rt-vel.

A KOPINT-DATORG Rt. az új bírósági információrendszerrel szembeni követelményeket dolgozta ki, folyamatosan dolgozza ki a fejlesztendő országos

számítógépes közhiteles nyilvántartások rendszerterveit, végzi az információrendszerrel összefüggő minőségbiztosítási feladatokat.

A ZALASZÁM Kft. a PHARE tenderek projekt menedzsmentjére, az általános minőségbiztosításra kapott megbízást.

A 2001-es évben kialakultak azok a - feladatok nyomkövetését szolgáló - projektirányítási megoldások, szervezetek és módszerek, amelyek a projekt szerves beépítését célozzák a fejlesztés irányításába és szakszerű megvalósításába.

A projektekben végzett feladatokról a bírósági vezetők és az informatikusok a kialakított tájékoztatási rend szerint juthatnak információkhoz.

A feladatok végrehajtása eredményeként 2001. december 4-én megjelent az infrastruktúra fejlesztését célzó nemzetközi tender, amelyben foglaltak megvalósítása 2002-ben kezdődhet meg.

Ezzel párhuzamosan elkészült az alkalmazásfejlesztési tender anyaga is, mely a PHARE program bürokratikus folyamatai miatt csak 2002-ben tud megjelenni.

A Hivatal Informatikai Főosztálya a tenderrel kapcsolatban rendszeres munkakapcsolatot tartott az EU Delegációval, a MeH Segélykoordinációs Titkárságával és a szerződés előkészítését végző Központi Pénzügyi és Szerződéskötő Egységével (CFCU).

5.2.2. Bírósági szervezetekben alkalmazott programok

– Bírósági adminisztráció

A bírói munka adminisztrációja - több esetben elavult környezet miatt – jelentős adminisztrációs terhet ró a bírókra és a bíróság munkatársaira. A bírósági határozatok, a kiértékelések, stb. egy-egy ügyszakban többnyire hasonló adatkör felhasználásával készíthetők el. Az OIT vonatkozó határozatának megfelelően 2001. márciusában elkészült a kötelezően alkalmazandó formanyomtatványok számítógépes adathordozón (CD-n) tárolt változata. Ezek alkalmazási tapasztalatait figyelembe véve 2001-ben a Hivatal összeállította több mint 200, a bíróságok nem kötelezően előírt, ajánlott nyomtatványainak jegyzékét és gondoskodott több mint 200 formanyomtatvány CD-re viteléről. Így elkészült a DOKUMENTÁTOR program, mely a kiírt feltételeket – a jelenlegi technikai bázison - messzemenően teljesíti. A rendszer egyedi és hálózatos verzióban egyaránt működik, 2001-ben 15 megyében vették használatba korlátlan felhasználási lehetőséget biztosítva az érdeklődőknek.

– Illetékességi adattárkezelő program

A bíróságok munkáját nagyban megkönnyítik azok az információk, amelyek egy-egy közigazgatási és rendészeti szervezet, az ügyészségek illetékességi területét, elérési jellemzőit, vezető munkatársainak adatait tartalmazzák. Erre a célra a már korábban kifejlesztett Címtár nevű programot a Hivatal új alapokra helyezte és aktualizálta és a bíróságok rendelkezésére bocsátotta.

– OITH iktató rendszer

Az OIT Hivatalának központi irodája megalakulásától 2002. január 2-ig az iratkezelési feladatokat manuálisan végezte. 2001. évben került sor a hagyományosan vezetett érkeztetés, iktatás és mutatózást kiváltó szoftver kiválasztására. Az ARCHI-TÉKA Iktató és archiváló rendszer teljes egészében kiváltja a hagyományos iktatókönyvet és a manuális irodai munkát. 2001 decemberében teszt adatokkal, majd 2002 januárjától éles adatokkal működik a rendszer. A rendszer alkalmazási tapasztalatainak vizsgálata után döntés született a program alkalmazásának kiterjesztéséről.

– Bírósági gazdálkodási rendszerek

A bíróságok a gazdálkodás informatikai támogatására korábban számos szoftvert (elszigetelt programokat) szereztek be. Ezek egy összehangolt, a gazdálkodást támogató, információrendszerbe nem illeszthetők be, integrálhatatlanok, szoftvertechnológiájuk elavult, informatikai támogatottságuk alacsony színvonalú. A Hivatal megkezdte a gazdálkodást támogató rendszerek átfogó felülvizsgálatát, tárgyalásokat kezdett a jelentősebb – ma még fellelhető – fejlesztőkkel a rendszerek megújítására.

– Személyzeti nyilvántartó program

A bíróságokon több mint tíz éve használják a bírósági alkalmazottak személyi adatainak számítógépes nyilvántartását. A korábbi DOS alapú programot egy ennél korszerűbb technológiával készített - külső cég által fejlesztett - nyilvántartó program kezeli. Ma még a személyzeti nyilvántartás változásjelentéseit a bíróságok floppy lemezen továbbítják a Hivatal felé, de megtörténtek az előkészületek az elektronikus adattovábbításra. Ez a szoftver a bírósági személyügyi nyilvántartást, a Hivatal jogszabály által előírt feladatát hivatott elősegíteni.

– A költségvetés tervezési programot központi finanszírozásból vásárolta meg a Hivatal és helyezte üzembe (vette alkalmazásba) a megyei bíróságok részére.

– Vonatkozó kormánydöntéssel összhangban megkezdődött a bíróságok központosított illetményszámfejtésének előkészítése. Ennek érdekében a Hivatal több változatot dolgozott ki a központosított illetményszámfejtést támogató informatikai rendszer bevezetésére. Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács 121/2001. (X.3.) OIT határozat alapján 2003. január 1. napjától kezdődhet meg a fejezet egészére a központosított illetményszámfejtés bevezetése. Az előzetes terveknek megfelelően a központosított illetményszámfejtés teljes informatikai támogatása valósul meg, mind megyei (fővárosi), mind központi szinten.

A bírósági gazdálkodást segítő rendszerek gyökeres megváltoztatására van szükség, ami csak a korszerű technológiával készített egységes integrált gazdasági és ügyviteli rendszerek bevezetésével oldható meg, mely a következő évek feladata. Ezt a PHARE program keretén belül lenne célszerű megoldani. Újabb segélyforrások hiányában azonban a bírósági fejezeteknek forrás-átcsoportosítással

kell gondoskodnia a gazdálkodást támogató integrált információrendszer bevezetéséről.

5.2.3. Országos rendszerek adatbázisainak elérése

Jogszabályi felhatalmazás alapján a bíróságoknak lehetőségük van más szervezetek által vezetett nyilvántartások, adatbázisok adatainak felhasználására a bírói tevékenység során.

- A BM adatbázisainak - népesség- és lakcímnnyilvántartás, körözöttek és büntettek nyilvántartása - eléréséhez a Hivatal kialakította a mobil rádiótelefonos lekérdezési lehetőséget az ezt igénylő bírósági szervezetek számára, biztosította a folyamatos üzemelést. 2001-ben a Hivatal megkezdte a vezetékes adatátviteli rendszeren történő elektronikus adatlekérdezés feltételeinek megteremtését, amelynek üzembe állítása 2002. első negyedévében várható.

- Külön program alapján megkezdődött a Legfelsőbb Bíróság határozatainak elektronikus elérését biztosító rendszer kialakítása, amely önálló szerver használatával lehetővé teszi, hogy az országos bírósági adatátviteli hálózatba bekötött számítógépeken az LB határozatok lekérdezhetőek legyenek.

- 2001. januártól a bírói munkát támogatja a HVG ORAC szerkesztésében, havonta megújított Jogkódex, jogszabály nyilvántartó és a Bírósági Határozatok adatbázisának elérhetősége. A fejlesztések eredményeképpen a Complex CD Jogtár havi CD-s frissítésén túl elérhetővé vált az on-line adatletöltés is a KJK-KERSZÖV-től.

5.2.4. Országos közhiteles nyilvántartások rendszerének fejlesztése

A bíróságok munkájában, az állampolgárokkal való kapcsolattartásban 2001. évben új fejezet kezdődött. Törvényi felhatalmazás alapján az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala országos számítógépes közhiteles nyilvántartást köteles vezetni:

- a hirdetményi kézbesítésekről 2002. január 1-től
- a gondnokság alá helyezettokről 2003. január 1-től,
- a társadalmi szervezetekről és alapítványokról 2003. január 1-től

Jogszabályi előírásoknak megfelelően a Hivatal kifejlesztette és üzembe állította az első olyan informatikai rendszert, amely számítógéppel támogatott, országos és közhiteles, továbbá szolgáltatásként igénybe vehető térítés ellenében vagy a közigazgatás számára térítésmentesen.

A közhiteles nyilvántartásokból történő adatszolgáltatás formáját és módját IM rendeletek szabályozzák. A KOPINT-DATORG Rt. 2001. októberében egy egységes, mindhárom nyilvántartás kezelésére alkalmas szoftver kifejlesztésére

vállalt kötelezettséget, melynek alkalmazásával az OIT Hivatala - a Bírósági Integrált Információs Rendszer (továbbiakban BIIR) üzembe helyezéséig - teljesítheti törvényi kötelezettségeit.

Az országos nyilvántartás immár újszerű formában az OIT vonatkozó szabályzatában foglaltak szerint kezdte meg működését 2002. január 1-én. A kialakított Internet technológiájú rendszer webes alapú, amely megfelel az informatikai stratégiában meghatározott korszerű alkalmazói rendszer technológiának, melynek használata során hasznos tapasztalatok szerezhetők a PHARE II. tender alapján megvalósítandó BIIR kialakításához és működtetéséhez.

5.2.5. Az Internet és a bíróságok

Az OIT által jóváhagyott informatikai stratégia előírja a bíróságok internetes megjelenítését. Ennek alapján a Hivatal külső szakértő cég bevonásával megkezdte a bírósági szervezetek világhálón való egységes megjelenítésének előkészítését. Az OIT 2001/113.(XII. 5.) számú belső határozatában véglegesítette a honlapon megjeleníthető adattartalmakat. Az elfogadott design tervek szerint megkezdődött a pontos tartalom kialakítása, a nem statikus oldalak kezelői felületének tesztelése. A weblap és az információs tartalom 2002. márciustól először a belső hálózaton érhető el, majd a szerkesztőség létrehozása után, 2002. júliustól kerül a széles tömegek által is elérhetővé az interneten.

Igen fontos előrelépést jelent az állampolgárok tájékoztatásában a PKKB előterében elhelyezett "Infokioszk" eszköz, amely érintő képernyő alkalmazásával segíti az állampolgárok tájékoztatását. Ez kapcsolódik a Fővárosi Bíróság internetes honlapjához. Az érdeklődő helyben minden olyan információhoz hozzájuthat közvetlenül, ami egyrészt az ítélezési tevékenységhez kapcsolódik (pl. tárgyalások ideje, helye), másrészt az általános tájékoztatást segíti. További Infokioszk-ok telepítése folyamatban van.

5.2.6. Infrastrukturális fejlesztés

A PHARE program megvalósításához jelentős összegű saját forrást kell biztosítani. Emiatt az infrastruktúra tervszerű fejlesztésére 2001-ben csak minimális forrás állt rendelkezésre.

A szűkös források ellenére összbírósági szinten a központosított közbeszerzés keretei között, központi koordinációval 550 darab munkaállomás, 3 darab általános célú szervergép, 372 darab helyi nyomtató, 36 darab hálózati nyomtató lett üzembe állítva. További, de nem jelentős fejlesztést hajtottak végre a bíróságok saját forrásból is.

Külön program keretében folytatódott a szoftver jogtisztaság felülvizsgálata. Felmérve a meglévő számítógépeken futó szoftvereket, a hiányzó licencek beszerezése megtörtént, így a bíróságoknak jelenleg nincs licenclmaradása, a bírósági munkavégzéséhez használt szoftverek jogtiszták.

Az országos számítógép állományt és a hálózati operációs rendszer (Novell NetWare) használatot figyelembe véve a bíróságok áttértek a kedvezőbb, munkaállomás alapú licenclési rendszerre. Ennek alapján 2001-ben 800 darab licenc beszerzésére került sor, melynek megvásárlásával plusz 200 darabot kaptak a bíróságok térítésmentesen. Így a jelenlegi teljes számítógép állomány rendelkezik jogtisztá hálózati operációs rendszerrel.

Az OITH-ban kialakított új elektronikus iktatási rendszer Microsoft SQL adatbázis kezelőre lett telepítve, 20 felhasználóval.

Ugyancsak gondoskodni kellett az országos hirdetményi idézések nyilvántartásához szükséges szoftverekről, mint például az ORACLE relációs adatbázis kezelő rendszer 25 user-es változata, amely lehetővé teszi a megyei bíróságokon a központi adatbázisba történő rögzítést.

A Bevételi program szükségessé tette a megyei bíróságokon a Novell NetWare alatt futó ORACLE adatbázis kezelő bővítését, amely 41 db-os licenc számmal megtörtént.

2001. év folyamán továbbfejlesztésre került a már 2000. évben kialakított általános vírusvédelmi rendszer, amely arra hivatott, hogy a hálózatba bejutó számítógépes vírusokat érzékelje, riasztást küldjön a kezelőnek, ha szükséges törölje a fertőzött állományt, hogy ne tudjon a teljes hálózatban elterjedni és a számítógépen végzett munkákat tönkretenni.

Beszerzésre került az InoculateIT/6 verziójú vírusvédelmi rendszer, amely teljes körű, így minden felhasználói gépre telepítése biztosított. Az OITH Informatikai Főosztályán ki lett alakítva a vírusvédelmi rendszer központi adminisztrációjának munkahelye, ahonnan nyomon követhető a bírósági hálózat gépeire telepített vírusvédelem aktuális állapota. A vírusvédelmi rendszer használatát segíti a kidolgozott ajánlás, illetve rendszerleírás.

Nehézséget jelent a bíróságok számára az, hogy a szoftvergyártók 2001. év végén új licenc stratégiát alakítottak ki, amelyek alapvetően érintik a bíróságokat is. A jelenlegi ismeretek szerint ez évente 0,5-0,7 Mrd Ft-tal terhelné meg a bíróságok költségvetését. A Hivatal intenzív egyeztetést kezdeményezett a szállítókkal a bíróságok számára is elfogadható licenc árak kialakítására.

5.3. Informatikai oktatás

Az informatikai megoldások és eszközök alkalmazásának meghatározó eleme a felhasználók ismerete. 2001-ben folytatódtak a központi és a helyi szervezésű informatikai tárgyú továbbképzések. Szervezett informatikai oktatások folytak a bíróságokon és az OIT Hivatalában is. Ezek a tanfolyamok zömmel az alkalmazott szoftverek ismeretének elsajátítására irányult.

Az EU-os felkészülést, az informatikai ismeretek korszerű tananyagának elsajátítását célozza az, hogy az OIT Hivatala központilag megvásárolta az európai számítógép használati jogosítvány (ECDL) megszerzéséhez szükséges tananyagot. E korszerű ismereteket tartalmazó informatikai oktató anyagot valamennyi bíró, bírósági

alkalmazott teljes jogon használhatja, ezzel is elősegítve a bírósági dolgozók számára, az informatikai írástudást igazoló nemzetközi bizonyítvány megszerzését.

5.4. Informatikai tevékenység koordinációja

– Létszámbővítés, szervezetfejlesztés

Az OIT - áttekintve "Az informatikai szervezet helyéről és szerepéről a bírósági munkában" c. előterjesztést a megnövekedett informatikai feladatokra tekintettel - 2001/18. (I. 10.) sz. belső határozatában felkérte a Hivatalt, hogy készítsen a 2001. márciusi ülésre előterjesztés tervezetet a bíróságokon foglalkoztatott informatikusok létszámának emelése tárgyában. 2001/31. (III.7.) számú belső határozatában jóváhagyta az előterjesztést és döntött a Legfelsőbb Bíróság, a megyei (fővárosi) bíróságok, valamint az OIT Hivatala informatikai szervezetének módosításáról és informatikai álláshelyek rendszeresítéséről. A határozat megvalósításával az OIT zárolt keretéből biztosította az új vezetői és tisztviselői álláshelyekhez tartozó személyi juttatást.

Az elfogadott létszámbővítés eredményeképpen az informatikusok engedélyezett létszáma 2001. december 31-ére átlagosan az engedélyezett összlétszám 1,5 %-ára emelkedett.

A szervezetfejlesztés eredményeként minden megyében 2001. június 30-áig - a létszámtól függően - informatikai csoport, informatikai osztály/főosztály alakult. Az új felvételek többségében az informatikusok már felsőfokú végzettséggel rendelkeznek.

Az OIT belső határozatában felkérte a Hivatalt a bíróságok informatikai szervezetének irányításával kapcsolatos feladatok ellátására, amely tevékenység az informatikai stratégiában foglalt célok következetes végrehajtásával valósul meg.

Az OIT határozat végrehajtása az informatikus tevékenység szerepét, súlyát növelte. Az új irányítási rendszerben az informatikai szervezeti egységek vezetőit a megyei bíróság elnöke nevezi ki - a Hivatallal történt egyeztetés után -.

– Érdekeltségi rendszer bevezetése, célfeladatok

Az informatikusok részére OIT 2001/53. (V.2.) számú belső határozata alapján egyéni érdekeltségi rendszer bevezetésére került sor. A Bírósági Közlönyben a PHARE pályázati közreműködési, informatikai fejlesztési, szabályozási ill. tanulmány készítési - összesen 13 - témakörben kerültek meghirdetésre célfeladatok. A projektek munkájában végül is 73 informatikus vett részt. A célfeladatok ellenértékéért a bírósági informatikusok nettó 5.730 E Ft juttatást kaptak (közterheket nem tartalmazó kifizetett bruttó személyi juttatás).

A projektek működése az Informatikai Főosztály által elkészített projektmenedzsment szabályzat szerint készült.

A projektek által készített dokumentumok hasznosítása folyamatosan történik.

– **Informatikai vezetők rendszeres értekezlete**

Az informatikai vezetők rendszeres havi értekezlete az informatikai koordináció egyik legjelentősebb fóruma. Az értekezlet folyamatosan megvitatja a stratégia megvalósításával kapcsolatos témákat, így a PHARE tender keretén belül végrehajtandó feladatokat. Az értekezlet döntés-előkészítő javaslatokat tett az OIT felé az informatikai tárgyú kérdésekben, szabályzatok, ajánlások véglegesítésében. Az értekezletek emlékeztetőjét a bíróságok elnökei tájékoztatásul megkapták.

– **Informatikai vezetők szervezett továbbképzése**

A rendszeres havi vezetői értekezlet lehetőséget adott arra, hogy az informatikai vezetők a szakma fejlődését nyomon követhessék. Ennek érdekében minden értekezleten meghívott előadók tájékoztatták a résztvevőket az informatikai szakma kiemelkedő kérdéseiről továbbképzés jelleggel.

A havi értekezleteken túl 2001-ben 3 alkalommal két napos vezetői továbbképzést tartott a Hivatal Informatikai Főosztálya az informatikai vezetők részére, melyen a legkorszerűbb informatikai témákról szóló előadások mellett a PHARE program lebonyolításának menetéről, az azzal kapcsolatos fogalom rendszerről és a bíróságok PHARE programmal kapcsolatos feladatairól kaptak tájékoztatást. Az előadások célja az volt, hogy a bírósági vezető informatikusok a korszerű technika ismeretében napi munkájukat minél magasabb színvonalon tudják ellátni.

5.5. A bírósági informatika a számok tükrében

5.5.1. Alkalmazói számítógépes programok

A számítógépek közel 50 %-át csak szövegszerkesztési célokra használják. A bíróságok munkáját támogató számítógépes programok négy csoportba sorolhatók, az integrálás hiánya miatt meghatározó a bírói munkát támogató alkalmazások, a gazdálkodást, a humánerőforrás gazdálkodást segítő programok, valamint az egyes bírósági tevékenységekhez illeszkedő un. egyéb programok. Az alkalmazott programok száma meghaladja a 100-110 darabot. 2001-ben új programok fejlesztésére alig került sor. Az alkalmazói programok közül mindösszesen 34 volt olyan, amelyet több mint tíz bírósági szervezet használt. Valamennyi bíróságon alkalmazzák a lajstrom programot, a kincstári nyilvántartó programot, a GIRO elszámoló programot. Az öt legnagyobb lehetséges felhasználó számot mutató program a következő:

- Complex CD jogtár,
- Bírósági nyomtatványok program,

- Dokumentátor program,
- Bírósági Határozatok program,
- Címtár illetékességi program.

5.5.2. Operációs rendszerek

A használt számítógépes hálózatos operációs rendszerek száma az elmúlt egy évben lényegében nem változott.

A korszerűtlen hálózatos operációs rendszerek számának csökkenése mellett a nyílt kódú, Linux operációs rendszer alkalmazásának a növekedése volt a jellemző.

A számítógépes munkaállomásokon alkalmazott operációs rendszerek közül a korszerűtlennek minősíthető DOS-os operációs rendszerek alkalmazása több mint 15 %-kal csökkent, míg a korszerű windows operációs rendszert alkalmazók száma több mint 52 %-kal, a Linux-os operációs rendszert alkalmazók száma mintegy 21 %-kal emelkedett (a DOS-os programok tényleges használatát vizsgálva megállapítható, hogy az alkalmazások ténylegesen 68,5 %-ra estek vissza).

5.5.3. Hardver ellátottság

Az elmúlt évben a hálózatba kapcsolt munkaállomások száma nőtt, a növekedés 15,54 %-os volt. A beszerzett 621 munkaállomásból 550 darab központi forrásból a központosított közbeszerzés keretei között szerezték be, míg 52 darab munkaállomást a bíróságok kiselejtettek.

A hálózatba kapcsolt munkaállomásokkal való ellátottság mutatója nőtt és megközelítette 0,5 gép/főt (minden második foglalkoztatott rendelkezik számítógéppel).

Közel 27 %-kal, 403 darabra nőtt az egyedi (hálózatba nem kapcsolt) számítógépek száma is. A hálózatos és egyedi gépek száma így elérte a 5021 darabot, ami az ellátottsági mutatók tekintetében meghaladta a 0,51-es szintet.

A hálózatba kapcsolt munkaállomások növekedése a megyei bíróságokon volt nagyobb. Néhány megyében átcsoportosítást hajtottak végre a helyi bíróságok ellátottságát javítva (Bács-Kiskun, Heves, Jász-Nagykun, Veszprém).

Az egyes megyék munkaállomás ellátottsága jelentős eltéréseket mutat. A fejlesztések a 2000. évit csak kisebb mértékben rendezték át.

A szerverek száma 248-ra nőtt, ez közel 8 %-os növekedésnek felel meg. A korszerűtlen szerverekből a megyei bíróságokon üzemelőkből 4-et, míg a helyi bíróságokon üzemelőkből 1-et selejtezték ki.

Az egy szerverre jutó munkaállomások száma 2000. évi 17,3 darabról 2001-re 18,5-re nőtt.

A bíróságokon 2001-ben a központi beszerzéssel együtt 408 nyomtató üzembe állítása történt meg, így a nyomtató állomány 14,1 %-kal nőtt.

A nyomtatók számának növekedése mellett a nyomtatók minősége is javult, mivel 86 darab korszerűtlen gépet a bíróságok kicseréltek. A nyomtató állomány növekedése a helyi bíróságokon volt erőteljesebb.

5.5.4. Informatikai szakember ellátottság

Az OIT vonatkozó határozatával összhangban az informatikai szervezetek engedélyezett létszáma 71 fővel nőtt, összességében a bírósági foglalkoztatottak 1,5 %-a. A bíróságok számára engedélyezett informatikai létszám keretből 13 álláshely – mintegy 8 % - betöltetlen.

A betöltött informatikai állásoknál javult a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya 2000. évi 58,6 %-ról 2001-re 64,6 %-ra.

5.6. Bíróságok kiemelt informatikai feladatai 2002-ben

Az infrastruktúra fejlesztési PHARE tender lebonyolítása. Ennek keretében

- valamennyi bíróság bekapcsolása a bíróságok informatikai hálózatába mintegy 6000 db végponttal,
- 1350 munkaállomás beszerzése és rendszerbe integrálása,
- országos közhiteles információrendszerek működtetési feltételeinek megteremtése.

A bírósági információrendszer fejlesztési PHARE program végrehajtásának előkészítése és a program végrehajtásának megkezdése. Ennek keretében

- a bírósági munkát támogató információrendszerek kifejlesztése és bevezetése,
  - az informatikai fejlesztések menedzsmentje és rendszerintegrációja,
  - a vezetői információrendszer szakmai koncepciójának kialakítása.
- A PHARE program lebonyolítási rendjének szabályozása, kapcsolattartás az EU delegációval, a Segélykoordinációs Titkársággal és a Központi Pénzügyi és Szerződés-kötő egységgel.
  - Bíróságok informatikai oktatási programjának lebonyolítása.
  - A bírósági kötelező és ajánlott nyomtatványainak karbantartása (központi eléréssel és CD támogatással).
  - Az Internet bírósági alkalmazásának előkészítése és az üzemszerű alkalmazás feltételeinek megteremtése.
  - OIT határozatok elektronikus formában elérhetővé tétele.
  - Közhiteles nyilvántartások kialakítása (társadalmi szervezetek, gondnokság alá helyezett).
  - A bírósági szervezetek külső informatikai kapcsolatainak kiépítése. (BM, Ügyészség)

- A központosított illetményszámfejtési rendszer informatikai fejlesztéseinek megvitatása országos feladatok elvégzése, az üzemszerű működtetés feltételeinek megteremtése.
- Csatlakozás a kormányzat informatikai infrastruktúra rendszeréhez.
- A bíróság távmunka programjának előkészítése és beindítása, közreműködés a bírók, bírósági alkalmazottak számára a Széchenyi Terv keretében kiírt otthoni számítógép ellátást segítő program megvalósításában-
- Az informatika biztonsági, adatvédelmi, mentési, hálózatüzemeltetési, vírusvédelmi, informatikai eszközgazdálkodási szabályzatainak elkészítése és bevezetése.
- Az informatikai alkalmazások szervezeti, tárgyi és személyi feltételeinek javítása (technikai feltételek szinten tartása).

6. A bíróságok nemzetközi kapcsolatai

A beszámolási időszakban a magyar igazságszolgáltatás nemzetközi tevékenységét meghatározó elvek és körülmények lényegesen nem változtak. Ez utóbbiak sorában tényként említhető, hogy a külföldi kapcsolatok alakítására és fejlesztése céljából rendelkezésre álló pénzügyi eszközök mennyisége jelentősen nem emelkedhetett; közismert tény, hogy az igazságszolgáltatás általános költségvetési helyzete alapvetően nem javult, így több pénz nem állhatott rendelkezésre az ilyen irányú tevékenység finanszírozása céljából.

A külföldi partnerekkel történő kapcsolattartás és kommunikáció szempontjából rendkívül fontos szerepet tölt be a nyelvtudás kérdése: bár az igazságszolgáltatás területére belépő fiatal nemzedék nyelvismeret szempontjából objektíve összehasonlíthatatlanul jobb helyzetben van az idősebb jogalkalmazóknál, azonban a szakmai ismeretek, valamint tapasztalat szempontjából a jogalkalmazásban eltöltött gyakorlat ideje alapvetően és döntően meghatározó tényező. Így ezen a területen, rövidtávon nem volt várható gyors változás még akkor sem, ha a nyelvoktatás nyújtotta lehetőségek mindenki számára elvileg elérhetőek voltak.

Az igazságszolgáltatás nemzetközi tevékenységének irányultságát meghatározó elvek és célok változatlanok: alapvető fontosságú, hogy a magyar igazságszolgáltatás saját lehetőségeihez mérten minél szélesebb körben alakítson ki olyan nemzetközi kapcsolatkört, amely hozzájárulhat a jogállamiság alapján nyugvó magyar demokrácia erősítéséhez, a magyar jogrendszer és jogalkalmazás nemzetközi tekintélyének növeléséhez, más országok jogalkalmazói tapasztalatainak megismeréséhez, a bírák egyéni szakmai tapasztalatának gyarapításához. Más szempontból pedig a magyar igazságszolgáltatás teljességgel meg tudja felelni azoknak a követelményeknek, amelyek az Európai Unióhoz való csatlakozással kapcsolatos felkészülés során fogalmazódnak meg.

Az uniós csatlakozás és az ebből fakadó konkrét feladatok adták meg a nemzetközi tevékenység fő irányát: kétoldalú szinten a tagországokkal és az Európai Unióval, illetve a közösségi jog alkalmazása szempontjából fő szerepet betöltő Európai Bírósággal fejlesztettük tovább a kapcsolatokat. Multilaterális szinten törekedtünk részt venni minden olyan uniós, vagy integrációval kapcsolatos rendezvényen, ahol a közösségi jog alkalmazására vonatkozó ismeretek bővítésére nyílt lehetőség, illetve alkalom adódhatott álláspontunk kifejtésére, ismertetésére.

Az Európai Bírósággal folytatott, egyre kiterjedtebb együttműködés keretén belül 2001. májusában tett hivatalos látogatást Magyarországon Roger Grass, a bíróság főtitkára. A személyes ismerkedésen túl a főtitkár gyakorlati ismereteket és tapasztalatot kívánt szerezni a magyar igazságszolgáltatás felépítéséről és működéséről annak érdekében, hogy konkrétabbá válhasson a csatlakozást megelőző felkészülés során szükséges együttműködés a két intézmény között. Ez azért is fontos, mert a magyar uniós tagsággal együtt egyrészt a nemzeti jogot ismerő és idegen nyelvet beszélő, gyakorlati jogalkalmazói háttérrel rendelkező szakértőkre lesz szüksége a bíróságnak, másrészt egyéni munkavállalói formában (pályázat alapján) magyar jogász szakembereknek, - beleértve a bírákat is - lehetőségük nyílik majd szakmai érvényesülést keresniük a Luxemburg-ban működő Európában Bíróságon, illetve más uniós intézményekben is.

Az utóbbi időben megnőtt annak a nem látványos, ugyanakkor rendkívül fontos tevékenységnek a jelentősége, ami az Európai Unió és a tagországok diplomáciai képviselőivel, igazságszolgáltatási szerveivel történő gyakoribb kontaktusokban és együttműködésben nyilvánul meg. Az Európai Unió és az Európai Bizottság budapesti delegációjának vezetője például részt vett az Országos Igazságszolgáltatási Tanács 2001. januári ülésén, ahol első kézből nyílt lehetősége megismerkedett a Tanács munkájával, valamint párbeszédet folytatott a két felet kölcsönösen érdeklő kérdésekről. E dialógus szakértői szinten kiteljesedő folytatása úgyszintén hozzájárult ahhoz, hogy a Bizottság 2001. évi "Országjelentés" – ének az igazságszolgáltatást érintő fejezete pozitívan értékelte az uniós tagságra való felkészülésben elért eredményeket.

A kétoldalú kapcsolatok területén tovább szélesedett és mélyült az együttműködés a német és a francia igazságszolgáltatással, ami természetesen kiterjed mind a nemzeti sajátosságok, mind pedig a közösségi jog alkalmazásának kérdésére. Német relációban a szövetségi szint mellett tovább erősödött a bajor és a tübingiai tartományi szintű együttműködés a képzési lehetőségek, tanulmányutak és egyéb támogatás formájában. Új távlatokat nyithat meg a baden-württembergi tartományi igazságszolgáltatással felvett kapcsolat. A német fél támogatásának és együttműködésének köszönhetően került sor az Országos Igazságszolgáltatási Tanács bíró tagjainak és a megyei bírósági elnökök németországi tanulmányútjára (látogatás a Legfelsőbb Bíróságon, az Alkotmánybíróságon, több baden-

württembergi tartományi bíróságon, valamint az ottani igazságügyi minisztériumban, illetve a bírósági ügyintézők főiskoláján), ami kiegészült a Strasbourgi Európai Emberi Jogi Bíróságon tett látogatással.

A francia fél sokoldalú együttműködési lehetőséget biztosít különböző képzési területeken, a bíróságok közötti közvetlen kapcsolatokban. Kiemelkedő jelentőségű az az együttműködés és támogatás, amelyet a francia fél nyújtott eddig a leendő bíróképző intézet felállítása előkészítésének minden vonatkozásában.

Folytatódott a sikeres brit-magyar igazságszolgáltatási együttműködés: további közösségi jogi szemináriumok, emberi jogi rendezvények valósultak meg. 2001. november 22–23-án mintegy kétszáz bíró, bírósági titkár és fogalmazó részvételével került sor Budapesten konferenciára.

2001. áprilisában legmagasabb szinten felvettük a kapcsolatot az olasz igazságszolgáltatással. Mindkét fél megerősítette szándékát arra, hogy a hosszú távú együttműködés a nemzeti jogrend és jogalkalmazás, a bírósági rendszerek működési sajátosságainak, valamint a közösségi jog alkalmazásának témáit egyaránt felölelje.

Az elmúlt évben májusban került sor a lengyel igazságszolgáltatás vezetőinek magyarországi látogatására. Ennek során lehetőség nyílt a jogalkalmazás, a bírósági igazgatás eltérő gyakorlatának megismerésére, összehasonlítására.

Júniusban az Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnökének madridi látogatása adott alkalmat a kapcsolatok felvételére a spanyol igazságszolgáltatás legmagasabb szintű képviselőivel hasonló célok megvalósítása érdekében. Itt külön érdemes kiemelni a bírák képzésének és továbbképzésének témáját, mint amely kiemelt szerepet játszhat a két fél együttműködésében.

A magyar igazságszolgáltatás nemzetközi együttműködési rendszerének fontos elemét képezik a megyei bíróságok önálló nemzetközi kapcsolatai. A már tradicionálisnak számító együttműködések mellett újak is kialakultak a beszámolási időszakban: a Fővárosi Bíróság a Párizsi Közigazgatási Fellebbviteli Bírósággal, a Veszprém Megyei Bíróság a finn Kouvola-i Fellebbviteli Bírósággal, a Baranya Megyei Bíróság a francia Grenoble-i Fellebbviteli Bírósággal, valamint a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a szintén finn Turku-i Fellebbviteli Bírósággal alakított ki hosszú távú együttműködést. A Pest Megyei Bíróság erfurti (Türingia – Németország) kapcsolatán belül újszerű együttműködési forma fejlődött ki: a felek megállapodtak arról, hogy a Budaörsi Városi Bíróság közvetlenül fog együttműködni a Weimari Városi Bírósággal, s – például - a titkárképzés területén fognak törekedni közös szakmai programok bevezetésére.

Külön említést érdemel az a díj, amelyet az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának Budapesti Képviselője 2001 – ben a Fővárosi Bíróságnak

adományozott a menekültügyek területén (bírák speciális felkészítése, megfelelő munkakörülmények biztosítása, stb.) kifejtett sikeres tevékenysége elismeréseként.

Ezek a kapcsolatok az egyedi lehetőségek és igények szerint alakulnak, az együttműködés intenzitása változó. Rendkívül fontos, hogy a bírák számára lehetőséget biztosítsanak – sok esetben először - külföldi kontaktusok kialakítására, eltérő szakmai tapasztalatok megismerésére, az idegen nyelv gyakorlására, stb. Fontos szakmai hozadéka lehet az együttműködésnek, hogy egy ország nemzeti jogának alkalmazásán túl lehetőség nyílik a közösségi jog alkalmazása során szerzett konkrét tapasztalatok megismerésére is. Nem férhet hozzá kétség, hogy a központilag szervezett nemzetközi kapcsolatok objektív okok miatt nem nyújthatnak a bírácoknak annyi lehetőséget a külföldi együttműködésben való részvételre, mint a megyei bíróságok önálló együttműködési kapcsolatai.

7. Közreműködés a jogalkotásban

Az előző évek tájékoztatóiban foglaltaktól eltérően e résznél először nem az észrevételezés, véleményalkotás jogi problémáival, hanem a számszerű adatokkal kívánok foglalkozni. Ennek oka, hogy érdemi változás tulajdonképpen csak e területen következett be.

Amíg 2000. évben 79 jogszabály-tervezetre adtunk észrevételt, addig ez a szám 103-ra emelkedett, ami 30 százalékos emelkedést mutat. Megjegyzem, hogy a számítás alapját – a korábbi évekhez hasonlóan – azon tervezetek adják, amelyek adott tárgykörben először érkeztek hozzánk, nem tartalmazzák viszont a kodifikáció folyamatában a kisebb-nagyobb terjedelemben átdolgozott újabb változatokat. Utóbbi körülményt azért is emelem ki, mert a bíróságokat szakmai vagy igazgatási szempontból jelentősen érintő tervezetek közül jónéhány az egyeztetések tükrében – nemegyszer éppen észrevételeink miatt – igen jelentősen megváltozott, ezért tulajdonképpen új tervezetként is kezelhetők.

Az észrevételezésre megküldött anyagokat továbbra is a korábbi szempontok szerint - így a tágabb értelemben vett jogforrási szinteknek megfelelően, az előterjesztők (véleményezést kérők) oldaláról, illetve a válaszadásra megadott határidő szemszögéből - csoportosítottuk.

A jogforrások szerinti bontásban a törvényjavaslatok aránya mintegy 42 százalék, 7-8 százalékot tettek ki a kormányrendeletekre és határozatokra irányuló észrevételek, a többi miniszteri rendeletekkel függ össze, kivéve néhány szabályozási koncepciót, vagy a jogalkotásra irányuló elképzelést (ún. problematikát).

A növekvő “ügyérkezés” mellett a most már tendenciaszerűnek is nevezhető arányok alig változtak. Értelemszerű, hogy a véleményt kérő szervek körében az

Igazságügyi Minisztérium részéről érkezett megkeresések teszik ki a többséget (mintegy 60 százalék), de továbbra is jelentős (kb. 31 százalék) a Belügyminisztériumtól kapott ilyen tárgyú iratok száma. A többi megkeresés megoszlik a különböző tárcák között.

A tervezetek közül – a II. fejezetben foglaltakra is figyelemmel – fontosságuknál és munkaigényességüknél fogva kiemelem a Btk.-nak a 2001. évi CXXI. törvénnyel történt novelláris jellegű módosítását, a hatályos Be. többszöri változtatásait, különösen a korábban már kihirdetett, de hatályba nem lépett új Be. (1998. évi XIX. törvény) átfogó módosítását, a Ptk.-nak a tőkepiacról szóló törvénnyel, valamint a cselekvőképességgel, gondnoksággal összefüggő új szabályait, a Pp. módosításait (kiemelve a felülvizsgálat szabályaiban lényeges változást hozó törvényjavaslatot), a társadalmi szervezetek és az alapítványok nyilvántartásba vételére vonatkozó rendelkezéseket tartalmazó törvényjavaslatot, a közbeszerzésekről, a magánszemélyek adósságkezeléséről, a menedékjogról, az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló tervezeteket, a közelmúltban módosított Vht. végrehajtására irányuló rendeleteket, a bírósági ügyintézők által ellátható feladatokról, vagy az igazságügyi alkalmazottak munkakörének, képesítési feltételeinek a meghatározását szabályozó tervezetek véleményezését.

A köztisztviselőkről szóló 1992. évi XXIII. törvény módosításával összhangban az OIT az Igazságügyi Minisztériummal egyeztetett javaslatokat dolgozott ki arra nézve, hogy a Bjt.-ben és az Iasz.-ban is megfelelően szabályozásra kerüljön a vagyonyilatkozat jogintézménye, az alkalmazottaknál pedig az ún. “életpálya pótlék” bevezetése.

Sajnálatosnak tartom, hogy a többszöri egyeztetések, az alapos előkészítés ellenére nem került az Országgyűlés elé az igazságügyi szakértőkről szóló törvényjavaslat, valamint a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény módosításának a tervezete. Az utóbb említett törvény módosítása különösen fontos lenne, mivel a hatályos rendelkezések nem adnak egyértelmű eligazítást arra nézve, hogy a bíróságok által jogerősen elbírált szabálysértések miatt alkalmazott jogkövetkezmények (elsősorban a pénzbírság) végrehajtása, illetve a végrehajtáshoz szükséges intézkedések megtétele mely szerv feladata. Részint ehhez kapcsolódva vetem fel, hogy ugyancsak indokolt lett volna, a büntetések és intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet helyébe lépő új törvény koncepcióját elfogadni. A több éve folyó egyeztetések során kifejtettük azon álláspontunkat, hogy a bíróságoknak a büntetések és intézkedések végrehajtásában betöltött jelenlegi szerepe komoly alkotmányossági aggályokat ébreszt, a végrehajtás ugyanis a bíróságok ítélkező funkciójától idegen.

A vélemények megküldésére megadott határidő az esetek közel felében 8 napos vagy azon belüli volt, illetve többször válaszunkat egy-két napon belül, gyakorlatilag “postafordultával” kérték. A megkeresések másik nagy részében a

határidő 8-15 nap között mozgott, csak ritkán – főleg a koncepciók és a “problematikák” vonatkozásában – fordult elő, hogy a válasz megadására 30 nap, illetve annál több idő állt rendelkezésre.

Az előzőekben írt, nagyrészt adatokat tartalmazó megállapításokon túl az általánosan levonható tapasztalatok alig különböznek a korábbi három év tájékoztatóiban közöltektől. Az ismétlések elkerülése végett csak a következő fontosabb körülményeket emelem ki.

Az évenként növekedő számú megkeresések jelzik, hogy emelkedik a bíróságokat érintő tervezetek mennyisége, másrészt olyan következtetés is levonható, hogy az előkészítő tárcák az előterjesztéseiket – néhány kivételtől eltekintve – megküldik, az egyeztetési folyamatban kikérik véleményünket. Nem történt előrelépés a költségvetési törvényjavaslat megtárgyalásának, egyeztetésének eddigi gyakorlatában. Az OIT a törvényi előírásoknak megfelelően [Bsz. 39. § b) pont] a javaslatát elkészítette és azt a kormányzat részére átadta. A benyújtott törvényjavaslat ehhez képest jelentős eltéréseket mutatott, az eltérések tényét és okait nem részletezték és indokolták. A Kormány ülésére a vonatkozó törvényjavaslat tárgyalásakor nem kaptam meghívást.

A tervezetek véleményezésében a legfontosabb problémának azt látom – ennek immár visszatérően adok hangot -, hogy a bíróságok igazgatásában bekövetkezett változással egyidejűleg és azóta sem történt meg a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (Jtv.) felülvizsgálata, az OIT-nak a jogalkotás folyamatába és az egyeztetés rendjébe történő szerves beillesztése.

Az észrevételezésre megadott igen rövid határidők véleményem szerint nem állnak összhangban a Jtv. azon szabályával, miszerint a határidő megállapításakor a véleményező szerv – jelen esetben az OIT – testületi jellegét is figyelembe kell venni. Azt a gyakorlatot követjük, hogy az OIT még 1998. évben hozott határozatának megfelelően esetileg döntöttem arról, miszerint a véleményezést az OIT, mint testület végezze-e vagy a választ az OIT Hivatala adja meg. Az OIT havonta tartandó ülései miatt nyilvánvalóan csak a kiemelkedően fontos törvényjavaslatok esetén volt lehetőség a testületi szintű véleményezésre, továbbá azokban az esetekben, amikor a törvény kifejezetten az OIT egyetértési jogosultságát írja elő (pl. a bírói pályaalkalmassági vizsgálat szempontjait, vagy az igazságügyi alkalmazottak munkakörének és képesítési feltételeinek a meghatározását tartalmazó rendeletek).

A Jtv.-nek megfelelő határidők megadása esetén lehetőség lenne arra, hogy a bíróságokkal kapcsolatos legfontosabb tervezetekre az OIT testületként az eddigiéknél nagyobb számban adhasson választ. Attól függetlenül, hogy a választ ki adja meg, tartalmi szempontból az a legfontosabb, hogy az észrevételek és javaslatok mind nagyobb számban tükrözzék a jogalkalmazó bíróságok összesített,

integrált álláspontját. A bíróságok feladatainak növekedésében alapvető jelentősége volt a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvénynek. A törvény előkészítésének folyamatában részletesen kidolgozott és kellően indokolt javaslatot tettünk a megfelelő létszám biztosítására, a hatálybalépés után azonban ennek csak kb. mintegy harmadát kaptuk meg. Komoly előrelépésnek számít, hogy a jogalkalmazóktól kapott gyakorlati tapasztalatok alapján további bírói és ügyintézői létszámbővítésre nyílt lehetőség.

A törvényjavaslatok első változatainál a normaszöveg mellett az illetékes tárcák általában megküldték az új jogszabály meghozatalára, illetve a módosításokra irányuló előterjesztéseiket, sok esetben a javaslatok indokolását is. Amint arra már utaltam, a tervezetek későbbi változatainál viszont a legtöbb esetben sajnos nem jelezték a változások tartalmát, azok indokát, ami az ilyenkor “szokásos” néhány napos véleményezési határidőnél igen komoly problémát, utánajárást jelentett.

Mindezek ellenére elmondhatom, hogy csak elenyésző alkalommal fordultunk a megküldő szervek felé az észrevételezési határidő módosítására, a véleményt az eredeti, illetve a megváltoztatott határidőre mindig megadtuk. Ebben nagy jelentőséget tulajdonítok az előkészítést végző minisztériumok munkatársaival kialakult korrekt szakmai kapcsolatoknak, a Legfelsőbb Bíróság és a Hivatal szakemberei közötti operatív együttműködésnek, végezetül pedig annak – és ez a legfontosabb –, hogy a bíróságok minden olyan esetben, amikor erre lehetőséget kaptak jogalkalmazói gyakorlatuk tükrében részletes észrevételeket és javaslatokat tettek.

8. A bíróságok jogi képvisellete

A hatályos szabályozás alapján a bíróságok jogi képviselétéről az Országos Igazságszolgáltatási Tanácsnak kell gondoskodnia, amely ezt a feladatát a hivatala útján látja el.

A bíróságok ellen, illetve azok által indítottan – a tájékoztatómban érintett időszakban – 543 ügy volt, amelyből a bíróságok 245-öt jogerősen befejeztek, 298-nak pedig az elbírálása – beleértve az újonnan érkezetteket is 158 – folyamatban maradt. Az előző évekhez hasonlóan a bíróságok ellen indított perek nagyobb része kártérítési követelés érvényesítésére irányul, ugyanis a Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdése alapján meg kell téríteni a bírósági jogkörben okozott kárt, ha az rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette.

A kártérítést igénylők több esetben utaltak az 1976. évi 8. tvr.-rel kihirdetett Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára, valamint az Emberi Jogok és az Alapvető Szabadságok Védelméről szóló Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó 8. Kiegészítő Jegyzőkönyv ratifikációja és az

ezek kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvényre, bár ezek a jogszabályok az államok közötti nemzetközi közjogi viszonyokban alapítják meg a Magyar Állam felelősségét.

Az Egyezmény alapján a bírósággal szembeni igényt érvényesíthetnek a felperesek, mert annak betartásáért a Magyar Állam vállal felelősséget oly módon, hogy az eljárás elhúzódása esetén mentségként nem lehet hivatkozni a bíróságok túlterheltségére sem, az e felelősség nem függ a felróhatóságtól – mint a klasszikus polgárjogi kártérítés esetén – hanem azon túlmutató, mintegy objektív helytállási kötelezettséget eredményez. Azt fokozott módon értelmezni nem lehet. Az esetben, ha a hatályos jogszabályok lehetővé tennék a bíróság felelősségre vonását az eljáró bíró felróhatóságától függetlenül, úgy nem lett volna szükség a polgári perrendtartás szabályait tartalmazó Pp. 2. § (3) bekezdésének módosítására, az 1990.évi CX. törvény 2. §-ával 2003. január 1-től történő hatályba léptetéssel, amelyre későbbiekben külön kívánok kitérni.

Mindezekre figyelemmel jelenleg még kizárólag a Ptk.-nak az említett szabályaiban írt vétkességi alapú felelősség megállapítása esetén lehet kártérítési igénnyel élni a bíróságokkal szemben.

A perindítási okok így zömmel az elmúlt évi beszámolóban foglaltakhoz hasonlóak voltak.

Többen alapozták keresetüket arra, hogy a jogerős ítélet törvénysértő volta vagy az ügyben eljáró bíró mulasztása miatt lettek pervesztesek, illetőleg az eljárás időtartamának elhúzódása miatt nem jutottak hozzá a követelésükhöz.

A végrehajtási eljárás lefolytatásához kapcsolódtak azok az eljárások, amelyekben a megyei bírósági végrehajtók intézkedését sérelmezték. Ezekben az esetekben a megyei bírósági végrehajtók által – a bíróságok költségvetését megillető követelések behajtása során – lefoglalt ingóságokra indított igényperekről van szó.

Igen gyakori, hogy a felperesek a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti követelést olyan, a jogértelmezés területére tartozó vitás kérdésekben kialakított állásfoglalásra alapítják, amelyet a bíróság már jogerős döntéssel elbírált, azaz a bíróság elleni kártérítési per indításával akarják elérni a korábbi, számukra sikertelen perben született jogerős döntés felülvizsgálatát. Ezeknek a pereknek az elintézését csak a periratok nagy tömege nehezíti, mert a Legfelsőbb Bíróság által kialakított gyakorlat egyértelmű: a kártérítési per nem teremthet egy további jogorvoslati fórumot, az egyik bíróság jogerős határozatát egy másik bíróság kártérítési kereset alapján sem bírálhatja felül. Az említett perindítások bizonyára arra a körülményre vezethetők vissza, hogy ezekben az eljárásokban zömmel jogi képviselők nélkül eljáró természetes személyek vesznek részt.

A büntetőeljárás lefolytatásával kapcsolatosak azok az esetek, amikor a bűncselekmény vádja alól felmentett felperesek a személyes szabadság jogellenes megsértésének, a jogszabály értelmezése során elkövetett tévedésre, a bizonyítékok téves értékelésére, a jó hírnév megsértésére, az eljárás indokolatlan elhúzódására hivatkozással több milliós vagyoni és nem vagyoni kártérítést követelnek. Ezekben az ügyekben tapasztalható az is, hogy a bűncselekmény vádja alól felmentett felperesek nincsenek tisztában az elrendelt előzetes letartóztatás vagy a jogerősen kiszabott szabadságvesztés büntetés következményeként igényelhető kártérítésre és kártalanításra vonatkozó jogszabályokkal és a két jogintézmény közti alapvető különbségekkel.

Több olyan per is indult, amelyben jogellenes károkozásra hivatkozással vagyoni és nem vagyoni kártérítést kérnek a felperesek, mert a bíróság késedelmes eljárása következtében az összbüntetési ítélet meghozataláig túltették az abban kiszabott szabadságvesztés időtartamát.

Az előzőekben bemutatott kereseti kérelmek túlnyomó része nem bizonyult megalapozottnak, figyelemmel arra, hogy a bíróságok pernyertességének aránya a megindult perek 99 %-át tette ki, jóllehet több jelentős perértékű eljárás még nem fejeződött be.

Korábbi tájékoztatómban is említést tettem a keresetben megjelölt pertárgy értékekről. A 2001. évben folyamatban volt perekben a keresetlevelekben megjelölt kártérítési követelés összege 5,2 milliárd forint volt, míg a bíróságoknak pervesztességük miatt 4 ügyben 11.000.000.- Ft-ot kellett megtéríteniük. Ehhez a számarányban is és jelentős eltéréshez hozzájárul – az eredményes védekezés előterjesztésén kívül – az is, hogy a bíróságok ellen indítható kártérítési perek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62. §-a (1) bekezdésének g) pontja értelmében tárgyi illeték-feljegyzési jogosak, azaz a felpereseknek nem kell leróniuk a keresetlevél benyújtásakor az illetéket, hanem a per befejezésekor a bíróság döntése alapján a pervesztes fél lesz köteles azt megfizetni. E kedvezmény jelentősen elősegíti, illetve ösztönzi a felpereseket minél magasabb kártérítési igények benyújtására.

E fizetési kedvezmény akkor lenne indokolt, ha a felek kiszolgáltatott helyzete alá-fölérendeltségi viszonya vagy az igényérvényesítési lehetőség speciális jellege miatt szükség lenne az akadálymentes keresetindítás biztosítására.

Ezzel szemben e perekben is maradéktalanul érvényesülnek a Pp. szabályai, így az ügyfélegyenlőség elve, és a pártatlan bíráskodás követelménye is.

Az arra rászoruló személyek pedig – vagyoni, jövedelmi helyzetükre figyelemmel – személyes költségmentességben, vagy illeték-feljegyzési jogban részesíthetők.

Kétséges, hogy a perindításoknak ily módon történő szabályozása indokolt-e, annál is inkább, mert a bíróságok megfelelő szakmai színvonalú érdemi munkájának végzésének elengedhetetlen annak biztosítása, hogy ne lehessen e tevékenységet a rendes jogorvoslati fórumokon kívül korlátlanul vitatni.

E gondolatot a Strasbourgi Emberi Jogi Bíróság gyakorlata is megerősíti.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog eltörlése megfontoltabb magatartásra ösztönözne a felpereseket, s a pontatlan perlekedés helyett ténybelileg megalapozott és reális összegű kártérítési igények érvényesítéséhez vezetne.

A tájékoztatóm első részében már utaltam az Országos Ítéltábla székhelyének és illetékességi területének megállapításáról, valamint az igazságszolgáltatás működését érintő egyes törvények módosításáról szóló 1990. évi CX. törvénnyel történt Pp. módosításra, mely a bíróságok kártérítési felelősségének anyagi és eljárásjogi szabályait alapvetően újraszabályozta.

A Pp. új 2 §-ának (3) bekezdése szerint méltányos elégtételt biztosító kártérítésre tarthat igényt – az alapvető jogait ért sérelemre hivatkozással – az a fél, akinek a jogvita elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéshez való jogát az eljárások során megsértették.

E szabály szigorúságát csak növeli, hogy a kártérítés megállapítását nem zárja ki, ha a bíróság nevében eljáró személy terhére az okozott jogsérelem közvetlenül nem volt felróható. A módosított rendelkezés 2003. január 1. napján lép hatályba azzal azonban számolni kell, hogy a bevezetésre kerülő új szabályozás jelentősen befolyásolni fogja a bírósági jogkörben okozott károk megtérítése iránt kezdeményezett perek számát.

Az e típusú eljárások növekedését fogja eredményezni az a 2002. január 1-jén már hatályba lépett és a Pp. 78. § (5) bekezdésében foglalt szabály, miszerint a bíróságok érdekkörében felmerülő – egyébként elhárítható – ok következtében a perben résztvevő felek és képviselőik készkiadásait az állam köteles megtéríteni.

E szabály nem terjed ki a fenti jogosulti kör elmaradt jövedelmére, így ezek iránt az igényérvényesítés alapja továbbra is a Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdése lesz.

A bíróságok ellen indított perek – hasonlóan a többi egyéb polgári perhez – az egyre változó gazdasági-társadalmi viszonyok hatására, bonyolultabbá váltak. Több jogágot érintenek és a felek maguk is számos esetben hivatkoznak a nemzetközi gyakorlatra. Emiatt már az Európai Unióhoz történő csatlakozás előtt a Hivatal jogi képviselőinek a közösségi jognak évtizedek alatt felhalmozott szabályait és az ahhoz kapcsolódó bírói gyakorlatot is el kell sajátítaniuk.

9. A bíróságok sajtótevékenysége

A bíróságok 2001-ben is nagy figyelmet fordítottak a sajtóval kapcsolatos tevékenységükre. Tájékoztatói munkájukat a vonatkozó jogszabályok és az Országos Igazságszolgáltatási Tanács által meghatározott szabályzat szerint végezték. Ennek során rendszeres és folyamatos kapcsolatot tartottak az írott és az elektronikus sajtó szerkesztőségeivel illetve munkatársaival.

A bíróságok – elsősorban az elnökök és a sajtószóvivők – hiteles és pontos tájékoztatást adtak a közvéleményt érdeklő büntető és polgári ügyek tárgyalásairól, valamint a hozott ítéletekről. Munkájuk eredményeként a bíróságok igazságszolgáltató tevékenysége minden érdeklődő számára megismerhető volt.

A szemlézett országos lapokban megjelent cikkek alapján kijelenthető, hogy tovább fokozódott a sajtó érdeklődése az igazságszolgáltatás iránt. (Bemutatva a mellékelt 2001. évi sajtóstatisztikában.

SAJTÓSTATISZTIKA				
a szemlézett országos lapok alapján				
2001. I-XII. hó				
Sorszám	Bírósági szervezetek	Sajtórendezvények	Megjelent cikkek	Megjegyzések

		Tájékozta tó	Beszélget és	Interjú	Nyilatkoz at	Közlemé ny	Egyéb	
1.	Legfelsőbb Bíróság	2	1	4	80	9	1738	
2.	Fővárosi Bíróság			2	126	13	3216	
3.	Baranya Megyei Bíróság				6		88	
4.	Bács-Kiskun M.B.	1			1		113	
5.	Békés M.B.	1			3		119	
6.	Borsod-A.-Z. M.B.	1			3		137	
7.	Csongrád M.B.	1			7		146	
8.	Fejér M.B.				8		165	
9.	Győr-Moson-Sopron M.B.				2		120	
10.	Hajdú-Bihar M.B.	1					73	
11.	Heves M.B.	2			1		71	
12.	Jász-Nagykun-Szolnok M.B.	1			1		143	
13.	Komárom-Esztergom M.B.	1			1		59	
14.	Nógrád M.B.	2					52	
15.	Pest M.B.				14		428	
16.	Somogy M.B.	1		2	7		128	
17.	Szabolcs-Sz.-B. M.B.				1		72	
18.	Tolna M.B.	1			1		62	
19.	Vas M.B.	1			5		130	
20.	Veszprém M.B.	1		1			74	
21.	Zala M.B.	1			2		107	
22.	Országos Igazságszolgáltatási Tanács	10			1	3	324	
23.	OIT Hivatala	6	5	1	39	10	136	
24.	ÖSSZESEN	34	6	10	309	35	7701	

Szemlézett lapok: Népszabadság, Magyar Hírlap, Népszava, Magyar Nemzet, Blikk, Világgazdaság, Napi gazdaság, Heti Világgazdaság, 168 Óra, Magyar Fórum, Magyar Demokrata, Élet és Irodalom, Heti Válasz, Beszélő, MTI Belföldi Hírek.

V. Fejezet

A BÍRÓSÁGI SZERVEZET GAZDÁLKODÁSA

1. A bírósági szervezet gazdasági, pénzügyi helyzete 2001-ben

Az OIT a bíróságok működésének alapos vizsgálata alapján 2001. évre kidolgozott költségvetési javaslata a következő volt.

Kiadás	59.167,1 millió Ft
ebből központi beruházás	17.137,8 millió Ft
Bevétel	4.822,6 millió Ft
Támogatás	54.344,5 millió Ft

A Kormány javaslata lényegesen eltért azt OIT által javasolt előirányzatoktól.

Az Állami Számvevőszék vizsgálta a tervezés megalapozottságát és megállapította, hogy “az OIT javaslatában szereplő előirányzatok az 1999. évi tény és a 2000. évi várható teljesítésekkel összhangban állnak és biztosítják a 2001. (és 2002.) évben várható feladatok ellátását”. Jelentésében rögzítette továbbá, hogy “az illetményalap-emelés hiányzó fedezete “kigazdálkodásának” módjaként a létszámleépítés a bíróságoknál nem merülhet fel. Ezért a Kormány által javasolt előirányzatok jóváhagyása a bíróságok likviditását veszélyeztetheti”.

Az Országgyűlés – módosító indítvány alapján – a Kormány által javasolt előirányzatokat az illetményalap-emeléshez hiányzó személyi juttatás és az ahhoz kapcsolódó járulékok támogatásarányos összegével kiegészítve a következők szerint fogadta el.

Kiadás	36.348,8 millió Ft
ebből központi beruházás	2.910,0 millió Ft
Bevétel	4.822,6 millió Ft
Támogatás	31.526,2 millió Ft

Az OIT által javasolt és az elfogadott előirányzatok közötti különbség az illetményalap-emelés eltérő mértéke és a többletfeladatokkal, illetve a determinációkkal összefüggő fejlesztések elmaradása miatt jelentkezett.

Az Országgyűlés által elfogadott 2001. évi előirányzatok a központi költségvetés általános és céltartaléka terhére növekedtek

- a szabálysértési eljárással kapcsolatos feladatokra biztosított 30 fő titkári és 30 fő tisztviselői állás miatt 117,1 millió Ft-tal,
- a 40.000 Ft összegű minimálbérhez szükséges 57,1 millió Ft-tal,
- a bírósági tisztviselők köztisztviselőkével azonos bérszínvonalra céljára 717,7 millió Ft-tal,

- a közalkalmazottak és fizikai dolgozók egyszeri bérkiegészítése címén biztosított 27,0 millió Ft-tal és
- a Pest Megyei Bíróság épületrekonstrukciójának megindítása céljára 250,0 millió Ft-tal.

A többletbevételeket is figyelembe véve a 2001. évi módosított előirányzatok a következők:

Kiadás	42.058,9 millió Ft
ebből központi beruházás	4.767,1 millió Ft
Bevétel	9.363,3 millió Ft
Támogatás	32.695,6 millió Ft

A fenti költségvetési előirányzatok az alábbiak szerint teljesültek.

Kiadás	37.532,2 millió Ft
ebből központi beruházás	2.993,2 millió Ft
Bevétel	7.607,8 millió Ft
Támogatás	32.695,6 millió Ft

A 2000. évi adatot is figyelembe véve az előirányzat-maradvány 2.903,4 millió Ft, amelyből – a költségvetési törvény rendelkezései szerint – 63,6 millió Ft a központi költségvetésbe befizetendő, 2.839,3 millió Ft kötelezettségvállalással lekötött összeg. A lekötött összegből 813,5 millió Ft a 2002. évre áthúzódó épületrekonstrukciókkal kapcsolatos, 1.129,8 millió Ft pedig a folyamatban lévő, informatikai fejlesztést célzó Phare támogatáshoz szükséges saját hozzájárulás. A szabad maradvány 0,5 millió Ft.

A személyi juttatásokra kifizetett összeg – amely az összes kiadás 54,4 %-át tette ki – 20.406,1 millió Ft volt.

A rendszeres személyi juttatások az igazságügyi alkalmazottaknak – a 2001. évi XXXVI. törvény alapján – a köztisztviselőkével azonos bérszínvonalához biztosított pótelőirányzat és a minimálbér emelkedésének hatására az illetményalap-növekedés arányát meghaladó mértékben (14,9 %-kal) növekedtek.

A szolgálati jogviszonyban állók nem rendszeres juttatásai címen 3.059,8 millió Ft került kifizetésre, ez az előző évit 9,7 %-kal haladja meg. Ezen belül a jutalomra kifizetett összeg az egy havi illetmény 118,6 %-át jelentő 1.487,6 millió Ft, amely az előző évinél 17,1 %-kal több, de nem éri el az 1999. évben kifizetett összeget (1.538,1 millió Ft).

A jutalom, továbbá a betegség idejére járó kereset és a táppénz-kiegészítésre eredeti előirányzat nem állt rendelkezésre, ezek forrása az illetmény-megtakarítás volt.

A külső személyi juttatásokra kifizetett összeg 1.038,3 millió Ft, az ítélezésben, illetve a bírói eljárásban közreműködő ülnökök, szakértők, védők, tanúk részére, továbbá a bírák európai jogra való felkészítésével összefüggő megbízási díjakra került felhasználásra. Az előző évben ilyen címen a kifizetett összeg 932,3 millió Ft-ot tett ki.

A munkaadókat terhelő járulékok címén teljesített kiadás 6.999,6 millió Ft-ot, ebből a társadalombiztosítási járulék 5.871,9 millió Ft-ot tett ki. Míg a munkaadókat terhelő járulékok összessége 9,3 %-kal növekedett, azon belül a társadalombiztosítási járulék növekedése ennél kisebb arányú, 8,8 %, amelyet a fizetési kötelezettség 2 százalékpontos csökkenése magyaráz.

A dologi kiadási előirányzatok az előző évhez képest – minthogy az ár- és díjemeléseket költségvetési támogatás nem ellentételezte – csak a saját bevételi többletek összegével és a szabálysértéshez kapcsolódóan említett létszámfejlesztéshez biztosított előirányzattal emelkedhettek. Ez az emelkedés nem bizonyult elégségesnek. Belső átcsoportosításokra és felügyeleti szervei intézkedésre volt szükség ahhoz, hogy az év során jelentkezett likviditási gondok megszűnjenek.

A dologi kiadások az egyéb folyó kiadásokkal együtt a 2000. évi 4.613,3 millió Ft-tal szemben 5.153,7 millió Ft-ot tettek ki- A kiadási többlet 540,4 millió Ft. A jelentősebb többletkiadások a következők voltak:

- irodaszer- és nyomtatványbeszerzés	53,6 millió Ft
- gáz- villamos energia, távhő szolgáltatás	51,7 millió Ft
- egyéb üzemeltetési és fenntartási kiadások	117,1 millió Ft
- vásárolt közszolgáltatás	240,0 millió Ft

Az ár- és díjemelkedések mellett a kiadások növekedésében közrejátszott a fejezeti hatáskörben végrehajtott létszámfejlesztés is. Az egyéb üzemeltetési és fenntartási kiadások növekedésében döntően a postai szolgáltatás kiadásainak növekedése jut kifejezésre. A vásárolt közszolgáltatások nagymértékű többletkiadása a bírák és igazságügyi alkalmazottak központi oktatásával kapcsolatban jelentkezett és abban közrejátszott az intézményi fordítás iránti megnövekedett igény.

Működési célú támogatás, pénzeszköz-átadás 59,8 millió Ft összege a Bíróságok fejezet intézményei között jelentkezett.

Egyéb pénzbeli juttatás címén a börtönből szabadultak pártfogói hálózaton keresztül történő segélyezésére 9,7 millió Ft-ot fordítottak a bíróságok.

A felhalmozási kiadások 998,1 millió Ft-ot tettek ki. Ebből 860,0 millió Ft a fejezeti kezelésű előirányzatok címben a központi beruházások 2000. évi előirányzat-maradványának a bíróságok rendelkezésére bocsátása okozott. Ez a kiadás halmazott pénzforgalomnak tekintendő (ugyanilyen összegben jelentkezik a bíróságok címben felhalmozási célú pénzeszköz átvétel). A halmazódást jelentő összeg kiszűrése utáni pénzeszközátadás 138,1 millió Ft, amelyből 89,6 millió Ft a bírósági épület-rekonstrukciókkal kapcsolatos, 48,5 pedig a munkavállalók lakáscélú támogatását szolgálta.

A beruházásokat és felújításokat részletesen külön fejezet tartalmazza.

A bevételek 7.607,8 millió Ft-ot tettek ki, ebből 860,0 millió Ft fejezeten belül halmazódás a központi beruházások maradványával kapcsolatban, 3.018,6 millió Ft pedig a 2000. évi maradvány igénybevételével összefüggésben jelentkezett. A 2001. évi működési bevétel 3.412,5 millió Ft, a felhalmozási bevétel pedig 316,7 millió Ft, amelyek az előző évihez képest 0,3 %, illetve 3,3 % növekedést mutatnak.

2. Az OIT és az OIT elnöke legfontosabb, költségvetéssel kapcsolatos határozatai

Az OIT:

- jóváhagyta az irányítása alá tartozó intézmények 2001. évi kiemelt költségvetési előirányzatait és azon belül meghatározta azokat az előirányzatokat, amelyeket az intézmények csak külön engedély alapján használhatnak fel. Felkérte az intézmények vezetőit, hogy a fizikai alkalmazottak illetményét a bírósági tisztviselőkével azonos arányban emelje.
- Tájékozódott a 2000. évi épületrekonstrukciós munkákról, a beruházási és felújítási előirányzatok felhasználásáról továbbá döntött a fejezeti kezelésű beruházási előirányzat felhasználásáról.
- Megállapította a lakáscélú támogatások keretét.
- A bírák és az igazságügyi alkalmazottak kötelező előresorolásához szükséges személyi juttatásra és annak járulékaira a pénzügyi fedezetet biztosította.
- Döntött a bírák és igazságügyi alkalmazottak ruházati költségtérítésének kifizetéséről.

- Határozott arról, hogy a létszámmal és személyi juttatásokkal való gazdálkodásról szóló 1998. évi 4. számú szabályzatnak azon rendelkezését, amely szerint a személyi juttatás megtakarítás 50 %-át használhatják fel a bíróságok saját hatáskörükben, fenntartja.
- Informatikai feladatokra 72 álláshelyet biztosított és az informatikai stratégiával összhangban meghatározott országos informatikai célok megvalósítására céljuttalom-rendszert vezetett be.
- Tájékozódott a szabálysértési ügyek intézéséhez szükséges létszámfejlesztési igényekről és egyetértett a szabálysértési törvény módosítása során a törvény végrehajtásából eredő többletfeladatok ellátása érdekében 110 bírósági titkári és 110 tisztviselői állás létesítéséhez szükséges költségvetési támogatás biztosításának kezdeményezésével.
- Engedélyezte a bírák és igazságügyi alkalmazottak részére összes havi illetményük 40 %-ának megfelelő jutalom kifizetését. A jutalmazás forrása az intézmények saját hatáskörében felhasználható személyi juttatás megtakarítása, amely szükséges mértékben kiegészült az OIT hatáskörébe tartozó személyi juttatás megtakarítással.
- A bírói munka segítése érdekében felkérte az OIT elnökét, hogy 2001. július 10-ei hatállyal 194 írnoki állást létesítsen, amelyből 77 állásra a bíróságok költségvetése, 117 állásra pedig az OIT elnöke hatáskörébe tartozó előirányzat ad fedezetet.
- Tájékozódott a lakáscélú támogatások alakulásáról, módosította a lakáscélú támogatásokról szóló 1998. évi 1. számú szabályzatot és a lakáscélú támogatás 2001. évi keretét 100 millió Ft-ra felemelte.
- Három megyei bíróságra összesen öt bírói állást rendszeresített és ehhez összesen 3.167 ezer Ft előirányzatot biztosított.
- Tájékozódott a bíróságok 2000. évi zárszámadásáról, illetve annak Állami Számvevőszék általi ellenőrzéséről, továbbá az Állami Számvevőszéknek a bíróságok területén működő belső kontrollmechanizmusok ellenőrzéséről.
- Határozott a központi illetményszámfejtés 2003. január 1-jével történő bevezetéséről és az előkészítés céljára 3 álláshelyet rendszeresített.

Megtárgyalta és elfogadta a Legfelsőbb Bíróság, a megyei (fővárosi) bíróságok és az OIT Hivatala működésének pénzügyi, gazdálkodási összehasonlító elemzését tartalmazó, külső szakértők által készített anyagot. Ennek kapcsán felkérte

- az intézmények vezetőit a vizsgálati anyag operatív elképzéseinek megvalósítása céljából a saját intézményükben hasznosítható javaslatok végrehajtására, és
- az OIT hivatalát a stratégiai feladatok megvalósítása érdekében a normatív finanszírozási rendszer módszereinek kidolgozására – külső szakértők bevonásával – a megkezdett vizsgálat folytatására.

A várható likviditási problémák elkerülése érdekében a Legfelsőbb Bíróság, a Fővárosi Bíróság és kilenc megyei bíróság részére 227 millió Ft-ot biztosított. Ezen felül az önálló bírósági végrehajtók járandóságainak előlegezésére 21,2 millió Ft-ot bocsátott hét megyei bíróság rendelkezésére.

Engedélyezte a bírák és igazságügyi alkalmazottak részére összes havi illetményük 75 %-ának megfelelő jutalom kifizetését. A jutalmazás forrása az intézmények saját hatáskörébe felhasználható személyi juttatás megtakarítása, amely szükséges mértékben kiegészült az OIT hatáskörébe tartozó személyi juttatás megtakarítással. (Ezzel és a korábban engedélyezett 40 %-os mértékű jutalommal a bírák és az igazságügyi alkalmazottak éves szinten havi illetményük 115 %-át vehették fel jutalomként.)

3. A 2002. évi várható költségvetési helyzet

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács (OIT) a bíróságok működési feltételeinek alapos vizsgálata alapján a 2002. évre a következő költségvetési javaslatot dolgozta ki:

Kiadás	57.420,3 millió Ft
ebből központi beruházás	11.773,7 millió Ft
Bevétel	4.368,8 millió Ft
Támogatás	53.051,5 millió Ft

A Kormány javaslata lényegesen eltért az OIT által javasolt előirányzatoktól.

Az Állami Számvevőszéknek a tervezés megalapozottságára tett, az 1. pontban ismertetett megállapításai a 2002. évi költségvetésre is vonatkoztak.

Az Országgyűlés - módosító indítvány alapján - a Kormány által javasolt előirányzatokat az illetményalap-emelések fedezetéhez hiányzó személyi juttatás és az ahhoz kapcsolódó járulékok támogatásarányos összegével kiegészítve a következőket fogadta el.

Kiadás	37.636,5 millió Ft
ebből központi beruházás	2.948,8 millió Ft

Bevétel	4.368,8 millió Ft
Támogatás	33.267,7 millió Ft

Az OIT által javasolt és az elfogadott **működési költségvetési előirányzatok** közötti különbözet (10,9 milliárd Ft) az illetményalap emelés eltérő mértéke és a többletfeladatokkal, illetve jogszabályi determinációkkal összefüggő fejlesztések elmaradása miatt jelentkezik.

Míg az elfogadott előirányzatok 7,75 %-os illetményalap-emelésre biztosítanak fedezetet, addig az OIT 9,2%-os emelést tartott indokoltnak.

A többletfeladatokkal és hatáskörbővülésekkel összefüggésben az OIT 317 fős létszámfejlesztést tervezett, és számolt a 2003. január 1-jével felállítandó Országos Ítéltábla szükségleteivel. Erre a célra 335 fős létszámfejlesztést tervezett. Ezzel szemben a jóváhagyott előirányzatok csak az Országos Ítéltábla 2003. január 1-jei felállításának előkészítéseként 20 fős létszámfejlesztésre adnak lehetőséget.

A miniszterelnök által ígért 4 milliárd Ft költségvetési támogatás – amely 2001. és 2002. évben realizálódna - komoly segítséget jelentene. Ebből 2001. évben 30 titkári és 30 igazságügyi alkalmazotti álláshely volt létesíthető (ennek 2002. évi pénzügyi fedezetét még várjuk a központi költségvetésből), biztosított a 40.000 Ft-os minimálbér továbbá az igazságügyi alkalmazottak illetményének – a 2001. évi XXXVI. törvény előírásainak megfelelően – a köztisztviselői illetmény növekedéséhez igazításának fedezete. Ezzel a segítséggel megvalósulhat a Pest Megyei Bíróság épületének rekonstrukciója, amelyet később ismertetek.

Számítunk arra, hogy az 50.000 Ft-os minimálbérrel kapcsolatos többletkiadások költségvetési támogatással történő ellentételezésére sor kerül. (A Pénzügyminisztérium ennek előkészítésével már foglalkozik.)

A bíróságok költségvetésében hiányként jelentkezik a 2000. évi illetményalap-emelés támogatással nem ellentételezett 3,25 %-a (amely a 2001. és 2002. évi illetményalap-emeléssel 945, 8 millió Ft-ra emelkedett), a 2001. és 2002. évi illetményalap-emelés támogatással nem fedezett része (283,2 millió Ft) és a 2001. és 2002. évben a munkaadói járulék csökkentése és az annak okán zárolt összeg különbözete (1%= 350,0 millió Ft)

A működés dologi feltételei is egyre nehezebben biztosíthatók, mert az infláció következtében emelkedő kiadások költségvetési támogatással való ellentételezésére évek óta nem kerül sor, a növekvő kiadásokat csak többletbevétellel és más feladatok halasztásával lehet teljesíteni. (2001. évben a fővárosi és tíz megyei bíróság likviditását csak fejezeti hatáskörben végrehajtott előirányzat-átcsoportosítással lehetett biztosítani.)

A **központi beruházási előirányzat** 8,8 milliárd Ft-tal kevesebb az OIT által tervezettnél.

Az OIT az igényelt létszámfejlesztéssel összefüggésben épület-beruházásra 3,5 milliárd Ft-ot tervezett. Az Országos Ítéltábla elhelyezésének 2002. évi üteme 2,0 milliárd Ft volt. A Pest Megyei Bíróság épületrekonstrukcióját 2,0 milliárd Ft-tal vette számításba. További épületrekonstrukciók támogatásigénye és a bírósági informatikai rendszer fejlesztése 4,3 milliárd Ft-ot tett ki. Az összesen 11,8 milliárd Ft beruházási kiadás tervezett forrása 10,9 milliárd Ft költségvetési támogatás és 0,9 milliárd Ft Phare támogatás.

A létszámfejlesztés elmaradása folytán új elhelyezéssel nem kell számolni. Változatlanul probléma az Országos ítéltábla elhelyezése. A Pest Megyei Bíróság épületrekonstrukciója - a 2001. évben a központi költségvetés tartalékából biztosított 250 millió Ft-ból és a 2.750 millió Ft biztosítására tett ígervény alapján - megindul.

A költségvetési törvényben jóváhagyott előirányzatból a már megkezdett épületrekonstrukciók folytathatók és a legszükségesebb munkálatok előkészíthetők, valamint a magyar hozzájárulással kiegészített Phare segélyből megvalósulhat az informatikai rendszer továbbfejlesztése. Az épület-beruházásokkal és épületrekonstrukciókkal részletesen külön fejezet foglalkozik.

4. A bírósági szervezet gazdálkodásának fejezeten belüli ellenőrzése

Az OITH Pénzügyi Ellenőrzési Önálló Osztálya 1999. december 01. napjától működik. Engedélyezett álláshelyeinek száma az induláskori 2 főről 7 főre emelkedett 2001. év végére.

Az OIT 2000. évben 2 tisztviselői álláshelyet, 2001. évben 3 tisztviselői álláshelyet, továbbá 2 álláshely bérkeretének erejéig külső szakértők foglalkoztatását engedélyezte.

Az engedélyezett álláshelyek betöltése - egy álláshely kivételével - megtörtént és a külső szakértők is megkezdtek munkájukat. Az üres álláshely betöltése folyamatban van.

A Pénzügyi Ellenőrzési Önálló Osztály szervezetének fejlesztése 2002. évtől biztosítja a központi, a társadalombiztosítási és a köztestületi költségvetési szervek kormányzati, felügyeleti, valamint belső költségvetési ellenőrzéséről szóló 15/1999. (II.5.) Korm. rendelet szerinti gyakorisággal és részletezettséggel történő munkavégzést.

Az OIT a felügyeleti költségvetési ellenőrzések 2001. évi ütemtervét a 31/2001. (III.7.) számú határozatával fogadta el.

E szerint 2001. évben átfogó ellenőrzés végrehajtására került sor

- a Csongrád Megyei Bíróságon,
- a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróságon,

utóellenőrzés lefolytatására került sor

- a Fővárosi Bíróságon,

céll ellenőrzés végrehajtására került sor

- a Komárom-Esztergom Megyei Bíróságon.

A fentiek szerinti ellenőrzési ütemterv kevesebb átfogó költségvetési ellenőrzést tartalmazott a 15/1999. (II.5.) Korm. rendelet előírásaihoz viszonyítva, melynek oka a Pest Megyei Bíróság áthúzódó célvizsgálata, a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság soron kívül elrendelt célvizsgálata, valamint a személyi feltételek hiánya.

A tényleges ellenőrzések a következőképpen alakultak:

Ssz.	Intézm. megnev.	Ell. időszak	Ell. időtartam	Ell. jellege
1.	Pest Megyei Bíróság	1998.01.01 - 1999.12.31.	2000.11.01 - 2001.03.31.	céll.
2.	Komárom-E. M. B.	2000.01.01 - 2000.12.31.	2001.01.02 - 2001.01.31.	céll.
3.	Csongrád Megyei B.	1998.01.01 - 2000.12.31.	2001.04.17 - 2001.07.13.	átfogó ell.
4.	B.A.Z. Megyei B.	1998.01.01 - 2000.12.31.	2001.08.21 - 2001.11.09.	átfogó ell.
5.	Fővárosi Bíróság	2001.01.01 - 2001.12.31.	2001.11.12 - 2001.12.31.	utóell.
6.	Komárom-E. M. B.	2001.01.01 - 2001.09.30.	2001.10.29 - 2001.11.09.	céll.

A tervezett ellenőrzések maradéktalanul végrehajtásra kerültek. Az átfogó költségvetési ellenőrzések az 1998.01.01-2000.12.31. közötti időszak valamennyi gazdálkodási feladatára kiterjedtek, míg az utóellenőrzés és a céll ellenőrzés a 2001. évi folyamatokat vizsgálta. Az ellenőrzési tervben nem szereplő, 2000. évről áthúzódó vizsgálat a Pest Megyei Bíróság általános gazdálkodási helyzetének megítélésére irányult az 1998.01.01-1999.12.31. közötti években, míg a soron kívül, a Komárom-Esztergom Megyei Bíróságon elrendelt ellenőrzés célja az intézmény 2000. évi likviditási problémája okainak feltárása volt.

Az OIT valamennyi lezárult vizsgálat megállapításait megismerte és tudomásul vette.

A fentiekén túlmenően az OIT - a Pénzügyi Ellenőrzési Önálló Osztályon keresztül - az intézményekben működő függetlenített belső ellenőrök munkáját szakmailag támogatja és koordinálja. Ez 2001. évben negyedévenként megrendezett szakmai napok keretében történt, ahol az OIT Hivatala munkatársai és meghívott külső előadók tartottak tájékoztatást az egyes gazdálkodási területek működésének szabályairól, az ellenőrzés módszereiről, aktuális gazdálkodási kérdésekről.

VI. Fejezet

AZ OIT MŰKÖDÉSÉNEK LEGFONTOSABB MUTATÓI

1. Az OIT ülései

Az OIT 2001-ben **12** ülést tartott a következő időpontokban: 2001. január 10., 2001. január 18., 2001. február 7., 2001. március 7., 2001. április 4., 2001. május 2., 2001. június 6., 2001. július 4., 2001. szeptember 12., 2001. október 3., 2001. november 7., 2001. december 5. napján.

2. Az OIT ülésein megtárgyalt előterjesztések, tájékoztatók, javaslatok

Az OIT 2001-ben **163** előterjesztést, **69** tájékoztatót, **41** javaslatot, **5** igazságügy-miniszteri előterjesztést, **1** igazságügy-miniszteri tájékoztatót, **2** legfőbb ügyészi előterjesztést, **1** legfőbb ügyészi tájékoztatót, **20** megyei (fővárosi) bírósági elnöki összbírói értekezleti tájékoztatót, **1** megyei bírósági elnöki tájékoztatót és **1** megyei bírósági elnöki javaslatot vitatott meg.

3. Az OIT határozatai, szabályzatai, ajánlásai és belső határozatai

Az OIT határozatai

Az OIT 2001-ben **187** határozatot hozott, ezek leggyakoribb témái a következők voltak:

- bírák kinevezése,
- bírák felmentése,
- bírák kijelölése,
- bírák beosztása,
- bírák áthelyezése,
- pályázati feltételek kiírása,
- pályázatok elbírálása.

Ezekon kívül az OIT határozatban megjelent további fontosabb döntései – időrendi sorrendben – a következők voltak:

- 31/2001 (III.7.) OIT határozat az OIT 2001. évi felügyeleti költségvetési ellenőrzéseinek ütemezéséről,
- 52/2001 (V.2.) OIT határozat a bíróságok központi oktatási tervéről,
- 121/2001 (X.3.) OIT határozat a központosított illetményszámfejtés bevezetéséről,
- 123/2001 (X.3.) OIT határozat a Pest Megyei Bíróság épülete bővítéséhez és kivitelezéséhez szükséges közbeszerzési eljárás megindításának, valamint a beruházás lebonyolításának engedélyezéséről,
- 184/2001 (XII.5.) OIT határozat az OIT 2002. évi felügyeleti költségvetési ellenőrzéseinek ütemezéséről,
- 186/2001 (XII.5.) OIT határozat a bírák és igazságügyi alkalmazottak ruházati költségtérítésének, étkezési hozzájárulásának 2002. évi megállapításáról és kifizetéséről.

Az OIT szabályzatai

Az OIT a törvény által hatáskörébe utalt, normatív szabályozást igénylő kérdésekben 2001-ben **9** szabályzatot hozott, a következő tárgykörökben:

- Az OIT 2001. évi 1. számú szabályzata a Juhász Andor díj alapításáról, valamint adományozásának feltételeiről szóló 2000. évi 3. számú szabályzat módosításáról,
- Az OIT 2001. évi 2. számú szabályzata a bírák és igazságügyi alkalmazottak tevékenysége elismeréséről szóló 1999. évi 3. számú szabályzat módosításáról,

- Az OIT 2001. évi 3. számú szabályzata a bíróságok igazgatásáról szóló 1999. évi 9. számú szabályzat módosításáról,
- Az OIT 2001. évi 4. számú szabályzata a panaszok intézésének rendjéről szóló 1999. évi 15. számú szabályzat módosításáról,
- Az OIT 2001. évi 5. számú szabályzata a lakáscélú támogatásról szóló 1998. évi 1. számú szabályzat módosításáról,
- Az OIT 2001. évi 6. számú szabályzata a vagyonyilatkozat tételéről, kezeléséről és ellenőrzéséről, valamint az abban foglalt adatok védelméről,
- Az OIT 2001. évi 7. számú szabályzata a bíróságok igazgatásáról szóló 1999. évi 9. számú szabályzat módosításáról,
- Az OIT 2001. évi 8. számú szabályzata a bíró munkájának értékelési rendjéről és a vizsgálat részletes szempontjairól szóló 1998. évi 5. számú szabályzat módosításáról,
- Az OIT 2001. évi 9. számú szabályzata a hirdetményi kézbesítések nyilvántartásáról.

Az OIT ajánlásai

Az OIT 2001-ben **4** ajánlást fogadott el, a következő tárgykörökben:

- 2001. évi 1. számú ajánlás a bírósági vezetők, bírák és igazságügyi alkalmazottak évi szabadságolási rendjéről,
- 2001. évi 2. számú ajánlás a 2001. évi soron kívüli előresorolásról,
- 2001. évi 3. számú ajánlás a bírák központi oktatási rendezvényeken való részvételének engedélyezéséről,
- 2001. évi 4. számú ajánlás a bírósági titkárok képzéséről, foglalkoztatásáról és értékeléséről.

Az OIT belső határozatai

Az OIT 2001-ben **113** belső határozatot hozott, többek között az alábbi tárgykörökben:

- 2001/18 (I.10.) számú belső határozat az informatikai szervezet helyéről és szerepéről a bírósági munkában,
- 2001/19 (I.10.) számú belső határozat a fejezet intézményei gazdálkodásának áttekintéséről,
- 2001/21 (I.18.) számú belső határozat a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény módosításához kapcsolódva a Bjj. és az Iasz. módosítására vonatkozó álláspontról,
- 2001/22 (II.7.) számú belső határozat a megyei bíróságok kollégiumi szervezetének áttekintéséről,
- 2001/54 (V.2.) számú belső határozat a szabálysértési ügyek intézéséhez szükséges létszámfejlesztési igényről,

- 2001/74 (VII.4.) számú belső határozat az ügykezelők (írnokok) létszámának felemeléséről,
- 2001/92 (XI.7.) számú belső határozat a megyei bíróságok szervezeti és működési szabályzatainak módosításáról,
- 2001/104 (XII.5.) számú belső határozat a szabálysértési eljáráshoz 2001. évre biztosítandó létszámfejlesztésről és a Pest Megyei Bíróság épületrekonstrukciójának pénzügyi fedezetéről,
- 2001/113 (XII.5.) számú belső határozat a bíróságok Interneten történő megjelenítéséről.

VII. Fejezet

A jövő feladatai

Tájékoztatóm adatai megalapozták a bevezetésben foglalt gondolatomat, mely szerint a bíróságok és az OIT számára a 2001. év a működés és az igazgatás minden részterületén nehéz, de eredményes esztendő volt. Szervesen illeszkedett az igazságszolgáltatás reformjának 4 éve megindult folyamatába, mely során minden esztendő jelentős lépéssel vitte előbbre a bíróságokat az Európai Unió elvárásainak megfelelő, korszerű igazságszolgáltatás felé. A reform megvalósítása azonban még nem fejeződött be, így a 2002. év ismét súlyos feladatokat állít a bírósági igazgatás elé, melyek elvégzéséhez továbbra is fegyelmezett, kitartó munkára van szükség. Ezek lényegét az igazgatás egyes részterületei szerint az alábbiakban foglalom össze:

- Legfontosabb feladatnak a bíróságok működésének javítását tartom, kiemelve az évtizedes ügyhátralék csökkentésének folytatását és a hosszú pertartamú ügyek arányának mérséklését. A kétségtelenül kedvező tendenciák erősítése azért lesz nehezebb feladat, mert az igazgatási eszközökben és a bírák munkateljesítményének növelésében rejlő lehetőségeket alapvetően felhasználtuk az elmúlt évben. Különösen fontosnak tartom azon bíróságok helyzetének javítását, ahol az ügyhátralék és a megnövekedett pertartam az országos átlagot lényegesen meghaladó mértékben jellemzi a működést. A 2001. év egyik legfontosabb megállapítása a bírósági igazgatás terén az volt, hogy az ügyhátralék és a hosszú pertartam nem országos probléma, de sajnálatos módon alapvető jellemzői a legnagyobb ügyforgalmú bíróságainknak. Ez a tény önmagában meghatározza a bíróságok működésének az állampolgárok általi megítélését. Remélem, hogy a következő tájékoztatóban ezen a téren is jelentős előrelépésről tudok beszámolni.
- Az igazgatás egyik meghatározó jelentőségű szervezési feladata lesz az Országos Ítéltábla működésének előkészítése, melynek a bírósági szervezeten kívül álló feltételeit 2001. év végén nem tudom igazán kedvezőnek értékelni. A bíróságok nagy várakozással tekintenek a negyedik bírósági szintre, hiszen a bírósági reform folyamatába illeszkedve a Legfelsőbb Bíróság és a helyi bíróságok is ettől várják a munkateher problémáinak részleges megoldását. Az OIT a feladatok

részletes ütemezésével felkészült a bírósági szervezet tevékenységétől függő, belső feltételek biztosítására.

- A 2002. év választ ad a szabálysértési ügyek bírósági felülvizsgálatával kapcsolatos kérdésekre, különös figyelemmel arra, hogy a becsültet többszörösen meghaladó ügyérkezés – a megfelelő létszámnövelés hiányában – hogyan terheli meg a bíróságokat.
- Ez utóbbi probléma átvezet a személyi feltételek kérdésköréhez, melyben 2001. nem hozott alapvető változást, így csak megismételni tudom a 2000. évi tájékoztatómat lezáró gondolatokat. Hosszú távon tarthatatlan tendenciának érzem, hogy a bíróságainkon olyan kevés az egy bíróra vetített tisztviselők aránya, hogy a bírák munkaidejük jelentős részét nem igazságszolgáltatási tevékenységgel töltik, hanem adminisztrációs feladatokkal. A probléma megoldása a bíróságok helyzetének egyik kulcskérdése, költségvetési kihatása miatt azonban elsősorban pénzügyi kérdés, amit a fejezet belső erőforrásaiból nem tud biztosítani.
- A személyi feltételekhez szervesen kapcsolódik az oktatás kérdése, melyet az elmúlt 4 évet jellemző intenzitással és minőségben kívánunk folytatni. A 2002. szeptemberében induló oktatási év végére a magyar bírói kar befejezi felkészülését a közösségi jog alkalmazásának alapjaiból, s készen várja az uniós csatlakozást. Ezzel egyidejűleg azonban – a határozott időre kinevezett bírák arányára is figyelemmel – a hazai jog oktatásának is jelentős szerepe lesz. Reményeim szerint előrelépés történik a bíróságok központi oktatási intézetének előkészítésében is, ami számottevően megnövelné a képzések hatékonyságát, s lényegesen korszerűbb módszerek alkalmazását tenné lehetővé.
- 2002. meghatározó év lesz az informatikai fejlesztésben. Befejeződik az országos hálózat kiépítése és megkezdődik annak a számítógépes programnak a kidolgozása, mely minden bíróságon egységes rendszerben követi az ügyek mozgását és segíti a bírák adatszolgáltató tevékenységét. Ez a terület azért is különös figyelmet érdemel, mert a feladatnak végrehajtása szakmailag rendkívül magas színvonalon dolgozó, megbízható informatikai háttérrel, s az új fejlesztések befogadására fogékony bírósági munkatársakat kíván.
- Részben szakmai, részben informatikai feladat a hirdetményi kézbesítések új, országos nyilvántartásának működtetése, továbbá a gondnokság alá helyezett nyilvántartásának és a társadalmi szervezetek országos névjegyzékének előkészítése. A három központi, közhiteles nyilvántartás lényege azonban túlmutat a szervezési, működtetési feladatokon, mert ezeken keresztül a bíróságok új minőségükben jelennek meg az állampolgárok előtt. Az igazságszolgáltatás mellett – a fogalomhoz kapcsolódva – megjelenik a szolgáltató bíróság, mely ezekkel a nyilvántartásokkal segítséget nyújt az állampolgárok számára a biztonságosabb jogérvényesítéshez. A jogalkotói szándék szerint a jogkereső közönség ezt a segítséget a bíróságtól kaphatja hitelesen, a bíróságok pedig a nyilvántartások vezetésével és az információ szolgáltatásának színvonalával meg kívánják felelni a jogalkotó és az állampolgár elvárásának.

- Röviden szeretnék szólni a bíróságok költségvetéséről, mely az elmúlt években nem érte el az OIT által kért – és a feladatok által indokolt – mértéket. A külső átvilágítás által is igazoltan forrásaink és takarékosági lehetőségeink végére értünk. Remélem, hogy 2003-ra a bírósági fejezetnek olyan költségvetése lesz, mely megfelelően biztosítja a működés feltételeit.
- Összefoglalóm végére hagytam az Országos Igazságszolgáltatási Tanács feladatait. Az OIT működésének 4 éve alatt álláspontom szerint beváltotta a bírósági igazgatás reformjához fűzött reményeket. Felismerte az igazgatás legfontosabb feladatait, s ezek megvalósítása érdekében célirányos, következetes munkát végzett. A bíróságok működési problémáinak megoldása érdekében hozott intézkedései sokszor jelentettek új, többletfeladatot a bírák és bírósági vezetők számára. Az érzékelhető, pozitív irányú elmozdulás igazolja a közös erőfeszítés helyességét. Az OIT-nak 2002-ben tovább kell keresnie azokat az igazgatási eszközöket és módszereket, melyek a bíróságok számára elfogadhatóak és megvalósíthatóak, s eredményük a működés javuló tendenciájának erősítése lesz

